

Confabula

A PTE-ÁOK HALLGATÓI LAPJA

2006/2007. TANÉV II. FÉLÉV 2. SZÁM

A LEGMÉLYEBB ÉRINTÉS

INTERJÚ GYENEI TIVADARRAL

HÖK OLDAL:
AZ EÜ. MINISZTER LEVELE
BESZÉLGETÉS:
PROF. DR. WITTMANN ISVÁNNAL
SZUBJEKTÍV:
CARDITIS PURULENTA

Ő IS EMBER:
PROF. DR. PÁL TIBOR
MŰVI ROVAT:
MARC CHAGALL
PUBLICISZTIKA:
A REZIDENS HELYZETRŐL

Confabula

A Pécsi Tudományegyetem Általános
Orvostudományi Karának hallgatói lapja

Főszerkesztő

Váncsodi József
j_vancsodi@yahoo.com

Felelős szerkesztő

Szarka Dániel

Olvasó szerkesztő

Pető Nikolett
Riba János

Tördelő szerkesztő

Jakab László
Faragó Bence

Fotó

Piskí Zalán

Címlap, dizájn

Piskí Zalán
Szukits Sándor

Képregény

<http://feketemacska.freeblog.hu>

Munkatársaink

Alföldi Viktória
Bartha Zoltán
Benkő Nóra
Fekete Lóránd
Gáspár Sarolta
Hornyák Árpád
Horváth-Sarródi Andrea
Kovács Emese
Lénárt Petra
Mateisz Erzsébet
Mihály Kinga
Sipos Eszter
Somogyi László
Szántó Viktória
Tóth Viktória
Zomborszky Márton
Wu Yen-Ying
Georgios Zarifis

Megjelenés időpontja:

2007. április

Szerkesztőség címe:

7624 Pécs, Szigeti út 12.
Diákiroda, Confabula

Tel.: (72)536-000/1541

fax: (72)536-111

E-mail: confabula@webmail.hu

Megjelenik 1500 példányban

Készült a PTE-ÁOK Nyomdájában

TARTALOM

Egyetem

Interjú - Prof. Dr. Wittmann István	4.
Ők is emberek - Prof. Dr. Pál Tibor	6.
Interjú - Gyenei Tivadar boncmester	11.
Közérdekű	14.
Hivatalos levél az Egészségügyi Minisztériumból	15.
Testkultúra - II. ÁOK Sporthét	16.
Dekurzáció	18.
PrEFeN	20.

Vélemény

Publicisztika - Tűzoltó leszek vagy katona?	24.
Pro & Kontra	26.
- A Nő kétszer	
- (N)ŐK	
Szubjektív	28.
- Hétköznapi	
- Carditis purulenta	
- Változ(z)unk	

Kultúra

Villámhírek és érdekességek	22.
Tíz Szentencia	31.
Filmlevél - Friss levegő	32.
Gastro oldal - Rizses csokoládé	33.
Könyvajánló - A Pendragon legenda	34.
Vena Literatura	35.
	41.
Havinovella - Ismerős idegen	36.
Művirovat - Marc Chagall	37.
Nobel-díjasok klubja - B. J. Marshall	38.
Fülhöz szóló ajánlatok - Client	40.
Világpolgár - Élmények egy kétarcú országból II. rész	44.

Miegymás

Confabula Statisztikai Hivatal	17.
Érdekes tények a flatulentiáról	19.
Technokrata oldal - InterNem?	42.
English Pages - Tha Battle of Thermophyle	48.
Partyfotók - Piskí Zalán fényképei	51.

FŐSZERKESZTŐI LEVÉL

Kedves Olvasó!

Annyiféleképpen gondolkodunk a boldogságról, annyi alakját hívjuk életre, hogy talán azt sem sejtjük, hogy mi is valójában az. Az ember alapvetően boldogságra vágyik, különben miből fakadna az a nyughatatlan keresés, mely előre mozdítja mindennapjainkat. Jogos a kérdés, hogy vajon miért értekezem itt a boldogság ilyen-olyan formáiról, ahelyett, hogy hagynám mindenkinek, hogy önállóan járjon a dolog végére?! Talán az Olvasó is lát keserű, barázdált öregember arcokat, melyek közelében nem szívesen időzik az ember, mert valami megfoghatatlan keserűség süt le a szemekből, a ráncokból. Nyilvánvalóan a boldogság hiánya faragta ilyen szerethetetlenre ezeket a vonásokat, s az, hogy joggal-e vagy jogtalanul, az általában sosem derül ki...

Vasárnap délután a vonaton láttam egy családot: az Édesanya arcáról ragyogó boldogság volt leolvasható. Játszott a kislányával, megsimogatta tekintetével a férjét, és amikor egyszer-egyszer kipillantott az ablakon, önkéntelenül is mosolygó görbületek ajkai. Boldog volt. És jó volt látni! Úgy hoztam el magammal ezt a boldogságot, mint valami szent üzenetet, hogy hinni kell benne, és hagyni kell, hogy a boldogság fészket rakjon az arcunkon... Ennyi elég, hogy jobb és szebbé tegyük a világot.

Talán sikerül mindnyájunknak! Sok boldogságot!

-vj-

Interjú

Amikor egy intézet élére új vezető kerül, mindig jó apropója egy beszélgetésnek. Kiváló alkalom, hogy kiváló „**Ők is emberek**”-interjú készüljön, és lehetőségünk nyíljon kicsit jobban, kicsit közelebről megismerni az illetőt, közvetlenebbül látni az Embert. E számunkban pályáról és hivatásról, oktatásról és kutatásról, az intézetről és a tudományról, az egyetemről és a hallgatókról, a katonaságról, utazásokról, külföldről és Magyarországról, családról, szabadidőről...- múltról, jelenről és jövőről kérdeztük **dr. Pál Tibort**, a Mikrobiológiai Intézet új igazgatóját. **Gáspár Sarolta** és **Sipos Eszter** interjúja a **6-10. oldalon** olvasható.

Pro & Kontra

TALÁN: „*A nő a gyötrelmek és a szenvedés forrása, ugyanakkor az öröme és a szépségé is. Ebből következik, hogy aki megtalálja hozzá a kulcsot, sohasem tudja, mit nyit ki, a pokol vagy a mennyország kapuját.*” VAGY: „*Minő csodás keverecse rossz s nemesnek A nő, méregből s mézből összeszűrve.*” ÉS PERSZE: „*Énektestű és ismeretlen*”...órákig sorolhatnám. Kolozsvári Grandpierre Emil, Madách Imre, József Attila és még oly sokan, ezren, millióan próbálkoztak leírni a NŐ-t - erre most két kitűnő, ifjú FÉRFI kollégánk is bátor kísérletet tett, különös formába öntve azt. Leírni és megfogalmazni a leírhatatlant, a megfogalmazhatatlant. Az „ilyet” is, és az „olyat” is. Őszintén, kíméletlenül, tükröt tartva élénk. Bizony kedves lányok és hölgyek, kis késéssel ugyan, de megérkezett a visszavágó a decemberi számunkban megjelent, Férfiakat görcsű alá állító Pro & Kontra; most középpontban a gyengébbik - ámde olykor (varázs) erősebbik nem. Érdekes és tanulságos elolvasni magunkat és milyenségünket a másik oldalról, férfiszemmel; férfiszóval. **Bartha Zoltán** és **Váncsodi József** duettje a **26-27. oldalon** található, ki ne hagyjátok!

Havinovella

Hányszor megesis mindnyájunkkal, hogy úgy ébredünk, mintha nem is tudnánk, hogy hány hét a világ, mikor a reszeltmáját is oly' egykedvűen rágicsáljuk, mintha egyéb dolgunk sem volna, és a savanyú is csak grátisz a tortán, citrompaprika-hab, satöbbi. Ilyenkor kell valami kapaszkodó, egy ismeretlen ismerős a buszon, akibe kapaszkodni lehet, csak rángasson, rángasson végig bennünket a mindennapok girbe-gurba főutcáján, ahol az idő áll, és még az otthonkák pörköltszafa-rajzai is a megmásíthatatlan állandóságról dalolnak. Ilyenkor kell valami bizonyosság, valami, ami kimozdítja lelkünket a tespedésből. Talán egy búzamező, mely helyén valaha rétet állhatott, és a fiú, aki megdöbbenve állt e felszántott rétet előtt, verset (haiku) írt reménykedve: *Felszántott réten/ minden gyermekemlékem:/ búzavirágkék.* Vajon **Gáspár Sarolta** főhősnője mibe kapaszkodik remény gyanánt? Talán a választ is meglelhetjük a **36. oldalon**, ha jól figyelmezzük a sorokra.

INTERJÚ

Prof. Dr. Wittmann István

Az előző számunkban Stéger Miklós és Blasszauer Béla doktor urakkal készített interjú után felmerült az ötlet, hogy miután a háziorvoslásról oly sokat tudhattunk meg -egy teljesen új szemszögből, kicsit közelebbről- jó lenne más hivatásokat is górcső alá venni, miért szép és miért érdemes elkötelezni magunkat egy adott szakterület mellett. Hiszen sokan úgy jövünk ide az egyetemre, hogy nincs konkrét elképzelésünk eleinte még a jövőt illetően, és útközben találjuk meg azt, amit tudat alatt talán kerestünk is. Érdekes olyan emberek véleményét, gondolatát megismerni, akik az adott hivatást „űzik” és benne élnek. Némi akadályokba ütközve ugyan (a technika ördöge és a szeszélyes diktafonunk), de sikerült végül egy nagyon kellemes beszélgetniünk Prof. Dr. Wittmann Istvánnal, a II. Számú Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum igazgatójával az orvoslásról és a belgyógyászatról.

Ön szerint miért jó orvosnak lenni, és miért érdemes annak tanulni?

Ezen én is sokat gondolkodtam. Nyilvánvaló, hogy nem a társadalmi elismertség miatt, mert ez manapság sajnos nem jellemző. Nem is az anyagi megbecsülés végett, hiszen itthon nagyon keveset keresnek az orvosok.

Három dolgot tartok fontosnak. A kutatást, az oktatást és persze legfőképpen a gyógyítást. A kutatás izgalmas, nagy eredményeket lehet elérni, de a sikerélmények itt nem mindennaposak. Az oktatás már önmagában szép. Szeretek a TDK-s hallgatóimmal foglalkozni, élvezet velük együtt dolgozni, kutatást végezni olyan emberekkel közösen, akiket taníthatok és jól ismerek. Be kell látni, hogy a kutatás és az oktatás ilyenkor tulajdonképpen elválaszthatatlan egymástól. Jó, ha az ember pozitív visszajelzést kap a hallgatóktól, emlékezetes lehet egy-egy jó vizsgaélmény is, de a legszebb mégis maga a gyógyítás. A gyógyítás során minden nap éri az embert néhány kisebb-nagyobb siker, és ez a munka igazán kreatív tevékenység. Nagyon jó érzés látni a beteg afeletti örömét, hogy jobban lett, vagy megszűnt egy panasz, vagy esetleg meg is gyógyult! És jó dolog itthon gyógyítani. Jártam Németországban, foglalkoztam ott is betegekkel. Sokáig tanultam a nyelvet, akkor még elég jól beszéltem, de nem sikerült a német betegekkel a kapcsolatot úgy elmélyíteni, olyan bizalmassá és bensőségesse tenni, mint itthon, magyarul. És hasonlóképpen volt ez Amerikában, az angol nyelv esetében is. Soha sehol nem tudjuk úgy megérteni a beteg embert, mint itthon. Azt javasolom a fiatal kollégáknak, hogy menjenek el külföldre is dolgozni, de nem hosszabban, mint 2-3 év, mert utána már nehéz hazatalálniuk.

Nagyon szeretek a betegekkel foglalkozni. Jó, ha egy idő után tudjuk Őket úgy szemlélni, hogy a betegség mögött, vagy azzal együtt észrevegyük magát az embert. Ne különállóan tartjuk számon az egyes tüneteket, hogy pl. milyen sápadt, vagy hogy kövér-e, hogyan kel fel, milyen a levegővétele, a mozdulatai, a pillantásai... az összkép a fontos. Szerencsénk van, mert mi itt Magyarországon nem szorulunk a külföldön sok helyen alkalmazott szimulációs beteg-oktatásra, ahol a hallgatók nem találkoznak igazi élethelyzetekkel. Jó dolog, hogy ezen az egyetemen az orvostanhallgatók igazi betegeken tanulhatnak.

Izgalmas dolog fiatal betegeket kezelni, de talán még jobban szeretem az idős betegeimet, a velük való beszélgetést.

Kicsit konkrétan a belgyógyászatról, nephrológiáról. Miért választotta ezt a hivatást, miért áll közel a szívéhez, mit szeret benne a legjobban?

Igazából kicsit talán családi örökség is, hiszen Édesapám is belgyógyász, kardiológus. Nyilván sokat számít a pozitív példa a családon belül. A belgyógyászatról, az orvoslásról azt gondolom, hogy részben tudomány, részben művészet és nem kis részben intuíció. A belgyógyászatban belül nephrológiával, a hypertóniával és a diabetológiával foglalkozom intenzívebben. Mindhárom népbetegség, ezért a klinikai betegellátásban és az oktatásban kitüntetett helyet kell elfoglalniuk. A nephrologia különlegessége összetettségében, más területekkel való átfedésében lelhető fel. A nephrológiai diagnosztikus tevékenység izgalmas,

sokszínű és gyakran igazi nyomozómunkát igényel. Például, ha van egy beteg, különböző tünetekkel, azok alapján sok irányban el tudunk indulni, de a vizsgálatok alapján szűkül a kör, és végül felállíthatjuk a diagnózist, illetve ennek a folyamatnak a kapcsán bepillantást nyerhetünk a betegség okára és az összefüggésekre.

A klinikusok sokszor sajnós abba a hibába eshetnek, hogy úgy gondolkodnak: „Ne menjünk bele a részletekbe...” - ezt nem tartom helyesnek, nem elég, ha ismerjük a diagnózist és az arra alkalmazható gyógyszereket. A dolog szépsége épp abban áll, hogy az ember apróbb részletekig el tudjon menni, fel tudja tenni a megfelelő kérdéseket. Igenis valamennyire ismerni kell a részleteket is, a hatásmechanizmusokat, vagy esetleg azt is, hogy bizonyos esetekben mi történik akár intracellulárisan. Ha nem emlékszünk rá, utána kell nézni, olvasni. Kikérni egymás véleményét, konzultálni és jóindulatúan, de kritikus szemmel tekinteni a tevékenységünkre.

Sajnos itthon, talán a történelmi okok miatt is, nem vitatkoznak egymással az emberek, pedig az orvostudományban nagyon fontos, hogy merüljenek fel kérdések, legyenek viták, és a tudományos viták során meghalljuk egymás érveit. Ilyen jellegű fórumokat rendszeresen szervezek a TDK-soknak és a PhD-hallgatóinknak. Ezeket ingyenc kurzusoknak hívtuk.

Mire emlékszik vissza a legszívesebben? Akár hallgató korából, akár oktatási dékán helyettesként, akár orvosként, akár intézetvezetőként?

Hallgató koromból nagyon szívesen emlékszem vissza a biológiára. Tulajdonképpen onnan indultam, nagyon szerettem. TDK-ztam, demonstrátorként is tevékenykedtem a Biológia Intézetben. A főnököm dr. Puppi András tanár úr volt, akire azóta is sok szeretettel gondolok. Nagyon nagy emberek tanítottak, Romhányi, Grastyán, akik előadásai nagyon emlékeztetnek. Hallgatóként az Úránvárosban laktam, és esténként, amikor végeztem a tanulással, gyakran elmentem sétálni. Arrafelé lakott Grastyán professzor úr is, és rengetegszer összefutottunk a könyvesbolt kirakata előtt. Nagyon jókat beszélgettünk.

Az oktatási dékán helyettesként eltöltött évekből említésre méltó, hogy sikerült beindítanunk a német nyelvű oktatást. Így egyetemünkön már három nyelven folyik az orvoscépzés. Örülök, hogy dékán helyettesként élvezhettem az oktatók és a hallgatók bizalmát.

Mire a legbüszkébb?

Igazából szerintem túl fiatal vagyok ahhoz, hogy büszke legyek, vagy hogy legyen mire büszkének lennem. Még csak egy éve vagyok intézetvezető, nincs még sok minden, amire visszatékinthetnék, inkább előre szeretnék nézni, illetve azon emberek életútját figyelni, akiknek már joguk van büszkének lenni. A szakmámon kívül természetesen büszke vagyok a családomra, nagyon szeretem őket.

Az utolsó kérdést minden egyes interjú alanyunktól meg szoktuk kérdezni: Ön szerint mi a legfontosabb tulajdonsága egy igazán jó orvosnak?

Az INTUÍCIÓ - feleli nem kis határozottsággal a Professor Úr. Ennek kapcsán mindenképp szeretném megemlíteni Hámori Artur professzor urat, akiben ez a számomra oly fontos tulajdonság megvolt, és akiről, ha megkérdeznék egy idősebb doktort, biztosan azonnal úgy fog megemlékezni, hogy: „Hámori a nagy varázsló!” Ha valaki tudományosan tájékozott és sok beteget látott, az lesz intuitív, és aki intuitív, abból lesz a jó orvos.

**-Szántó Viktória és Zomborszky Márton-
Fotó: Piski Zalán**

- Képzeld, megvertem egy sakk bajnokot és egy pingpong bajnokot.
- Az lehetetlen!
- De igaz. A sakk bajnokot pingpongból, a pingpong bajnokot meg sakkból.

Hihetetlen, de igaz!
Japán tudósok megállapították, hogy a hideg sör rákkeltő hatású.
Ugyanis amikor ráöntötték egy alvó rákra, az rögtön felébredt.

ŐK IS EMBEREK

Prof. Dr. Pál Tibor

Immár hagyományos rovatunk célja, hogy bemutassuk az általunk ismert híres-hírhedt oktatókat, eddig többnyire ismeretlen szemszögből. Mostani számunkban Prof. Dr. Pál Tiborral, a Mikrobiológia Intézet új vezetőjével beszélgettünk múltjáról, jelenéről és jövőjéről, tervekről, munkáról, családjáról kicsit másként, előtérbe helyezve az EMBER-t.

Bekapcsolom a diktafont. (S.E.)

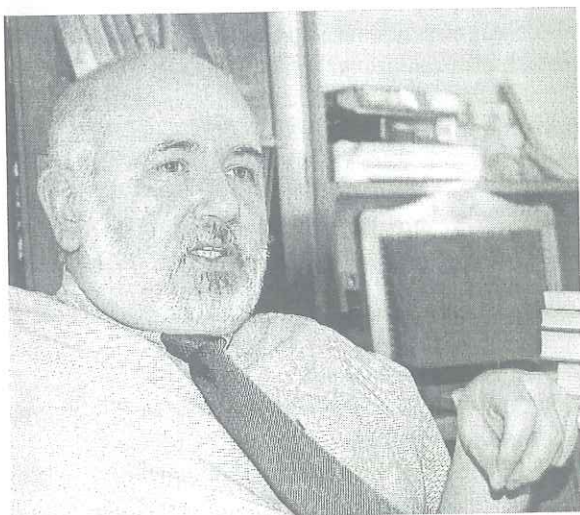
Jó, én meg ki a telefonomat.

Mesélne egy kicsit arról, hogy miért ezt a pályát választotta? (S.E.)

A Szüleim orvosok voltak, úgyhogy ez valahol mindig benne volt a levegőben. Valószínűleg mindig is nagyon szeretnék volna, ha erre a pályára jövök, de soha nem erőltettek, direkt nyomás soha nem volt a részükről. Az évek során természetesen sok más alternatíva felmerült: mint minden gyerek, én is szerettem volna indián törzsfőnök, kukás, meg sok hasonló lenni. Aztán volt egy-két vadabb elképzelésem is, de valahogy mindig bennem volt, hogy orvosra jövök. Valószínű a háttérből azért Édesapám csendben irányította az eseményeket, mert amikor gimnazista koromban bejelentettem, hogy én dolgozni akarok menni nyáron valahova, akkor megszervezte, hogy elmenjek műtős fiúnak az akkori Honvéd kórházba. Ezek olyan élmények voltak, amiknek a hatására tolódtam a medicina felé.

És ez nem rettentette el? (G.S.)

Nem, abszolút nem!

Mert azért egy műtős fiú élete... (G.S.)

Nem, sőt! Ezek csak nyári munkák voltak, mosni kellett, beteget cipelni, de ez jó volt. Számomra abszolút nem volt elrettentő példa. Én szerencsés voltam olyan szempontból, hogy a Szüleimtől a szakmára soha rosszat nem hallottam. Most egy kicsit divat, hogy panaszkodunk, hogy ez nem olyan jó foglalkozás, vagy máshol több pénzt lehet keresni... Ők nagyon szerették a szakmájukat, mindketten gyakorló orvosok voltak. Így alakult ki bennem is az orvoslás iránti szeretet.

Mivel említette, hogy a Szülei nem erőltették, mi volt mégis, ami motiválta? (S.E.)

Nagyon tetszett az orvoslás, az orvosok élete. Én is, ahogy szinte mindenki, gyakorló orvosnak indultam, gyógyítani akartam. A gyógyító orvos indíttatásai teljesen egyértelműek: az emberben van egy érdeklődés, hogy milyen az, amikor valakin segítünk. Aztán ez megváltozott. Azóta kutatóként és oktatóként dolgozom.

Mi vitte a kutatómunka, illetve a mikrobiológia felé? (G.S.)

Ez elég összetett! Egyrészt mindig is érdekelt. Amikor az ember egy szakmát választ, legyen szó bármilyen jellegűről, szerintem annak mindig vannak kicsit romantikus vonzatai, vonulatai is. Van sok vonzó dolog: új területen dolgozni, új dolgokat kitalálni, amiket más még nem figyelt meg. Volt egy meghatározó olvasmányélményem is: gimnazista koromban olvastam Sinclair Aeromsmith című könyvét, ami a mikrobiológia irányába tolt el. Egy, a század elején élő orvostól szól, aki bakteriológus lesz.

Az egyetemi éveim alatt nagyon vártam a mikrobiológiát, kíváncsi voltam, hogy tényleg olyan érdekes-e, ahogy azt gondoltam. Kétyi professzor előadásai nagyon jók és élvezetesek voltak, így ez egy újabb csáberő volt számomra. Mivel mi csak fél évig hallgattunk mikrobiológiát, így a félévre bejöttem az Intézetbe TDK-ázni, aztán itt ragadtam.

Gyógyító orvosként a medicina mely területén dolgozott? (S.E.)

Nem dolgoztam gyógyító orvosként, a - hála Isten nagyon rövid- katonaság idejétől eltekintve. Én a mikrobiológián kezdtem, és direkt kuratív medicinában nem dolgoztam soha.

Mindig is a katedra vonzotta? (S.E.)

Igen, az oktatás mindig érdekelt, nagyon szép, izgalmas feladatnak tartom. Szerencsére itt a kutatásra és az oktatásra is egyaránt megvan a lehetőség.

Említette a katonaságot. Ott milyen élményei voltak? (G.S.)

Szörnyűek! Ha valami nem nekem való, akkor az a katonaság. Tulajdonképpen szerencsés voltam, mert az első három hónap alatt Budapesten voltunk kiképzésen, az nagyon jó volt, mert össze volt zárva száz orvos, és az egy viszonylag vidám dolog volt. Aztán jött három rossz hónap, amikor kizavartak Szabadszállásra, ami nem tetszett. Az igazi katonásdi volt. Ezt követően ismét a Honvéd kórházba kerültem, ami újra nagyon jó volt. De azt hiszem az egyenruhásdi nem az én világom...

Pedig az orvosoknak is kell a fehér köpeny, így az egyenruha itt is megvan. (G.S.)

Nem, nem ilyen értelemben gondoltam! Persze ez is egy viszonylag szoros hierarchia, de azért a kettőt egészen más célból szervezték.

Persze az csak formalitás! (G.S.)

Igen. Bár később azért kerültem még kapcsolatba a katonasággal a mikrobiológiai munkám során. Amerikában katonai kutató intézetben dolgoztam, de szerencsére az a szint, ahova a munkám szólt, nem volt különösebben katonás hely.

Pont jól terelődött a szó, mert az utazásaira és a külföldön töltött évekre nagyon kíváncsi vagyok. Hogy tudta a családjával összeegyeztetni a kinti munkát? Milyen célból ment ki? Olvastam, hogy kutatásokat végzett sok neves emberrel. (G.S.)

Szerencsésnek mondhatom magam, mert elég sokat volt lehetőségem utazni, amire mindig is nagyon vágytam. Az első út teljesen véletlenül jött össze. A '80-as évek közepén sikerült kikerülnöm Amerikába, ahol az amerikai katona-orvosi kutatóintézetben és kórházban tevékenykedtem. A család jól tolerálta, de persze ez lemondásokkal, hátrá-nyokkal, nehézségekkel is járt az előnyök mellett. Jelenleg a második házasságomban élek. Az első három nagy utazást, Amerikát, Svédországot és Kuvaitot az első feleségemmel és a fiammal ejtettük meg. Én azt hiszem, hogy ők ezt élvezték, világot láttak, hasznukra váltak az utazások. Én mindig szerettem külföldön élni. Nagyon izgalmas dolog volt, nagyon sokat lehetett tanulni. Nem csak a szakmáról, hanem a Világról is.

Vitte magával a gyermekét is? (G.S.)

Persze, hogyan! A Fiamat tökéletesen össze-vissza rángattuk a világban, de szerintem jót tett neki! A legutolsó utamra, ami egy hosszú, több mint négy éves kinti tartózkodást jelentett, a Kislányom is elkísért. Négy hónapos volt, amikor odaköltöztünk, most öt és fél éves. Az életét majdnem teljes egészében Arábiában élte le. Most jöttünk haza nem olyan régen. Szerintem ez nem árt a gyerekeknek, olyan nagyon sok emlékekkel, élménnyel gazdagodnak.

És hogyhogy mégis Magyarország mellett döntött? Vagy ez csak egy újabb periódus? (G.S.)

Nem, nem! Nem gondolom, hogy én más mellett tudnék dönteni. Magyarországon születtem. Nekem mindig Pécs-vágyam volt, amikor külföldön tartózkodtam. Persze honvágyam is volt, de a Pécs-vágy mindig aktívabb volt bennem, annyira szeretem ezt a várost. Ide születtem, így nem tudom elképzelni, hogy máshol éljek. Jó elmenni, és nagyon-nagyon jó ide visszajönni.

Pécsett végezte egyetemi tanulmányait? (S.E.)

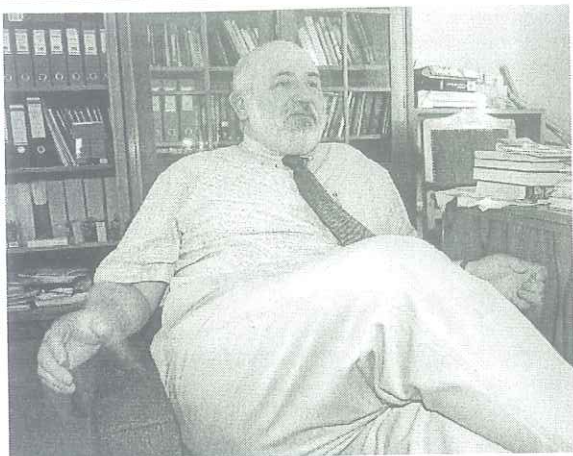
Igen, ide jártam gimnáziumba, itt voltam egyetemista, úgyhogy engem minden ehhez a városhoz köt.

Milyen volt diáknak lenni abban az időben? (S.E.)

Jó, nagyon jó! Medikusnak lenni mindig jó. Gondolom most is nagyon aktív diákélet van az egyetemen, ez alatt a fél év alatt még nem sikerült annyira lemérem; de akkor nagy volt a pezsgés. Jellegénél fogva nyilván egészen más volt, mint a mostani, amiről a fiamtól hallok, de nagyon jó volt.

Milyen különbségeket fedez fel az oktatás mai és akkori formája között? (S.E.)

Az oktatás egy kicsit más volt. Az alapszerkezete a medikusképzésnek nem változott, de különbségek vannak. Valószínűleg az, hogy akkor felvétellel kerültek be a diákok, nagyon sokat számított. Egy nagyon nehéz felvételi után azok kerültek be az egyetemre, akik tényleg sokat tudtak, és akartak is még több ismeretre szert tenni. Azóta sokat javult az oktatás. Akkor, a '70-es évek második felében elég sokat kísérleteztek rajtunk. Azóta sokkal letisztultabb, hogy mit és mennyit tanuljanak a diákok. Illik és el kell mondanom, hogy akkor is megvoltak a nagyon nagy egyéniségek itt az egyetemen, akiket nagyon szerettünk hallgatni.

Mesélne olyan oktatókról, akikre szívesen emlékszik akár egy előadás vagy egy vizsga kapcsán, illetve ha volt ellenpélda, akkor tenne említést róla? (S.E.)

Az utóbbiról nem szívesen mesélnék, mert...

Mert biztos nem volt olyan! (S.E.)

De, volt. Többnyire szóban vizsgáztunk. Ami engem mindig nagyon bosszantott, az az volt, amikor azt érezte az ember, hogy a vizsgáztató stílusa nem korrekt. Ilyen sajnós volt, van és valószínű lesz is... Ez nem jó. Úgy gondolom, hogy egy vizsgán a hallgatót, ha nem tud, akkor meg lehet buktatni. Ez a dolgunk, ez a kötelességünk. De megjegyzéseket tenni rá vagy poénkodni vele nem korrekt. Ez egy kiszolgáltatott helyzetet a vizsgázó számára. Ő fél, én pedig nem félek.

De volt sok nagyon kellemes hallgatói élményem. Mi voltunk az első évfolyam, aki már nem Romhányi-évfolyam volt. Bizonyára hallották már a nevét...

Igen, sok előadó idézi egy-egy legendává vált mondását, telt házas óráit, köztiszteletnek és szeretetnek örvendő alakját. (S.E.)

Tudtuk, hogy nyugdíjba megy a Professor, így másodévesként bejártunk az óráira. Nekem Kelényi Gábor professzor úrhoz is kellemes emlékeim kötődnek. Az általa vezetett bonctermi és kórbonctani előadások, demonstrációk is nagyon érdekesek, érdekfeszítőek voltak. Említettem a mikrobiológiát, ahol Kétyi Iván professzor nagyon izgalmas előadásokat tartott. Lehetett látni rajta, hogy Ő ezt igazán szereti csinálni. Gyermekek fertőző betegségeiből Péley Iván főorvos, aki a Gyermekkorház Fertőző Osztályát vezette, olyan órákat adott, amikre élmény volt bejárni, ott lenni, látni és hallgatni, hogy bánik a gyerekekkel, hogy nyúl hozzájuk, hogy vizsgálja őket. Sokan szeretnék azt a hihetetlenül logikus gondolkodást elsajátítani, ahogyan Ő levezetett dolgokat. De rajtuk kívül még sok kiváló előadó volt, akikre az ember nagyon szívesen emlékszik.

Ezeket a tapasztalatokat beépítette saját előadásaiba is? (G.S.)

Hát, biztos, hogy nem szándékosan, de az ember állandóan beépít, és állandóan tanul tanítani, ez biztos. Ilyen szempontból az egyik legnagyobb élményem egy külföldi, kuvaiti út. Az ottani intézetnek, ahol dolgoztam, indiai professzorvezetője volt, aki hihetetlenül lelkes mikrobiológus és oktató volt. Nagyon sokat tanított, nagyon sokat tanultam tőle oktatni. Rengeteg energiát fektetett az oktatásba, borzasztó sokat készült az előadásaira. Lehetett érezni, hogy minden szónak, amit elmond, helye, a mondatoknak üzenetértéke van. A poénjai mindig hangsúlyoztak valami lényegeset. Az előadásai egy jól, előre megszerkesztett egészet adtak. Tőle is, és másoktól is nagyon sokat tanultam. Arról, hogy nem csak elmondani kell a tananyagot, hanem előadni is. Egy száraz téma iránt be kell lelkesíteni a hallgatókat. Mert én már tudom, hogy ez a száraz téma egyszer, a későbbiek folyamán a diákoknak kell, de ők még nem tudják, honnét is tudhatnák, így kellő motiváció nélkül valószínű nagy energiát nem is fordítanának a megértésére. Ezért fontos, hogy ezt kellőképp át tudjuk adni, felhívni a figyelmüket, hogy lényeges dolgokról van szó, van értelme odafigyelni. Hogy ez mennyire sikerül, az más kérdés. Van, amikor jobban, van, hogy kevésbé.

Oktatott külföldön is? (G.S.)

Ó, hogyné!

És van különbség a külföldi és a hazai diákok között? (G.S.)

Sokat oktattam arab országokban, ahol az egész társadalom más, de rengeteg hasonlóság is van. A diák mindenhol diák, többé-kevésbé ugyanazok a problémái, ugyanazt szeretné: minél olcsóbban megúszni a dolgokat, szeretne jól vizsgázni. Ez a világon mindenütt és mindig így volt. Volt ott is nagyon sok nagyon tehetséges gyerek. Ezekben az országokban, ahol én jártam vagy tanítottam, ott azért óhatatlanul egy picikét rányomta a bélyegét mindenre, így az oktatásra is, hogy ezek nagyon más társadalmak, mint mi. Kuvait és az Emirátusok nagyon hirtelen meggazdagodott országok, ahol a gyerekek többsége -az önök korosztálya- elég sokat kapott nagyon korán, nagyon készen, és nem kellett olyan borzasztóan megdolgozniuk egy csomó mindenért. Ez a gondolkodásmódjukban is meglátszik. Sajnos sok olyan hallgató van ezekben az országokban, akiken ez észre is vehető, kevésbé igyekvőek. De persze kivétel is sok van, és rengeteg szép emlékem róluk.

Az utolsó években az Emirátusokban oktattam, ahol szegregált oktatás folyik. Ez azt jelenti, hogy fiúk és lányok külön vannak az órákon. Az egész egyetem furcsa szerkezetű. Nagyon szép épület, de középen ketté van választva, van egy fiú oldal és egy lány oldal. Az oktatók természetesen átjárhatnak a két rész között, de a diákok el vannak választva

egymástól. Ebből kifolyólag elég sokáig mindent kétszer kellett leadni, egyszer az egyik, majd a másik részen. Aztán jött egy olyan ötlet, hogy valami bődületes összegért építettek egy olyan videó-előadótermet, ahol amíg mi az egyik társaságnak előben beszéltünk, a másik videón látta ugyanezt. Ez nem volt olyan furcsa, bár én szeretem, ha a szemébe lehet nézni a másíknak, de megszoktam, hogy ott így működnek a dolgok. Mindig jobb volt, mint kétszer elmondani ugyanazt az anyagot. Érdekes volt, hogy amikor feltettünk egy kérdést az egyik csoportnak, vetélkedés alakult ki a nemek között, hogy a fiúk vagy a lányok tudnak-e helyes választ adni. Egy kicsit infantilis dolog, mint ahogy a Kislányomék az óvodában játszanak a fiúkkal, és furcsa volt, hogy ez egyetemistáknál is előfordul.

Voltak még furcsa élmények. Például a szexuális úton terjedő betegségek tanítása érdekes volt, féltünk is tőle. Nem lehetett kompromisszumot kötni az oktatásban, amit a fiúknak leadtunk, ugyanazt a lányoknak is meg kellett tanítanunk. Itthon ez nem okoz gondot, ott értek bennünket meglepetések. Amikor az emberrel 30 lefüggönyözött kislány ül szemben, a függöny alatt vihogva, olyankor nehéz órát tartani.

Tervez még kilátogatást? (S.E.)

Hosszabb időre semmiképpen sem. Úgy gondolom, hogy most már itthon kell maradni. Én nagyon szeretek itthon lenni.

Olvastam, hogy közreműködik egy tankönyv megszerkesztésében, aminek a megjelenése 2008-ra várható. (G.S.)

Hát igen, így szól a megbízás. Remélem, hogy ez reális is, és sikerül tartani a határidőt, de néha okoz egy-egy álmatlan éjszakát, hogy addigra hogyan lesz kész.

Erről tudna esetleg egy kicsit beszélni? Azt is olvastuk az önéletrajzában, hogy ez egy átfogó könyv lesz, amit az ország mind a négy orvosi egyetemén tudnak használni. (G.S.)

Ez általában így szokott lenni. Mivel ez egy kis ország, viszonylag kevés orvostanhallgatóval, így a kisebb tárgyak esetén, mint amilyen a mikrobiológia is, egy, maximum kettő tankönyv van forgalomban. Eddig évekig Gergely Lajos professzor könyvét használtuk, ami szerintem nagyon jó volt.

Abba is publikált, ha jól tudom. (G.S.)

Igen. Most jött egy felkérés, hogy kicsit más szempontokat előtérbe helyezve készítsünk könyvet. Ahogy a kiadóval tárgyaltunk, „vevők” voltak arra, hogy megpróbáljuk picit a klinikai szemlélet felé fordítani az olvasót, mert ez az, ami szükség van, ami fontos és logikus. Meglátjuk, mi lesz belőle, bár még nagyon a munkálatok elején járunk. Sok szerzője lesz a könyvnek, többen Pécsről is, és persze az egész országból kapunk segítséget.

Ha már a tudományba így belementünk, ugye Ön a Magyar Tudományos Akadémia Doktora 2002-től. Erről nem sok mindent tudunk, mesélne-e arról, hogy lehet odá bekerülni, milyen feltételeknek kell eleget tenni, milyen kritériumok vannak? (G.S.)

Vigyázat, ha így mondja, hogy hogyan lehet bekerülni! Ez nem Akadémiai Tagság, nem is Levelező Tagság. Egy disszertáció beadását jelenti az Akadémiához, és bizonyos szakmai kritériumoknak meg kell felelni hozzá. Az Akadémia tudományterületekre lebontva meghatározza azt, hogy milyen publikációs feltételeknek, milyen tudományos kritériumoknak kell eleget tenni ahhoz, hogy valaki beadhasson egy ilyen disszertációt. Ezt a disszertációt-hasonlóan, mintha valaki egy PhD disszertációt egy egyetemre bead- meg kell védeni, a bírálóknak pedig el kell fogadniuk. Ez nem az Akadémiára való bekerülés levelező tagként vagy rendes tagként, ez a Nagydoktori Fokozat vagy Akadémiai Doktori Fokozat.

Gratulálunk! (G.S., S.E.)

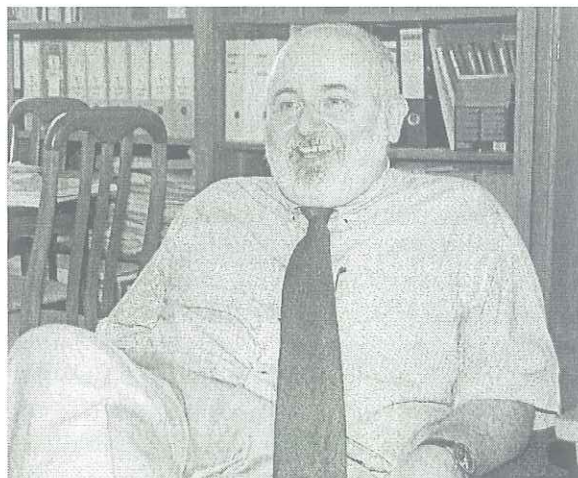
De azért ez mégis egy nívós elismerés. (G.S.)

Ez kétség kívül egy tudományos fokozat, amit el kell fogadni, fogadtatni. Én is így gondolom, nagyon büszke vagyok rá, nagyon jó, hogy ez megvan. De szerencsére az egyetemen nagyon sok kollégám rendelkezik ilyen tudományos fokozattal, az Intézetből hármán tudhatjuk birtokunkban.

Mivel tölti szívesen a szabadidejét? (S.E.)

Ha van... (G.S.)

Mindannyian mondjuk, hogy nincs, de úgy gondolom, annyi van, amennyit csinál magának az ember. Nagyon szeretek olvasni, zenét hallgatni. A látszat ellenére szeretek sportolni: teniszszem; mostanra vén fejfel találtam magamnak egy új hobbít-nem tudom még, hogy ezt itthonról hogyan tudom majd csinálni- a Fiammal együtt búvárokodom. Nagy kutyabarát vagyok, amíg külföldön voltam, nem volt kutyám, remélem hamarosan sikerül egyre szert tenni.

Könyvekben, zenében milyen stílust kedvel? (S.E.)

Eléggé mindenevő vagyok, de leginkább a klasszikus stílus áll közel hozzám.

Vannak preferált írói, zeneszerzői? (S.E.)

Vannak: gimnazista koromtól kezdve nagy Thomas Mann rajongó vagyok, őt nagyon kedvelem. Nehéz így kiragadni valakit, mert én a jó krimit is borzasztóan szeretem, vegyes az érdeklődési köröm. Zenében? Nagy Mozart rajongó az egész család. Opera és nem opera egyaránt jöhet. Nagyon szeretem az egyházi zenét, ez családi örökség. A bluest, a jazzt, a jó rock zenét szintén szívesen hallgatom.

A családjáról kicsit bővebben ejtethünk pár szót? (S.E.)

Persze, természetesen! Van egy Fiam az első házasságomból, aki negyedéves a Közgáz angol nyelvi programján. A Feleségem szakmabeli, szintén orvos, mikrobiológus, az ÁNTSZ-ben dolgozik. Van egy nagyon aranyos kislányunk, öt és fél éves, ide jár az oviba. Borcsa most épp balerinának készül, a rózsaszín tüllszoknyák világa nagyon vonzza. Még elvállik, hogy mi fogja igazán felkelteni az érdeklődését.

Azt tudom, hogy a Fiamban föl sem merült, hogy az orvosi pályát válassza. Azt hiszem, nagyon megtalálta a saját irányát és számításait, teljesen nyilvánvaló, hogy az az Ő világa.

Ősztől vette át a vezetést a Mikrobiológia Intézet felett. Végezetül megosztaná velünk, hogy milyen változtatásokat, újításokat készül bevezetni a mikrobiológia oktatásának területén? (S.E.)

Nagyon szeretném a klinikai mikrobiológia vonalat hangsúlyozni. Az orvostudományi egyetemen a mikrobiológia egy preklinikai tárgy egyrészt, másrészt a klinikum iránt nyújtott szolgáltatás. Amit mi a medikusoknak, gyógyszerészeknek, fogászoknak szeretnénk megtanítani, az az, aminek praktikus jelentősége van a későbbi munkájuk szempontjából. Ez egy nagyon érdekes dolog, hogy milyen korán lehet ezt elkezdni a curriculumban. Általában harmadéveseket oktatunk, amikor még viszonylag keveset találkoztak a hallgatók betegekkel, de ennek ellenére szerintem lehet csinálni. Én próbálkozom azzal is, sőt egy ideje már csinálom is, hogy a bevezető előadásokat egy többé-kevésbé egyszerű esettel kezdjük, hogy lássa a hallgató, hogy a baktérium szerkezetéből, genetikájából valamit azért kell megtanulni, mert lehet olyan klinikai szituáció, amikor neki erre az ismeretre szüksége lehet. Ezt én mindenképpen továbbra is így szeretném, és ebben szerencsére a Kollégáim is maximálisan partnerek. Nagyon sok nagyon jó klinikai mikrobiológus van itt az Intézetben, akik komoly tapasztalatokkal rendelkeznek, ami jelentősen megkönnyíti a munkámat.

**-Sipos Eszter és Sakura-
Fotó: Piski Zalán**

Ne tolongj a könyvtárban, ha neked is lehet saját példányod!

**Atlas of Human Anatomy-II -
Atlas der Anatomie des
Menschen I-II**

Szövettan / Semmelweis Kiadó

Sejtbiológia

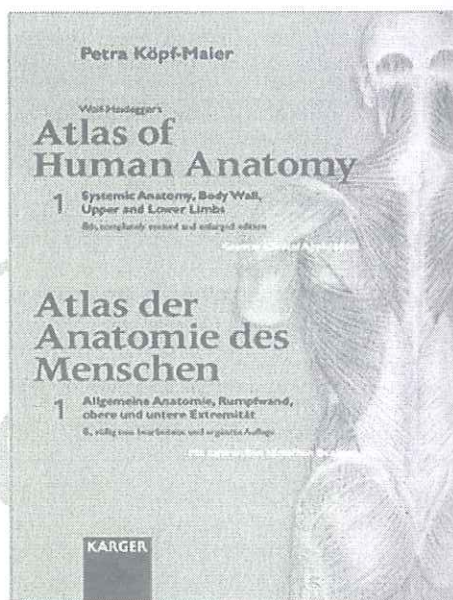
Molekuláris sejtbiológia

**Ha pedig egy kis kikapcsolódásra
vágysz:**

Agyunk fogságában

Egy elmeorvos tévelygései

Rendeld meg most!

www.morokonyv.hu

INTERJÚ

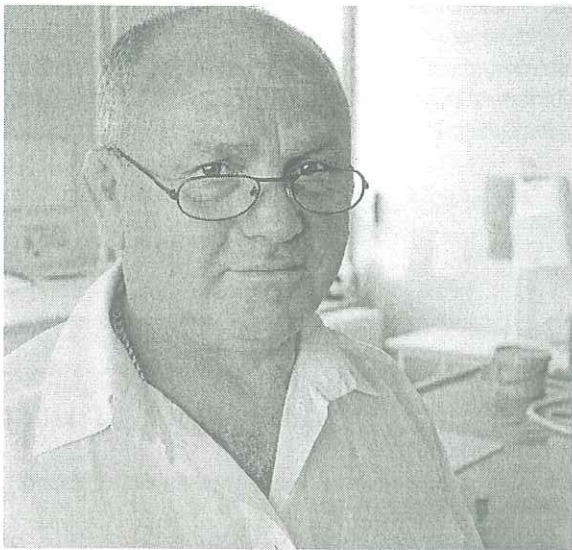
Gyenei Tivadar boncmesterrel

Élénken él bennem az első pathológia gyakorlat emléke. Néma csendben telt a másfél óra, jóformán csak a gyakorlatvezető beszélt. Úgy hiszem, mindnyájunkat elgondolkodtatott –kit így, kit úgy– amit láttunk és hallottunk...

Nem éreztem undort, nem lettem rosszul, csak valami kimondhatatlan keserűség lett úrrá rajtam. Szemtől szemben álltam a mulandósággal: az érzés, hogy evilági létünk egy boncasztalon végződik, lesújtó volt számomra, s ha nem lenne istenhítem, biztos sokáig tartana, míg kihevernék egy-egy gyakorlatot. Elkezdtem figyelni a boncmestereket, akiknek a „munka” java jut... Sok kérdés fogalmazódott meg bennem, és eldöntöttem; egyszer fel is teszem őket, s hogy a választás Gyenei Tivadarra esett, nem is oly meglepő: egy jelenség, egy végtelenül közvetlen, segítőkész, kedves ember, oktatóink jobb keze.

Tivadar, tudnál mesélni nekünk a fiatal-korodról?

Egész kis korom óta a sport volt a legmeghatározóbb vonulata az életemnek, hat éves koromban már kiemelkedő voltam atlétikában, fociban. 1966-ban kezdtem el birkózni, s egy éven belül már minden versenyt megnyertem. 13 éves koromtól kezdve nyaranta edzőtáborokba jártam, egy idő után pedig minden hétvégén fel kellett járnom Budapestre keretedszere és versenyekre. Ekkor már csak négy napot jártam iskolába (akkor még szombaton is volt sulis), szóba jött, hogy esetleg magántanuló leszek, majd fel akartak vinni a Fradiba, de szerettem Pécsét, nem akartam innen elköltözni.

confabula 2007. április

Olyan nagy nevekkel birkóztam egy szinten, mint Növényi Norbert és Gáspár Tamás. Anyagilag ez nagyon bejött, kaptam lakást, a válogatottságért 1700 forintot, a PMSC-től 1500 forintot havonta. Nemzetközileg elismert sportoló voltam, nem volt kérdés számomra, hogy mi leszek, hogy leszek.

Az intenzív sport mellett mennyire volt idő a magánéletedre?

Nem sok, habár edzések után rendszeresen csavarogtunk a haverokkal, de ez sosem nyúlt éjszakába. Szabad hétvégém nagyon ritkán volt a versenyek miatt.

Hány évesen hagytad abba?

1980-ban volt az az ominózus eset, amikor kinn voltunk Prágában egy nemzetközi versenyen, és elmentünk a központi sörözőbe. Azt mondták, hogy mindenki ihat egy „fekete sört”. Előtte, utána sem hallottam róla, de az olyan erős volt, mint a vermut. Egyet ittam, aztán állítólag többet is, és egy kicsit „bekaptam”. A metró aluljáróban elestem a Hungary feliratú melegítőmben, leállították a mozgólépcsőt, több száz ember összerolódott, szóval a lényeg az, hogy egy évre eltiltottak, megszűnt minden sportállásom, a támogatásokat pedig megvonták tőlem.

Ezután a Tüzér utcában egy évig alapoztam a súlyemelőkkel, ami nagyon megtetszett, így nem mentem vissza birkózni. Két évvel később már 3. helyezett voltam erőemelő sportban.

Mikor kerültél a Pathológiai Intézetbe?

Mivel megszűnt a sportállásom, egy évig bányászként dolgoztam. Folyamatosan éjszakáztam, és ez idő alatt teljesen leépültem fizikailag, ezért otthagytam. 1982 februárjában jöttem ide, akkoriban Forgón professzor titkárnőjének udvaroltam, ő ajánlotta ezt az állást.

Milyenek voltak az első benyomások, hogy érezted magad?

Az első félév nagyon kemény volt, állandóan rémálmok gyötörtek, s mindenütt hullaszagot éreztem. Akkoriban nagyon sok tejterméket fogyasztottam, és képzeljétek, úgy éreztem, hogy ezeknek is hullaszaga van.

Magától megoldódott ez a probléma?

Szép lassan eltűntek ezek a dolgok, aztán már abszolút nem okoztak gondot.

Vannak olyan dolgok, amik még mind a mai napig nagy hatást gyakorolnak itt rád?

Lelkileg nagyon sokszor a mai napig megérint, amikor az elhunyt hozzátartozói leülnek elélem, és elmondják az életüket. Van, hogy én is megkönnyezem ezeket az iszonyatosan megható történeteket, amelyeket úgy gondolom, hogy nem lehet feldolgozni.

Van valami, ami segít a továbblépésben, hogy tudj másnap is újult erővel nekiállni a munkához és az élethez?

Nálam ezek hamar lecsengenek, hiszen elég pörgős az életem, ott a családom, nincs sok időm gondolkodni: a lányom serdülőkorban van, viszem mindenhol, iskolába, sportolni. Emellett pedig ott van a megszokás, tíz éve azért még eléggé pofon vágott ez engem.

A családotod hogyan áll a munkádhoz, mert ez nem egy mindennapi dolog...

Andinak, a feleségemnek nem kellett magyarázkodnom, hiszen itt ismerkedtünk meg a boncteremben.

A boncteremben megszerzett gyakorlat mellett mennyi időt kellett fordítanod az elméleti háttérre?

1986-ban vizsgáztam Kecskeméten a boncmesterin, emellett minden nap tanulok valami újat, minden érdekel, Andi orvosi könyveiből utána tudok járni az érdekes dolgoknak.

Az eltelt 25 év alatt szerinted mennyit változtak az orvostanhallgatók?

Nem jellemző olyan oltári nagy változás, bár a mai diákok egyáltalán nem olyan közvetlenek, mint régen, s nincsenek olyan kimagasló egyéniségek sem. Úgy látom, hogy megyünk valami nyugati stílus felé, aminek következtében nem alakulnak ki olyan hatalmas barátságok, inkább mindenki megy a saját feje és dolga után. Akkor még más világ volt, mindenki összetartott. Ma már nem lehet senkinek semmit mondani, nem tudod, kiben bízatsz meg.

Van-e valami nagy történeted?

Lenne, de az nem publikus (nevet)...

Gyakorlaton sokunknak szemet szúrt, hogy míg mi, diákok tetőtől talpig védő öltözékben vagyunk, addig ti csak egy pár gumikesztyűt használtok. Előfordult már, hogy megfertőződteél?

Gyakorlatilag tíz éven keresztül még gumikesztyűt sem használtam. Emiatt viszont soha nem volt kiszáradva a kezem, teljesen olyan volt a bőröm, mint a babáknak! Nevetni fogtok, de a hullaszímál nincs jobb, szövetbarát, hiszen belőlünk van. Most bezzeg ez a sok fertőtlenítőszer teljesen kiszáradta. Miután kötelezővé tették, baleset ért, valószínűleg azért, mert nem voltam hozzá szokva a kesztyűben végzett munkához:

80-ban, illetve dehogyis, 90-ben, reggel kilenc körül egy pancreas tumorost boncoltam. Körülbelül csak egy hete használtam kesztyűt. A tüdő komplexust kiszedtem, mentem rá a májra, emeltem el a vesénél, erre a szemközti borda beleállt a kezembe! Tudod, szállás lett a csontvég, ahogy elvágtam a bordát. Éreztem, hogy fáj a kezem, de nem nagyon

törődtem vele. Annak ellenére, hogy a hasüregekben két és fél liter sűrű genny volt, végigcsináltam a boncolást, levettem a kesztyűt, és csak ekkor vettem észre, hogy lyukas: telefolyt gennyel; a kezem pedig vérezett. Gondoltam, hogy gáz lesz, hiszen magas csíraszámú fertőzést csak itt lehet elkapni. Utána elmentem edzésre, ott már nagyon rosszul voltam. Szokták mondani, hogy „még a hajam is fáj”, nos kb. így éreztem magam én is. Hazamentem, 39 fokos lázam volt, lüktetett az ujjam, de gondoltam nem baj, reggelig kibírom lázcsillapítóval. Azért döntöttem így, mert tudtam, hogy az egyik nagyon jó barátom, Mester Sanyi csak reggeltől rendel. Mire beértem, már kettős látásom volt, 41.6 fokos láz, 150-es pulzus fekvő. Az egyik ujjam elkezdett feketedni, és Bíró professzor azt mondta, hogy csuklóból amputálni kell a kezem. Mester barátom másnap egész éjjel faragta az elhalt részeket; ami nem fájta, azt kivágták, de még így is féltő volt, hogy elvesztem az ujjam. Végül meg tudta menteni. A szépséghibájá csupán annyi, hogy a feszítő szalagok elrohadtak, azóta hattyúnyak szindrómám van.

Volt egy másik durva esetem, amikor szintén pengeélen táncoltam.

Meséld el, nagyon kíváncsiak vagyunk!

Egyik nyáron itt felejtettem a kulcsom az irodában. Már elindultam haza, mikor ez eszembe jutott, így vissza kellett jönnöm érte. Nagyon szomjas voltam és emlékeztem, hogy az ablakban hagytam az ásványvizet flaskám. Fogtam, ráhúztam, csak kiderült, hogy az nem az a flakon volt, ugyanis itt volt egy másik boncmester, aki mellétett egy üvegbe 40%-os formalint. Kb. három centet nyeltem le belőle. Néhány percig nem kaptam levegőt, kiabálni sem tudtam, habár nem is hallotta volna senki, mert addigra már mindenki hazament. Ledöbentem, hogy most meg fogok halni. Tudtam, milyen a formalin, egyből szétkap minden élő szövetet. Mikor magamhoz tértem, fölhívtam Kálmán Bandit, aki nagyon rendes volt, elrendezett mindent. Mire kiértem a Honvédba, ott várt a „stáb”. Mikor megszondáztak, láttam a monitoron, milyen hosszan szétmarta a gyomrom és a nyelőcsövem. Tornóczky mondta is a fiúknak, hogy meg fogok halni, de kibírtam ezt is, csak egy hétig voltam benn a kórházban. Nem hiába mondja Bandi: „Tivadarnak még a villám sem árt!”

Tehát addig csinálod, míg a villám beléd nem csap?!?

Amíg a villám, ja! Járok kontrollra rendszeresen, mert tavaly márciusban szívinfarktusom volt, és ezért a koszorúereimbe stenteket helyeztek, de látod, az infarctus sem fogott ki rajtam.

Ezek szerint a sporttal teljesen le kellett állnod?

Sajnos igen, nagyon hiányzik, teljesen elhízta, pedig most súlyban könnyebb vagyok.

Nagyon sok minden történt veled. Ezek után egyszer sem gondoltad, hogy betelt a pohár és abbahagyod?

Soha. Nagyon élvezem a munkám. Nem is tudom elképzelni, mi mást csinálhatnék. Az évek során sok tapasztalatra tettem szert, egyre képzetebb vagyok, és a főnökök is tisztelnek, ami nagyon jól esik. Volt, hogy nekem kellett betanítanom a rezidenseket, előfordult, hogy órát is tartottam, mikor a tanár hiányzott.

Mi az, ami megfogott a munkádban, mit szeretsz benne?

Tudjátok, nagyon érdekes, megfoghatatlan dolgokkal szembesülök a munkám során. Nagyon sokszor előfordul, hogy valakinek látszólag semmi baja sincs, aztán egyik pillanatról a másikra meghal. A boncolás során pedig kiderül, hogy tumora volt, ami nyilván nem két hét alatt alakult ki. Hogy bírta ki addig tünetmentesen? Az ilyen és hasonló mérték engem legalább annyira érdekelnek, mint a csillagászat vagy egyéb, misztikus dolgok.

Köszönjük szépen!

Túl sokat is beszéltem.

Lesz miből mazsolázn...

-mv és mk-
Fotó: Piski Zalán

Három idős férfi üldögél a parkban, és arról beszélgetnek, kinek a legjobb a memóriája. Az egyik azt mondja:

- Én még emlékszem az első napra, amikor iskolába mentem.

- Az semmi! - teszi hozzá a másik. - Én még azt sem felejtettem el, milyen volt az első napom az óvodában.

Erre megszólal a harmadik:

- Fiúk, én még arra is emlékszem, hogy az iskolai bálba még apámmal mentem el, aztán haza meg már anyám vitt.

- Doktor úr, komoly baj van a feleségemmel. Mostanában állandóan magában beszél.

- Ne aggódjon, az enyém is. De ő azt hiszi, hogy odafigyelek.

Apa és fia beszélgetnek.

- Apu, mi a különbség a szerencsétlenség és a katasztrófa között?

- Például az, ha a mamád anyukája, az én anyósom beesik a hídról a folyóba, az szerencsétlenség, ha kimentik, az katasztrófa.

Pistike hatalmas C betűket rajzol kishúga arcára. Anyukájuk döbbenten kérdezi:

- Mit csinálsz vele?

Mire Pistike:

- Á, semmit, csak becézem!

KÖZÉRDEKŰ

Kedves Hallgatók!

Az alábbi sorokat tájékoztatóul szánjuk, melyek reményeink szerint segítséget nyújtanak a különböző juttatások, illetve a kollégiumi férőhellyel kapcsolatban felmerült kérdésekben.

A pénzbeli juttatásoknak alapvetően két formája van:

- rendszeres támogatás, illetve
- rendkívüli szociális ösztöndíj (rendkívüli szociális támogatás).

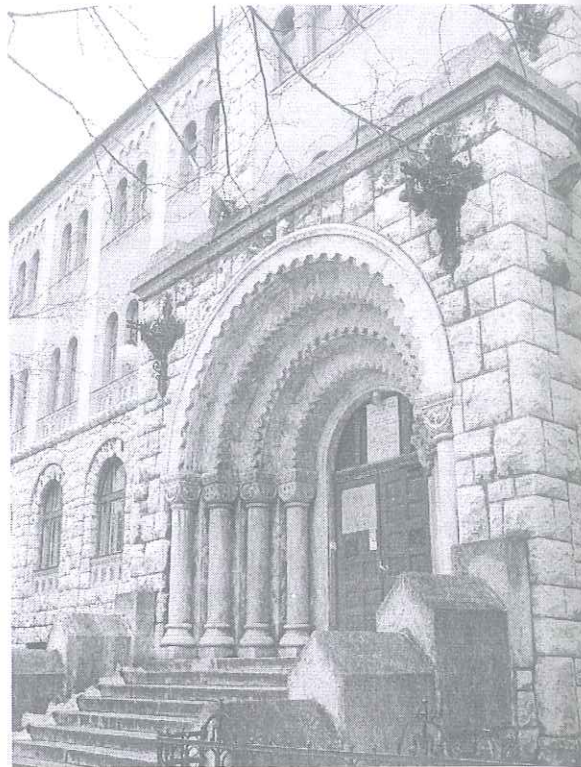
Rendszeres támogatásra minden félév elején lehet pályázni (ilyenkor plakátok hívják fel figyelmeteket, az OC gépei is hirdetik a határidőt és a címet):

- szociális ösztöndíj (régí nevén szociális támogatás): minden államilag finanszírozott hallgató megpályázhatja
- lakhatási támogatást igényelhetik a pécsi lakhelyű, illetve albérletben lakó hallgatók (tehát a kollégisták nem).

Az elnyert pénzbeli juttatás öt hónapra vonatkozik. A jövőre vonatkozólag kérünk Benneteket, hogy a határidőt feltétlenül tartsátok be, és a pályázatokat hiánytalanul adjátok be, hiszen a hiányos vagy a határidőn túl beérkezett pályázatok fellebbezésre nem kerülhetnek. A megítélt támogatás összegéről érdeklődhettek a diákirodán. A fellebbezésre többnyire a pályázatok elbírálása utáni két héten belül sor kerül. Erről bővebben szintén a plakátokról értesülhettek, amint ez aktuálissá válik.

Rendkívüli szociális ösztöndíj: félévente pályázhatják a hallgatók, ha a saját vagy családjuk szociális helyzetében hirtelen komoly anyagi veszteség alakul ki (pl. haláleset, betegség, gyermekszületés stb...), egyszeres pénzbeli juttatást jelent.

Kollégiumi férőhelyet minden évben tavasszal hirdetünk meg a következő tanévre vonatkozóan, melyre pályázhat minden vidéki (nem pécsi lakosú) hallgató. A férőhely (amennyiben a hallgatói jogviszony addig fennáll) tíz hónapra

szól. A jogviszony megszűntével természetesen a férőhelyre való jogosultság is megszűnik. Mivel a szemeszter folyamán folyamatosan férőhelyek üresednek meg, a felvételi másik formája az évközi kollégiumi felvételi. Ezt nem hirdetjük meg, folyamatosan érdeklődhettek tőlünk üresedésről. Jelentkezési lapot kaphattok a diákirodán. Ezúton szeretnénk a téveszméket eloszlatni; nincs várólista. Amennyiben van hely, és a bizottság úgy ítéli meg, részesülhettek kollégiumi elhelyezésben.

További kérdéseiteket szívesen fogadjuk személyesen, illetve a most életbe lépett internetes fórumon a HÖK honlapján:

<http://hok.aok.pte.hu>

-Szabó Ivett-
DJB elnök

HIVATALOS LEVÉL

EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTERIUM
MINISZTER

Sarnyai Ákos
Elnök Úr részére

Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar
Hallgatói Önkormányzat

Tisztelt Elnök Úr!

A központi gyakornoki rendszert az 1997. évi CLIV. törvény rendelkezéseivel összhangban a 125/1999. Kormányrendelet és a 11/1998. Egészségügyi Miniszteri rendelet kimerítően szabályozza.

A rezidensképzés egyik fő célja, hogy elősegítse az egészségügyi ellátás biztosításához szükséges számú és szakmai végzettségű szakember képzését, a szakorvosi diploma megszerzését.

Az 1997-ben létrejött szabályozás korszerű, európai rendszert teremtett, azonban az elmúlt években összegyűlt tapasztalatok a rendszer módosításait teszik szükségessé. A jelenlegi szisztéma hibája, hogy ugyan 2 év állami garanciát nyújt a rezidens munkabérét, valamint képzési költségeit illetően, de a tartós foglalkoztatást, hosszútávra garantált munkahelyet nem biztosít.

Téves az a feltételezés, hogy a rezidensképzésre vonatkozó új jogszabály ebben az évben hatályba lép, természetesen kellő felkészülési időt és konzultációs lehetőséget kívánunk biztosítani az egészségügyi intézmények és szakmai érdekképviseleti szervezetek számára.

Az új szabályozás kidolgozása során, az eddigi konzultációkon túlmenően a közeljövőben a rezidens és hallgatói szervezetek képviselőivel fogunk tárgyalóasztalhoz ülni, annak érdekében, hogy közösen sikerüljön a fiatal orvosoknak megfelelő egzisztenciát biztosítani.

A fent említett megbeszélés pontos dátumáról munkatársaim idejében tájékoztatni fogják Önt és az érintett szervezeteket.

Budapest, 2007. március 13.

Tisztelettel:
Dr. Molnár Lajos

TESTKULTÚRA

II. ÁOK SPORTHÉT

A PTE ÁOK Mozgástani Intézet és a PTE ÁOK Hallgatói Önkormányzata hagyományteremtő céllal 2006 tavaszán megrendezte az első ÁOK-s Sporthétet. Az előző évben kilenc sportágban rendeztünk versenyeket. Idén próbáltuk bővíteni a lehetőségeket és újabb két sportági versenyt sikerült beilleszteni a programba, melyet 2007. április 21-26. között tartunk. A szervezési feladatokat a testnevelő tanárok, a Medikus Sportkör szakcsoportvezetői vállalták. A plakátokat, szórólapokat és a díjakat a HÖK biztosítja.

A 2006/2007. II. félévi ÁOK Sporthét (2007. április 21-26.) programja

1. Természetjárás: április 21. szombat 14:00 Túra
Helyszín: Mecsek
Felelős: Farkas György
2. Labdarúgás: április 23-24-26. hétfő-kedd-csütörtök 17:00-tól POTE Kupa Egyetemi Focibajnokság
Helyszín: ÁOK szabadtéri kézilabdapálya
Felelős: Dr. Rugási Endre
3. Tenisz: április 23. hétfő 15:00 - 20:00 Tenisz csapatverseny (magyar, angol, német program)
Helyszín: ÁOK tenispályák
Felelős: Dr. Rugási Endréné
4. Kosárlabda: április 23. hétfő 16:30 kosárlabda évfolyambajnokság
Helyszín: ÁOK tornacsarnok
Felelős: Téczy Tamás
Április 26. csütörtök 16:30 ÁOK - PEAC női mérkőzés
Helyszín: ÁOK tornacsarnok
Felelős: Kilián Balázs
5. Röplabda: április 24. kedd ÁOK - PTE vegyes női mérkőzés

Helyszín: ÁOK tornacsarnok
Felelős: Pesti Eszter
Április 25. szerda: ÁOK - PEAC férfi mérkőzés
Helyszín: ÁOK tornacsarnok
Felelős: Mánfai Balázs

6. Önvédelem: április 24. kedd MSK önvédelmi szakosztály bemutatója
Helyszín: ÁOK edzőterem
Felelős: Kovács Szabolcs
7. Asztalitenisz: április 25. szerda 17:00 Házibajnokság
Helyszín: ÁOK edzőterem
Felelős: Csatórné Tolnai Klára

8. Kézilabda: április 25. szerda 18:00 ÁOK - PTE MIX női mérkőzés

Helyszín: ÁOK tornacsarnok
Felelős: Dr. Rugási Endréné
19:30 ÁOK magyar pr. - ÁOK német pr. férfi mérkőzés
Helyszín: ÁOK tornacsarnok
Felelős: Pálfi András
21:00 Nők - Férfiak mérkőzés
Helyszín: ÁOK tornacsarnok
Felelős: Dr. Rugási Endréné

9. Úszás: április 26. csütörtök 17:00 Kari úszóbajnokság
Helyszín: ÁOK uszoda
Felelős: Dr. Kiss Sándor

10. Aerobic: április 26. csütörtök 18:00 Nyílt aerobic foglalkozás
Helyszín: ÁOK tornacsarnok
Felelős: Szabó Ivett

11. Tollaslabda: április 26. csütörtök 20:30 házibajnokság
Helyszín: ÁOK tornacsarnok
Felelős: Dr. Palkovics Tamás

A Sporthét keretében átadjuk a 2006/2007-es tanév legjobb ÁOK-s sportolója címet.

-Téczy Tamás-

Informatikus apuka magyaráz:

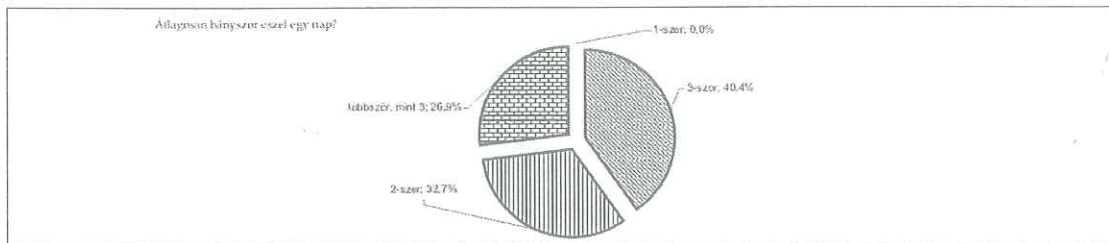
- Apu hogyan kerültem én erre a világra?
- Na jó fiam, erre a beszélgetésre előbb utóbb sort kellett keríteni, figyelj így történt: Apukád megismerte anyukádat egy chatszobában, majd találkoztak egy cyberkávézóban és anyukád a WC-n letöltött pár adatot apukád USB kulcsáról. Amikor apukád befejezte a letöltést, észre vette, hogy ezt megelőzően egyetlen tűzfal sem lett feltelepítve.

Ekkor már késő volt CANCEL, ESC gombok nyomkodására, mert a "Biztosan elkezdni a letöltést?" ablak leOK-zása már a Beállítások menüpont alatt ki lett pipálva. Anyukád antivírus programja régen volt frissítve ezért apukád "blaster-worm" vírusával nem tudott mit kezdeni. Ekkor megnyomtuk az "Enter" billentyűt és kaptunk egy rendszerüzenetet ezzel a felirattal: "Maradék idő a letöltés befejezéséig 9 hónap...."

CONFABULA STATISZTIKAI HIVATAL

Szerinted az orvosi egyetem mellett lehet kielégítően étkezni?	Igen	51,9%
	Nem	48,1%

Hol szoktál ebédelni?	Otthon	45,6%
	Suliban	32,4%
	Étteremben	13,2%
	Nem szoktam ebédelni	8,8%

Szoktál reggelizni?	Igen	47,1%
	Nem	27,5%
	Néha	25,4%

Szerinted egészségesen étkezel?	Nem	59,6%
	Igen	36,5%
	A sör egészséges?	3,9%

Figyeled a napi bevitt kalóriamennyiséget?	Nem, minek	78,0%
	Néha	16,0%
	Igen	6,0%

Használsz táplálék-kiegészítőket?	Nem	77,0%
	Igen	13,0%

Követed Norbi nagymester tanításait?	Nem	98,1%
	Igen	1,9%

Sziasztok! Ezúttal a Confabula Statisztikai Hivatal az évesi szokásaitokról, kedvenc ételeitekről érdeklődött. Annyi biztos, hogy Norbinak nem volt túl nagy sikere a megkérdezettek között, de sebj - ahogy kiderült mi sem táplálkozunk egészségesen, úgyhogy nem jönnénk ki jól egymással. Ellenben az a kérdés, hogy az orvosi mellett lehet-e kielégítően étkezni, eléggé megosztotta a megkér-

dezetteket, reméljük, azért nem éheztek. Kedvenc ételeinkről meg annyit, hogy rendkívül sokrétű válaszokat kaptunk. A palacsinta és a hagyományos magyar ételek mindenképpen az élen jártak. Úgyhogy hajrá túrós csusza, halászlé, meg miegymás (és ne feledjétek, csak ellenőrzött magyar baromfi húst egyetek)!

-aLá MáZoLó-

DEKURZÁCIÓ

Bioetika szeminárium

Mi az orvos feladata? Életet menteni? Életben tartani? Csökkenteni a testi fájdalmat? Elviselhetővé tenni az életet? Teljesíteni a beteg kívánságát?

Jó esetben nem kell választania a fent felsoroltak közül, egyszerűen, ugyanabban az időben mindnek eleget tud tenni.

De mi a helyzet akkor, ha a beteg más kívánsággal áll elő? Mi van akkor, ha a testi fájdalmak megszüntetésével egy időben ezer és ezer seb szakad fel a lelkében? Mi az etikus cselekedet akkor, ha számára az élet, az az élet már nem élhető?

Mit tegyen ilyenkor az orvos, aki a gyógyításra, az életmentésre esküdtött fel?

Mit tehet ilyen esetben? Milyen szabályok kötik a kezét? Vannak-e szabályok minden országban? Hogy lehet mentesülni a felelősség alól, megkerülni a törvényt?

Ezek az eutanázia nagy kérdései.

Ezen kívül hallhatunk az abortuszról, az öngyilkosságról is, az általuk felvetett ambivalens érzésekről, melyekkel egy gyakorló orvos praktizálása során valószínű, hogy találkozik.

A témákat filmek (dokumentum és életrajzi drámák) ismertetik, a reális képalkotásról dr. Jakab Tibor gondoskodik.

Az értékelés alapjául, és a két kredit megszerzésének feltételeként egy esszé-témája szabadon választható a fent említettek közül- megírása szolgál!

Ha sikerült érdeklődéseketeket a kurzus iránt felkeltenem, ösztől kattintsatok rá bátran!

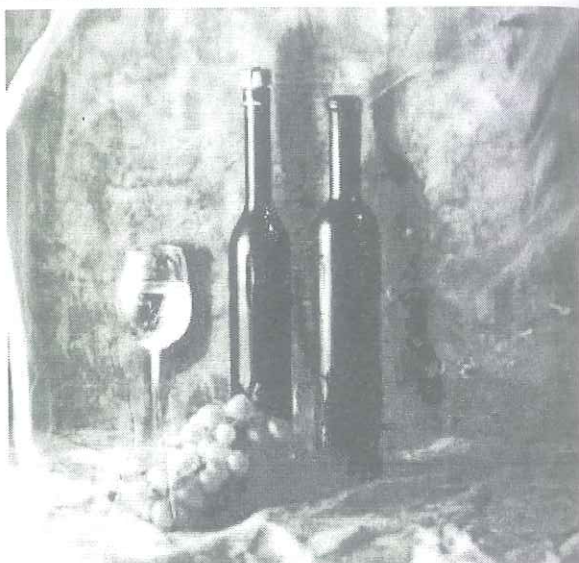
-Sipos Eszter-

Boregészségtan

Haj, de régen volt már, hogy nekem a kötelező óraszámom kívül valami extra kurzust kellett felvennem! Idén -valami különös kegy folytán- a fogorvostan-hallgatóknak 30 alá süllyedt a kötelező óraszámja a 38 helyett. Á, Boregészségtan - az ÁOK-sok által oly hírhedt Népegészségtani Intézet hirdeti meg. Na ez jó lesz, Ember Professzor Urat még úgysem láttam élőben. (Megjegyzem, most sem sikerült)

Kedden délután természetesen elaludtam, úgyhogy lóhalálában derítettem ki, hogy az egyes számú nagyelőadóban lesz az előadás. Mi a manó, azt hittem kiscsoportos foglalkozás lesz...

Ehhez képest az előadó majdnem tele volt ismeretlen arcokkal, gondoltam biztos első-másodévesek, akik még nem

tudják milyen is a „közeg” intézet. Bár igazság szerint velünk „fogorvosokkal” igen benignusak voltak...

Kissé még villányi lánynak vallhatom magam, úgyhogy nem sok újdonságot rejtett a rosé bor elkészítési módja, és arra is halványan emlékeztem még, hogy mi is az a dekantálás. Viszont nekem is érdekesség volt a bortörténeti rész, mert igazán nem gondoltam volna, hogy már 500 millió éve is volt szőlő. A második részben pedig, már azt is elárulta az előadó, hogy milyen cserző- és szűrőanyagokat használnak derítéskor, és a borban lévő speciális élesztő-összetevők alapján az is könnyen kideríthető, hogy melyik pincéből származik. Végül azt is megtudhattuk, hogy mi a különbség a pezsgő, a habzó, a gyöngyöző, és az üdítő jellegű bor között. És kiderült, hogy ami nélkül nincs party (nevezetesen a Martini), szintén egy borféleség. Kíváncsi vagyok a többi előadásra is, mert csak 6 héten keresztül kell másfél órát „kibírni”, és könnyen bezsebelhető a kreditpont, különösebb megerőltetés nélkül, sőt még egy kis borkóstolót is ígértek „hallgató-csalogatóul”.

-Mesi-

Párkapcsolat, sexualitás, intimitás a filmművészet tükrében

Tudjátok, ez az a kurzus, amit mindenki fel szeretne venni. Csupán nyolc szerencsés kiválasztottnak sikerül ez, a leggyorsabbaknak, akik nyaralás, illetve vizsgázás helyett hajnali négytől kezdve frissítik az ETR-t, hogy feliratkozhasanak a legizgalmasabb órákra. Plusz ott van még egy-két gátlástalan, aki addig dörömböl dr. Stark András pszichiáter ajtaján, míg

meg nem engedi, hogy potyautasként fél évig pótszéken, kispárnán, ott ülhessem a csöppnyi irodában, és olyan gondolatokkal legyen gazdagabb, melyeket aligha képes könyvekből megtanulni. Őszi szemeszterben induló, előfeltétel nélküli kurzus, melynek menete úgy néz ki, hogy egyik héten valamelyik elismert rendező filmjét (pl.: Bergman: Érintés, Bertolucci: Utolsó tangó Párizsban, Antonioni: Az éjszaka) megnézzük, majd a következő héten két órában beszélgetünk róla. Megoszthatjuk egymással személyes tapasztalatainkat a filmmel kapcsolatos gondolatainkat, s mindeközben dr. Stark a háttérből irányítja a beszélgetést. Szépen lassan hozzászokunk, hogy itt (kivételesen) nincsenek rossz válaszok, senkinek nem kell szégyellnie sem a véleményét, sem a látszólag elborult és furcsa nézeteit és kérdéseit, nincs tét, következmény, csak pár ember, akik megosztják egymással gondolataikat. Az első olyan kurzusom, melynek sosem vártam a végét.

-mk-

Gyakorlati ultrahang és CT diagnosztika

A radiológia tantárgy keretében a hatalmas anyag miatt érdemtelenül kevés idő jut az ultrahang-diagnosztika és a computer-tomográfia tudományára. Pedig ez a két terület nagy szerepet kap a gyakorló orvos életében, akár végzi ezeket a vizsgálatokat, akár értelmezi a leleteket. Ezt az ürt pótolja ez a remek kurzus, Battyáni tanár úr vezetésével. Elhangzanak itt is az elméleti alapok, a mikor kérjünk/végezzünk ilyen vizsgálatokat, de jóval alaposabban bele-mélyedve ezen nemes tudomány rejtelseibe. Szemléletet kapunk, az intervenció radiológia fortélyaitól a kombinált UH-CT vizsgálatokig.

És végezetül, de nem utolsó sorban gyakorlati oktatást is kap az a kis csoport, aki felveszi ezt a kurzust: mindenki kezébe kaphatja (és kapja is) a transducert, és kezdetben egymáson, majd betegeken is gyakorolhatjuk a képképzést. Ilyenkor döbben rá az ember igazán arra, hogy milyen nehéz is más-más testalkatú egyéneken azokat a tipikus metszeti síkokat beállítani, amiről gyerekjáték (vagy legalábbis könnyebb) felismerni az adott szervet illetve annak elváltozását. Kiváló alkalom ez tehát a gyakorlati tudás megszerzésére. Az ultrahang-készülék bővílésének elsajátítása mellett betekintést nyerhetünk a computer-tomográfia rejtelseibe is, így könnyebb lesz értékelni a CT-felvételeket is, ami a mai modern medicinában mindenképp előny. Mindenkinek ajánlom, akit egy kicsit is érdekel a képképző diagnosztika.

-Metil-

Érdekes tények a flatulentiáról

A flatulens betegekben a kibocsájtott bélgáz minősége, az expulziók gyakorisága nagyon különböző. A székürítéshez hasonlóan a gyakori szellentésre panaszokodó emberek normálisról alkotott felfogása gyakran téves. Egy vizsgálatban nyolc, 25-35 év közötti egészséges férfiban naponta átlagosan 13 plusz-mínusz 4 flatus jelentkezett; a felső határ 21/nap volt. Az adatok átfedést mutattak sok flatulentiára panaszokodó beteg értékével. Másrészt egy tanulmányban egy olyan emberről történik említés, akinél egy nap 141 flatus kibocsájtás következett be: ebből 70-et négy óra alatt detektáltak. Az excesszív flatulencia vizsgálatában az objektív módon rögzített flatus gyakoriság vizsgálata az első lépés kell legyen.

Ezt a nagy pszichoszociális terhet okozó tünetet nem hivatalosan a flatus távozásának jellegzetességei szerint írják le:

1. a beasonó (zsúfolt lift típus) ennek kibocsájtása lassan és hang nélkül zajlik és néha elsöprő hatású;
2. a nyílt spinchter vagy púú típus, mely állítólag magasabb hőmérsékletű és áthatóbb szaggal jár;
3. staccato vagy dobütés típus, ennek kibocsájtására a mellékhelyiségben szokott sor kerülni és
4. az ugató típus (egy személyes közlésben adott leírás alapján) éles, felkiáltó jellegű eruptio, mely a beszélgetést hatékonyan szakítja félbe (és gyakran be is fejezi). Az aromatisatio nem prominens jelenség.

Ritkán ezt az általában zavaró tünetet hasznosítani is lehet; egy, „Le Petomane” – ként emlegetett francia úgy gazdagodott meg, hogy szellentőművészként rectumával dallamokat játszott a Moulin Rouge színpadán.

A H₂ és CO₂ gyűlékony jellege ellenére a nyílt tüzzel dolgozók nem veszélyeztetettek: ismert egy olyan kamasz-játék is, melynek kapcsán a résztvevők gyufaláng felett bélgázt bocsátanak ki magukból. Mindamellet a diathermiás jejunum vagy colon mütét során, illetve proctosigmoidoscopiás beavatkozás alkalmával – ritkán fatális kimenetelű – gáz-robbanásról már beszámoltak.

Reglődi
Dóra
gyűjtéséből,
szíves
segítségével

PrEFeN

Alföldi Zoltán – a hírek szerelmese

Az élet meglepő fordulatának tekinthető, hogy Alföldi Zoltán lesz a beszélgetőpartnerem az EFeN-en. Felesleges firtatni a miérteket, hiszen amint kiderült e tény, roppant nagy izgalom fogott el, hiszen annyi minden eszembe jutott, amit szívesen megkérdeznék Tőle. Például arra a kérdésre biztosan sort keríttek, hogy vajon mi írjuk a híreket, vagy pedig a hírek „írnak” bennünket? Érdekes kérdés ez a mai, média uralta korban, ahol olykor az is felmerül az emberben, hogy vajon mennyi a manipulatív szándék egy-egy mondatban, hang- lejtésben. Alföldi Zoltán az RTL Klub munkatársa, így sokan ismerhetjük a televízió képernyőjéről. Elmondható, hogy általában Ő kérdez, Ő szövi a történések szövetét, de most „vadászból” „vaddá” avanszál, mely merőben új élményt hozhat a kíváncsi néző számára, feltéve, hogy a képernyő elektronsugarán kívül valódi élményekre is kíváncsi. A beszélgetés 2007. 04. 19-én, csütörtökön, 18.00h-kor lesz a plakátokon szereplő előadásban.

Humor est: Bödöcs Tibor és Dr. Litkai Gergely

Mostanra szállóigévé nemesült tudás, hogy a „stil fűrész a vidék Jedi kardja”, illetve, hogy Feri a „szóban festő és mázoló” miként mutatott be ejtőernyős performanszt a szőlőhegyi présháznál, melynek végső konklúziója az lett, hogy a „legtöbb ejtőernyős baleset földetéréskor következik be”... Talán sejti az olvasó, hogy a fent említett történetmorszák Bödöcs Tibor élménykészletéből származnak, akit n-edszer hallgatva is könnyesre röhögjük magunkat a sráccokkal. A napjainkban szárnyait bontó humorista nemzedék vitathatatlan üstököse, és csak remélni tudjuk, hogy nem válik idejekorán hullócsillaggá (e címet egy kedves Kollégám már amúgy is büszkén viseli; öllelek Éduám!), és akit visszatérő vendégként üdvözölhetünk rendezvényünkön. Abban is bízom, hogy a számomra ismeretlen Dr. Litkai Gergely is hasonlóképpen fején találja majd a szegyet, és rekeszizom nem marad izomláz, tenyér pedig pír nélkül! Mosolytalanoknak és víg kedélyűeknek egyaránt garantáltan önfeledt kikapcsolódást jelent a két humorista műsora, melyet 2007. 03. 18-án, szerdán, 18.00h-i kezdettel hallgathat meg a nagyérdemű...

Katasztrófa bemutató

Az EFeN elmaradhatatlan látványossága a katasztrófa bemutató. Volt már autótűz, speciális mentés kutyával, magasból mentés alpin technikával, sok-sok imitált seb és sérült...

Az idei év más érdekességekkel szolgál az érdeklődő számára. Egy kémiai baleset különleges helyzetet teremt a mentésben résztvevők számára.

A bemutató alkalmával látható lesz a tűzoltóság, mentők valamint a speciális mentők profizmusa mellett korszerű eszközeik és módszereik. A bemutató elengedhetetlen résztvevői maguk a sérültek, képzett imitátorok, akik nem csupán a sérülést készítik el, játékkal teszik életszerűvé a helyzetet.

Azt gondolom, érdemes időt szánni, és megtekinteni egy ilyen katasztrófa helyzetet, érezni annak súlyosságát, és látni, ahogy egy ilyen helyzetben cselekedni kell.

Sokat lehet belőle tapasztalni és tanulni.

Pókerverseny

Magam is meglepődtem, amikor kiderült, hogy az egyetemen igen sok társaság egyik kedvenc esti programja a pókeresés. Sokan egyszerű szerencsejátéknak vélik. Ugyanakkor hozzáértők szerint a póker ennél jóval több.

Véleményem szerint a póker egy tükör, amely a személyiséget vetíti ki: ki mennyire bírja a feszültséget, mennyire bátor, néhol inkább merész...

Az EFeN keretein belül először kerül megrendezésre a pókerverseny. A Texas Hold'em pókért 6 asztalon egyszerre játszzák majd a résztvevők, és az asztalgyőztesek döntőben méretik meg szerencséjüket, hozzáértésüket.

Szóval, póker-rajongók, jelentkezetek és/vagy gyertek el az első egyetemi pókerversenyre!

-vj-

-danyl-

Ajánlom Jamie Winchestert és Hrutka Róbertet...

...mert a zene, a muzsika igenis nélkülözhetetlen. Nélkülözhetetlen az életünkben – és az EFeN-ről is. Nem ismerem őket oly tüzetesen, mint ami egy igen részletes, átfogó, szakértői hiteles jellemzéshez szükséges volna, de talán nem is ez a célom. Úgy gondolom, hallásból mindenki ismer legalább néhány olyan híres közkezdvelt dallam-melódiát, ami tőlük származik... reklámokból, (pl. Coca-Cola, Pannon GSM – ugye, beugrik?) filmzenékből (pl. Magyar Vándor, Valami Amerika), de rengeteg egyéb televíziós produkciót is az Ő nevük fémjelez. Az igazi áttörés a 2001-es „It's your life” című dal volt, ami reklámzenének indult, de a nem várt óriási siker miatt végül lemeze is került. Robi (gítár, vokál) komponál, állandó zenei felelőse reklámfilmeknek. Az ír származású, de régóta Magyarországon élő Jamie (ének, gítár) feltűnt már többek között Charlie, Koncz Zsuzsa, Ákos és a Jazz+Az zenekar mellett is. Az alkotópáros immáron több mint tíz éve zenél együtt – mára kiegészülve egy szintén nem kis zenei múlttal rendelkező tehetségekből álló kísérezene-karral. Menjünk el a koncertre, mozduljunk ki – ez a hét úgyszólván fog szólni. Megéri, kapcsolódjunk ki és élvezzük a Zenét, 2007. 03. 19-én, csütörtökön, 21.00h-tól!

-Viktória-

a beteg gyerekeknek, akiknek különböző vérkészítményekre van szükségük az élethez. A sort hosszan lehetne folytatni, de azt gondolom mindannyian tudjátok, hogy az emberi vér nem helyettesíthető és nem tárolható adott időn túl és emiatt óriási szükség van rá.

Karunkon félévente egyszer-kétszer szervezünk véradást és szerencsére mindig szép számmal vagytok, akik eljöttök. Most is, mint minden évben az EFeN programjai között lesz véradás is, egész pontosan április 17-én reggel 9-től, délután 15 óráig.

Miért jó ha vért adsz? Mert segítesz másoknak, mert ha adhatsz vért, azt jelenti egészséges vagy, és ha megvizsgálták a véredet és az valamilyen eltérést mutat, arról értesítenek. Mire van szükséged, ha vért szeretnél adni? Hozd el a TAJ kártyádat, reggelizz és igyál sok folyadékot. A véradás alatt szakképzett orvosok és szakápolók vesznek körül, akik mindent el tudnak mondani a véred feldolgozásával és egyéb dolgokkal kapcsolatban. Várjuk rendszeres véradóinkat és azokat is, akik először próbálnák meg mi is az a véradás, de persze mi is, ahogy a vért adók, örülünk a sok szurkolónak, akik lelkieken támogatják elkísért barátait. Mindenkit szívesen látunk és várakozás közben, vagy véradás után vendégül látunk egy kis finomságra.

Üdvözlettel: Papp Emőke, egyetemi véradásszervező

Véradás

Kedves Érdeklődők!

Ti, akik most az EFeN programjai közül választjátok ki azokat, amelyekre szívesen elmennétek, ha megálltok egy pillanatra, azt látjátok, hogy rengeteg program van, amit a HÖK nektek szervezett, de ha tovább olvastok, azt is láthatjátok, hogy van itt valami, ahol Ti tehetek másokért. Ez a véradás. Mint sokan tudjátok, karunkon rendszeresek a véradások, de ez csak úgy valósulhat meg, ha ti eljöttök és 20-30 perceteket ránk szánjátok, és ha lehetséges (az egészségetek megengedi) vért adtok. Azoknak az embereknek, akiknek nagyon nagy szükségük van rá, mert egy balesetben rengeteg vért vesztek és életük megmentéséhez szükség van a Ti véretekre is, vagy azoknak

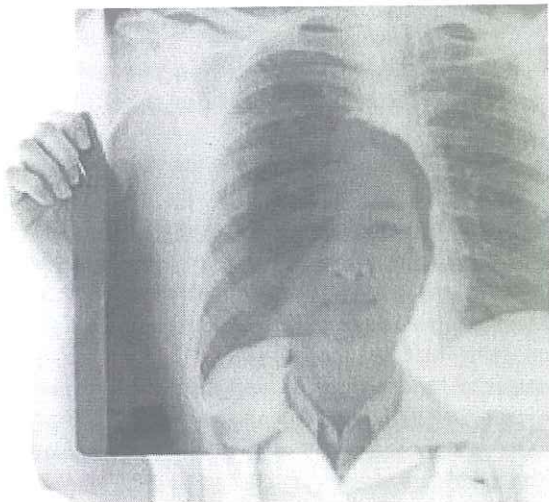

... És egy rövidke, afféle hivatalos - az alany számára meglepetés - közlemény ide a lap aljára: A március 23-ai hétvégén került megrendezésre Debrecenben az idei Felsőoktatási Médiakonferencia, ahol szeretett főszerkesztőnk, Váncsodi „Vaccesz” József elnyerte „Az év írása” - díjat, publicisztika kategóriában. Ehhez a nem mindennapi eredményhez tiszta szívből gratulálunk neki, büszkék vagyunk rá, és további sok sikert kívánunk! Nagy szeretettel:

A Confabula szerkesztőség összes munkatársa

VILLÁMHÍREK ÉS ÉRDEKESSÉGEK

Leheletvizsgálattal kimutatható a tüdőrák

Ígéretesek az első kísérletek a leheletvizsgálattal, amellyel a tüdőrákot kívánják kimutatni clevelandi kutatók. A vizsgálat a lehelet illékony szerves vegyületeit méri, elsősorban a tüdőrákkal kapcsolatos vegyületek mintáját. A vizsgálathoz a beteg néhány percen át belefúj egy eszközbe. A lehelet átjut egy 36 kis ponttal ellátott panelen, a pontok a lehelet szerves vegyület tartalmának megfelelően elszíneződnek. Az eszközt 143 résztvevőn próbálták ki, 49 tüdőrákos betegen, 73 más tüdőbetegségben szenvedőn, valamint 21 egészséges önkéntesen. Az eljárás ígéretes, ám még nem tökéletes, egyelőre „mérsékeltlen pontos”, de „fejlesztés után kialakítható egy olcsó, nem invazív, szűrésre alkalmas eszköz”, mondják a kutatók.

A szívizom-hypertrophiát elősegítő enzim a szívélgtelenség terápiás eszköze lehet

Egy egereken végzett kísérletsorozat során a cardialis hypertrophia kialakulásában részt vevő egyik enzim gátlása megvédte a szívet azoktól a hatásoktól, amelyek normál esetben a szívizom megvastagodását okozzák, olvasható a Nature Medicine február 18.-i számában. Ezzel új lehetséges terápiás megközelítés született a szívélgtelenség kezelésében. A vizsgált enzim (Hdac2) egy hiszton-deacetiláz, és fontos szerepet játszik a szív embrionális fejlődésében. Felnőttkorban ismét megnő a jelentősége, ugyanis serkenti a szívizomsejtek megnagyobbodását, elindítva ezzel a hypertrophia folyamatát. Az amerikai szerzők azt találták, hogy a Hdac2 gyógyszeres gátlása vagy génjének (HDAC-2) delécioja gátolja a cardialis izomzat reagálását azokra az ingerekre, amelyek kísérletes körülmények között hypertrophiához vezetnek. Az eredmények alapján ez az enzim

hatékony terápiás célként szerepelhet a szívizom-hypertrophiában és a következményes szívélgtelenségben szenvedő pácienseknél.

Fogba ültetett gyógyszeradagoló

Nem kell már aggódni, hogy ne felejtjük el bevenni a tablettát, és a rendszeresen gyógyszert szedők számára pedig biztosítva lehet akár az éjszakai adagolás is, ha befejeződnék a kísérletek a gyógyszeradagolót rejtő műfoggal. Az Intellidrugnak nevezett eszköz két mesterséges őrlőfogba illetve automatikusan adagolja a kívánt mennyiséget a kívánt időközökben. Ha a humán kísérletek eredménnyel zárulnak, 2010-ben már forgalomba is hozható. A kutatás német vezetője, dr. Thomas Velten szerint: – Egyes betegségekben igen fontos, hogy a gyógyszer vérszintje állandó legyen. Ezzel az eszközzel még a beteg álmában is adagolható a gyógyszer. A beteg nemétől és testsúlyától függően időzíteni lehet az adagolást. A hatóanyag egy tartályban van elhelyezve, az implantátumot pedig a fogba lehet rögzíteni. A nyál egy hártján keresztül bejut a tartályba, és feloldja a szilárd gyógyszert. Ha egy elektromos időzítő mechanizmus működésbe hozza a rendszert, kinyílik egy kis szelep, és az oldat meghatározott mennyiségét a szájüregbe engedi. Az eszközre két szenzor van illetve, az első a koncentrációt méri, a második pedig a kibocsátott mennyiséget. Távírányítással megoldható, hogy az orvos szükség szerint emelje az adagot.

Egy új influenza vakcina törzskönyvezését támogatja az Európai Unió hatósága

A Novartis új készítménye egy immunerősítő pandemiás influenza vakcina, amely influenza világvárvány (pandémia) esetén gyors reagálást tesz lehetővé. Az oltóanyagot úgy fogják előállítani, hogy azt az influenza törzset tartalmazza, amelyet egy esetleges influenza világvárvány idején izolálnak. A készítmény ugyanakkor tartalmazni fogja az MF59 segédanyagot is, amelyet a Novartis fejlesztett ki. A klinikai vizsgálatok kimutatták, hogy az MF59 képes beindítani a szervezet immunválaszát, és biztosítja a széleskörű védekezést azáltal, hogy kevesebb vírus antigénre van szükség az egyes oltóanyagokban. Egy influenza világvárvány várhatóan nagyon gyorsan terjedne. A járvány esetén szükséges vakcina engedélyezése és elegendő mennyiségben történő termelése ezért nagy kihívást jelent. Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) korai vakcina fejlesztést és ennek alkalmazását javasolja a betegség súlyosságának és halálozási arányának csökkentésére. A WHO hangsúlyozza, hogy a kutatóknak és a gyártóknak együtt kell működniük annak érdekében, hogy az oltóanyagok és a vírus ellenes gyógyszerek már egy esetleges világvárvány kezdetekor rendelkezésre álljanak.

Mesterséges megtermékenyítés, másképpen

Holland tudósok kidolgozták a mesterséges megtermékenyítés kevésbé agresszív megközelítését. Az „enyhe” módszer lényege az, hogy a nőket alacsonyabb hormonadagokkal kezelik, valamint egy megtermékenyítési ciklusban csak egy embriót ültetnek be kettő helyett. A vizsgálatban a 205. ún. „enyhe” mesterséges megtermékenyítésen átesett nő közül 92-en szültek, szemben az agresszívebb módszerrel kezelt 199-ből a 102 szüléssel. Az évek során kiderült, hogy a kétféle megközelítés meglepően hasonló számokat eredményez, az új módszernél az eredmény 43,4 százalékos, míg a hagyományosnál 44,7 százalékos. A kezelt nők kevesebb mint egy százalékának volt többes szülése, szemben a régi módszernél tapasztalt 13 százalékkal, azaz a 92-ből egynél, illetve a 102-ből 26 nőnél fordult elő többes szülés.

Új módszer a mélyvénás trombózis szövődményeinek elkerülésére

A módszert „rapid lízis”-nek nevezik, lényege, hogy képkalkotó vizsgálat ellenőrzése mellett a vérröghez egy katétert vezetnek be, amelyen keresztül vérrögoldó gyógyszert fecskendeznek a vénába, majd a vérrög maradványait vákuummal kiszippantják. A lábszár vagy a comb vénáiban a vérrög képződése során leszakadhat, és a tüdő ereibe juthat, ahol akár életveszélyes állapot, tüdőembólia alakulhat ki. Dr. Mark J. Garcia wilmingtoni radiológus és munkatársai kipróbálták a „rapid lízis” nevű technikát, 102, átlagosan 47 éves férfit és nőt vontak be a vizsgálatba, valamennyinek súlyos mélyvénás trombózisa volt. A kutatók egy éven át követték a betegeket, és azt tapasztalták, hogy több mint 50%-uknál teljesen helyreállt a vérkeringés. Megállapították, hogy az új technika alkalmazása legnagyobb és legnehezebben megközelíthető vérrögök esetében is biztonságos, és így jelentős előrelépés a mélyvénás trombózis kezelésében.

A férfi meddőség és a forró fürdő

Amerikai kutatók bebizonyították, hogy a forró fürdőkádban ázó férfiak nemzőképessége csökken. A tényre már korábban is felhívták a figyelmet, de mindeddig nem végeztek módszeres vizsgálatokat. A vizsgálathoz olyan férfiakat toboroztak, akik a meddőségi klinikára jártak, és hetente több mint 30 percen át forró fürdőt vettek vagy a jacuzziban lubickoltak. Miután hat hónapig kerülték a forró fürdőt, a férfiak felénél drámai módon nőtt a spermiumszám, és az ondósejtek mozgékonyasága 12-34 százalékkal magasabb értéket mutatott. Hat férfinél nem történt változás, közülük öten erős dohányosok voltak, a kutatók szerint ez lehetett a magyarázat.

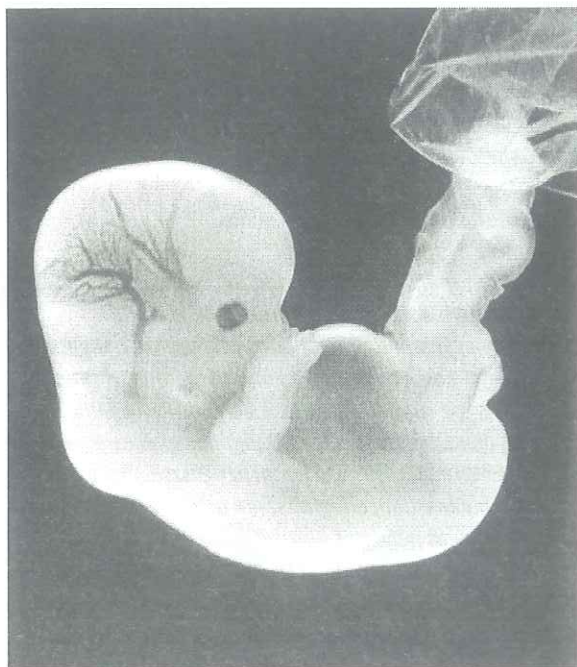
A vizsgálat vezetője, dr. Paul Turek a következőket nyilatkozta: „A forró vagy meleg kádfürdözést és a jacuzzit is

nyugodtan hozzá lehet sorolni azokhoz a tevékenységekhez, amelyeket a nemzőképesség fokozása érdekében ajánlatos elkerülni”.

A kamaszok hangulati ingadozásai

Már régóta tudják, hogy a tizenévesek változó hangulatát a hormonok okozzák, de most azt állítják, sikerült azonosítani azt a bizonyos hormont, amelytől a kamaszok olyan labilisak. A New York állam egyetemén dolgozó kutatócsoport azonosított egy hormont, amely általában a szorongást oldja, ám serdülőkorban ez a hatás épp az ellenkezőjére változik. A THP-nek nevezett hormon általában stressz hatására szabadul fel a szervezetben, és normális körülmények között nyugtató hatása van. Felnőtteknél és kismegereknél az agy aktivitását fékezi, segít megbirkózni a stresszhelyzetekkel. A New York-i kutatók egérkísérletekkel azonban kimutatták, hogy pubertáskorban ugyanez a hormon fokozza a szorongást. Észrevették, hogy a hormon célpontja, egy bizonyos receptor, nagyobb számban fordul elő az érzelmeket szabályzó agyi központban, és ettől változik meg a normális esetben nyugtató hatás. Dr. Sheryl Smith, a kutatás vezetője elmondta, az még nem világos, mindez miért történik, de valószínű, hogy sok más hormon is részt vesz a folyamatban. Elképzelhető, hogy további kutatások után blokkolni lehet majd a hormon hatását, és megkönnyíteni az amúgy is nehéz kamaszkort mind a serdülők, mind környezetük számára.

-Latyak-
lzbarth@yahoo.com

PUBLICISZTIKA

Tűzoltó leszek vagy katona? -avagy egy magyar orvostanhallgató rózsás kilátástalanságai-

Másodközlés.

(Március 7-én az ország négy orvosegyetemének hallgatói lehetőséget kínáltak az egészségügyi miniszternek, hogy beszélgessenek közösen a kialakult helyzetről, mely értelmében a kettőezer-hétben végzett medikusoknak maguknak kell(ene) állniuk a rezidensképzésük díját, mely huszonhat hónapot ölel fel, és nagyjából háromszázezer forint önköltséget jelent havonként, ez alól csak azok kap(hat)nának felmentést, akik az úgynevezett „hiányszakmák” közül választanának. Ennek célja, hogy a kormányzat tudatos politikával maga kezelje az orvostársadalomban mutatkozó hiánytüneteket, illetve, hogy olyan szakorvosokat „képeztesse”, amilyenekre szükség van. Az előzőekben taglalt tartalommal egy kormánytervezet bír, ami kiszivárgott információknak köszönhetően jutott el az érintettekhez, és amely elfogadtatása előtt sikerült az érintett csoportoknak némi időt nyerni, markáns fellépésüknek köszönhetően. A fórumon megjelentek: a négy orvosegyetem hallgatói önkormányzatai, hallgatói szövetséggé kovácsolódva, dékánok/rektorok, a rezidenszövetség, az orvosi kamara és Dr. Kökény Mihály, az Országgyűlés Egészségügyi Bizottságának elnöke, és voltak vagy kétezren hallgatók is... Viszont az egészségügyi miniszter az utolsó pillanatban, elfoglaltságra hivatkozva lemondta a beszélgetést, és helyettes képviselőt sem „biztosított”.

E cikk megírását követően Dr. Molnár Lajos egészségügyi miniszter levelében biztosította az orvostudományban részt vevő hallgatókat, hogy a törvénytervezet átmenetileg vétő és

újrátárgyalás alá kerül, melynek folyamatába bevonják az érintett feleket is, hogy mindenki számára elfogadható megoldás születhessen...)

***

Nem szeretnék üres feltevésekbe bocsátkozni!

Tegyük fel, hogy Dr. Kökény Mihály a politikához ért a legjobban, és éppen ezért nem boggyógyümlcs-kertész. Továbbgondolva: azért nem bíbelődik bibékkel, mert – függetlenül az országban mutatkozó boggyógyümlcs-kertész hiánytól vagy többlettől – szent hite szerint, neki ott kell tenni a dolgát, ahová jó sorsa sodorta. Tehát függetlenül attól, hogy kihálnak-e a boggyógyümlcs-kertészek, Dr. Kökény Mihály politizál, mert neki ehhez van kedve, és az ember azt, amihez kedve van, azt minimum felsőfokon képes végezni. Tegyük fel, hogy Dr. Kökény Mihályt nem érdekli a pénz, és nem törődik avval, hogy az állami-politikai szférában csupán annyi fabatkával szúrják ki a szemét, amennyivel, sőt, továbbmegyek: őt az sem érdekli, hogy boggyógyümlcs-kertészként degeszre kereshetné magát, mert tudja magáról, hogy ahhoz ért a legjobban, amivel most foglalkozik, illetve ő ezt szereti művelni, nem holmi ribizlitáblákat.

A demokrácia írt és íratlan szabályai mintha sérülnének, mintha csorba ragyogna az oldalukon. Választottunk. Igenjeinknek és nemjeinknek köszönhetően kormány került a felsővezetői szférába, akik lehetőséget kaptak, hogy felelős, lelkiismeretes munkával képviseljék a választó népet.

Mostanában viszont, mintha minden kicsit úgy alakulna, ahogy lesz. Világért sem akarok politizálni, csak azt a helyzetet kívánom lefesteni, amelybe többedmagammal belekerültem; szügyig; a helyzet színönimájaként a mélabút is használhatnám. Kezdem avval, hogy mindenkinek van egy álma. Ez az álom, hogy egyszer igazi, fehérköpenyes orvos legyek! (Tudom miről beszélek, mert voltam ettől az álomtól)

egészen távol is.) Ez az az álom, amiért hajlandó vagyok fogat csikorgatva még egyet lapozni a könyvben, hajlandó vagyok körömszakadtig küzdeni, és avval sem törődni a harmincöt fokok kánikulában, hogy van-e fc-kötő-hely, ionpumpa vagy szabad-oldal. Mivel elhiszem magamról, hogy ez lehet az egyetlen dolog, amit igazán jól tudnék csinálni, minden nehéz pillanatban inkább elszámolok tízig, és küzdök tovább.

Most, viszont azt kaptam alternatívául, hogy, ha –egészen véletlenül– nem egy hiányterület kínálta hivatást kívánok választani (patológia, aneszteziológia, radiológia)–, akkor fizethetek annyit, amennyit nyilvánvalóan nem tudok

“Mivel elhiszem magamról, hogy ez lehet az egyetlen dolog, amit igazán jól tudnék csinálni, minden nehéz pillanatban inkább elszámolok tízig, és küzdök tovább.”

kipengetni (Tegyük fel, hogy Dr. Kökény Mihálynak kiváló a humora, és ezért hozakodott elő olyan szenttelenül ennél a pontnál a diákhitel mintájára folyósítható rezidensképzési-hittel; tapsoltunk is, mint a mikroszkóp színpadon Sas Jósának...), és aminek hozadékaként, vagy elmehetek külföldre (ahol szívesen látják és megbecsülik a magyar orvosokat), vagy beállhatok bogyósgyümölcs-kertésznek, lehalászva egy jó kis zsíros agrártámogatást az EU-keretből.

Tegyük fel, hogy az egészségügyi miniszter felől meg is döglölhetek. Tegyük fel, hogy az sem érdekli, hogy létezem-e, hogy álmodom-e valami szent, tiszta dologról. Tegyük fel, hogy a minisztert nem érdekli, hogy egy demokrácia szabályai megkövetelik, hogy a törvényhozók elszámoljanak avval, hogy mit és hogyan. Tegyük fel, hogy egy demokráciában a megválasztott respektálja annyira a megválasztót, hogy legalább a cifra helyzetekben párbeszédbe bocsátkozik vele. Hogy veszi a fáradtságot, és megjelenik akkor is, amikor esetleg egy elhamarkodott vagy elhibázott döntésről kell számot adnia. De legalább veszi a fáradtságot, és küld maga helyett valakit, aki verzátus a témában, és nem hagyja, hogy csupán Dr. Kökény Mihály szöszölgjön a társasággal; akiről tegyük fel, etc.

Van egy feltevésem: Nincs rosszabb a létbizonytalanságnál. Gondolok arra, hogy amikor felkel az ember, és nem tudja, hogy miként lesz. Nincs jövőkép, mert

még a közeljövő is ködbe vész. Mikor nem lehet gyökeret eresztetni, mert lehet, hogy el kell menni; értem ezen azt, hogy el lehet menni innen, tessék! Persze lehet, hogy szeptemberben azt mondják a TO-n, hogy fizessek be egymillió forintot, mert egy augusztus végi kormányrendelet értelmében szeptembertől mindenki költségtérítéses. Ez az, amit nem lehet megélni szitkok és gyomorfekély nélkül.

Nem vagyok gép. És rajtam kívül hallgat orvostudományt még jó néhány nem-gép, felteszem. És mert nem va-gyok gép,

n e m
paganozható
belém a
hiányterület
feltétlen,
rajongó

szeretete, tetszik vagy sem. Persze középszerűen lehet néhány dolgot csinálni, mondjuk árkot ásni, sárgarépát egyelni, munkát kerülni, de embert gyógyítani, biztosan nem! És vajon hoz-e változást az, hogy a törvénytervezet nagyjából egy évre jégre került, avval az ígérettel, hogy az érintettek bevonásával újratárgyalják a dolgot? Vagy a felelős kormányzat felelőtlenül szélnak eresztí a meg nem alkuvó, jó képességű fiatal orvosokat, akikben ott fénylik a kiváló szakorvos lehetősége? Költői kérdés.

Van egy álomom: hogy jó és magyar orvos leszek. Nem pedig jó és magyar származású orvos. Hogy abban az országban dolgozhatok, élhetek, szerethetek Kedvest, családot és boldogulhatok játszani könnyedséggel, ahol azt a nyelvet beszéljük, amit Édesanyámtól tanultam. Tegyük fel, hogy sikerülhet!

(Az írás elsőként az UnivPécs hasábjain jelent meg, 2007. március 26-án. Azért kerül ismételt közlésre, mert a Confabulát olvasók többsége frekventáltan érintett a témában.)

- vj -

j_vancsodi@yahoo.com

PRO & KONTRA

A Nő kétszer

I. Kontra(szt):

Minden Kontra nőnek.

Mottó:

„Százhusz per hatvan, jéghideg kék vér,
Mért játszol a tüzzel, ha már megínt kólát kértél?!“
(Kimnowak)

Instant nő vagy. Por. Porhó. Sintetikus, hófehér kokain. Ennyi csupán, de itt közel sincs vége! Váladék, némi férfi gyönyör szükségeltetik, hogy feloldódj, hogy alakot ölt, máskor meg saját nemed ajkának szegletén lesed az álnok gyönyört, hergelni próbálva a világot, mely végül mégis csak rajtad nevet; harsányságod karcos zajában, még lesbos szép testű műzsái is szétszaladnak, de vakságod szürke hályogán keresztül ezt sem látod, miközben a torkodig felfutó szitkokban megpróbálsz eltemetni létezésed tragédiáját.

A csend. A csend hiányzik belőled, az a szelídség, amely nélkül nem szelídül el a robogás, amely nélkül jövődöbeli anya-öled is csupán csipkés sziklacsipő. Nem lehet így. Illetve lehet, csak éppen az a szörnyeteg nyílik ki belőled, aki vagy. Az, aki minden sercenő cigarettavégbe a halálos szenvedélyt álmódja belé, holott a pokol kénrózsáin kívül egyéb sem nyílik ujjaid között.

Síriak-e veled, vagy inkább csak sirássalak?! Magam sem tudom. Magára hagyott meteorként végül úgy is önmagad emészted fel; a kérdés csupán az, hogy addig hány férfit rántasz a mélybe-nyomorba? Hiszen könnyű átkozni a másik nemet, holott egyszerű a képlet: te, az instant nő követelsz vért, csepegtetsz mákonyt a férfiszívek szeretni vágyó dobbanásaiba. A világban kihűlt családi tűzhelyek jelzik utadat, melyek körül letört műköröm-darabkáid üzenik, hogy magadra hazudott díszeid is elhagynak egyszer.

Az aktuális divattal iniciálsz magad, hiszel abban, hogy veri ap-tu-dét vagy! Holott észre sem veszed, hogy a divat használ téged, a divat, mely számára tőke, bezsebelhető profit vagy. Most éppen kihullottál az öt számmal kisebb nadrágokból, melyekben járva dalra fakasztotta a szelet a lefittyenő hájad, és éppen nevetséges rövidnadrágokba (és érzed ennél a sornál, nem a nadrággal, veled van a baj: az egyformaságoddal...) járkálsz, melyeket Nemecek Ernő is könnyes szemmel elirigyelne tőled a grund felé menet... Szóval a divatnál tartottunk: naponta felépítéd magad, a reggel álmos ártatlanságában görcsös remegéssel próbálsz különbözni, és ebben a különbözni-vágyásban válsz reménytelenül egyformává (ugye, szoltam előre), hogy együtt

menetellessz az instant nőhad cukormázás hadával, és közben lelkedben az eredetiség legeslegutolsó szikrája is kihuny az ujjnyi vastag púder és a műszempilla-erdő árnyékában.

Menj csak, előre engedlek, törtesz, könyökölj, hözöngy kedvedre! Az, amit remegő kezekkel keresel, amit nyughatatlanul birtokolni vágsz, amúgy sem érhető el számodra: a szépség messze nyargal előled, hiszen vad és szelídhíthetetlen, számodra feltörhetetlen szelence, üres vörösboros pohár...

S még mielőtt felkap a szél, s porfelhődet messze sodorja, hadd kérjek egyetlen dolgot tőled: míg világ a világ, messze, messze kerülj el!

II. Pro (az egyetlen megírható)

Neked, aki a Nő leszel valaki életében.

Mottó:

„Ha egyetlen óra lenne az élet
Az utolsó percét Benned tölteném...“
(Kovács Ákos)

Édesanyja vagy létezésemnek. Minden mozdulatom, a világban való létem egyetlen eredője a hitem, hogy egyszer megtalállak, hogy lesz pillanat, amitől kezdve minden mozdulatom, a világban való létem egyetlen eredője az lesz, hogy Érted tegyek, hiszen elválaszthatatlan társam leszel, és tudni fogjuk, hogy csak együtt érdemes. Az öled, egyaránt forrása a szépséges, esszenciális gyönyörnek, és annak a kromoszóma-párnak, mely egésszé építheti a bennem lakozó csorbát.

Szöges ellentéte vagy a világnak, melyben jelenleg a csalárdság, a megcsalottság, a hazugság dominál. Te tisztaság vagy, az esőfelhők fölött ívelő szívárvány. Szín vagy: vérvörös és mélykék, lobbanó sárga, barátságos barna, megkapó barack, harmatszagú, harsanó zöld, illanó vérnarancs...

Szelídség vagy, az oltalmazás vágyának gyöngéd lehetősége. NŐ vagy, csupa nagybetűvel. Mindennek alfája és ómegája is, az alkonyban a csendes hazatérés, a reggelben pedig lobbanó napsugarak élén a játékos madárdal.

Melletted értelmet nyer a küzdelem. Az élet heves harcain túl Te vagy a béke. Kötszer vagy a sajtó sebre, elszenderítő simítás vagy a halántékon, és „kiskiflivé” gömbölyödő testmeleg szerelem vagy az elalvás elomló pillanataiban.

Sarokköve vagy életemnek. Miattad ragadom meg a lehetőséget, hogy Neked építsek fészket, óvó, családi békét,

ahová nem tud betörni a mocskos világ. Templomok szentséges csendjét kínálom Neked, és azokban a napfelkeltékben akarom fürdetni arcomat, amelyek tenyeredből nyílnak!

Nincsenek illúzióim: tudom, hogy az élet kegyetlenül nehéz. De mivel létezel, mivel vagy a világban, így tudom, hogy érdemes! Érzem, hogy van lehetőség, hogy a mákonyon túl van méz, hogy a romjaimon túl van bástya, hogy nemcsak omlás, hanem épülés is az élet. Tudom, hogy az életvonalamban már ott ragyogsz, hogy szemben az instant nőkkel, Te valódi vagy, Te NŐ vagy!

A hangjegyek miattad árulják el titkos dallamukat, a bor érted nyitja fel tűzét, a tenger érted sír, amikor összetöri magát a dacoló sziklák lábán. A mozdulat csak üres pillanatsor, ha nem tudom, hogy a világban valahol vagy, s otthonom vagy. De mivel létezel, kitarthat hitem, és egy kicsit erősebben világít, hogy jusson másnak is. Felépítesz, és én felépítelek. Olyan titkos szövetséget kötünk, mely mások számára kikezdehetetlen. Befogadjuk a szépséget, a jóakaratot, a boldogságot, ugyanakkor leronthatatlanok leszünk a rosszakarat, a csalárdság, az erőtlenség gonoszság fullánkjai számára. Esélyt kapunk a világtól, és tudom, képesek leszünk élni vele, mert ketten egészítjük a részt egészé...

Tudom, hogy megtalállak...

- vj -

j_vancsodi@yahoo.com

Fotó: Piski Zalán

(N)ŐK

Álmos vagyok. Ennek ellenére még mindig itt virrasztok, figyelem a vakító vásznot, ami üresen ásít vissza rám. Elegendem van az egészségből, ez az igazság. És mégis maradok. Valamilyen megfoghatatlan erő itt tart, nem enged versenyre kelni altató paplanom vonzó gondolatával. Mert most Rólad kell írnom, gyengébb, de szebbik. Elismerem, nehéz szavakba, mitöbb, értelmes mondatokba önteni mindazt, ami e pillanatban

kavarog koponyám zugaiban.

Képek tűnnek elő, de nem állnak össze. A lány, kinek arca kivillan a füstös helyiség zsúfolt asztala körül hangoskodó emberkavalkád viharából. Ez tart itt. Hogy mit is jelent ez a pillanat? Szépséget, reményt, izgalmat és nyugalmat – egymást váltogatva vagy karöltve. És mit rejt az arc? Számomra bizonyára többet, mint a kavalkádnak, ha nem is többet, egész biztosan: mást.

Valakit, aki kedvesen szól a telefonba, ha fülemhez emelem. Aki képes reményt és vigaszt nyújtani, ha megfeneklettem. Akinek elmondom, amit senkinek, akinek nem mondom, amit mindenkinek. Akit örömmel vigasztalok, ha szemének világát háborúk dúlják, lelke kapaszkodót kíván. Akit szavak nélkül értek meg egy ölelés alatt, miközben lélegzetét érzem karjaim alatt – és bár fűrtjei csiklandozzák arcom, nem hagyom, hogy megzavarjon. Akire várok, ha kell esőben, fagyban és elmosolyodom, ha megpillantom éppen felbukkanó sziluettjét az utca végén, a kis kanyarban. Aki morcosan kel reggel, és ha szólok hozzá gyanútlanul: „Nem érdekel”. Akivel összekapok apró dolgokon, miket észre sem veszünk a hétköznapokon és nem szólunk egymáshoz, csak a cseppek kopognak az ablakon – és rám mosolyog gyanútlanul reggel a pad másik végéből. Akiből elegendem van sokszor, mert milliószor kérde: „Most haragszol?”. Aki nincs ott, mikor kéne.

Aki ott van, mikor kéne, de nem értjük egymást, hiába az ezernyi próbálkozás. Aki köszön a folyosón és üdvözölközünk egymást, és csak állunk ott, mint két igazi sorstárs. Aki, ha beáll nagy nehezen a játékba, bokán rúg százszor, s nem a labdába. Aki kecses léptek végén botlik meg a pocsolójában, és nevet magán gond nélkül, mint régen, az óvodában... Aki átváltozik buli előtt, mintegy varázsütésre, és nem láthatjuk egész este, csak már kipingálva-festve. Aki fáradtan hazaérvén ledobja magát este és iszik velem egy jó korsó sört – egészségedre! Aki összeül barátaival egy szűk kis körben és kibeszéli a másikat kíméletlenül, önfeledten. És elvész a boltban a textil-rengetegben, és fogom a fejem, mert fáj az idő, tudom, nincs ez így rendben. De annál nagyobb kárpótlás az öröm az arcán, ha kijön hat szatyorral és táskával a vállán.

Akivel teszünk még egy utolsó kört, mielőtt végre haza menne, mert annyi a közös élmény, hogy azt mind egyszerre megbeszélni... – lehetetlen lenne. Aki salátán él, és folyton vigyáz alakjára, aki szemrebbenés nélkül eszi a hamburgert (kétfórára) és nem érdekli, mi az ára. Aki meglep ebédrel, ha gyanútlanul betoppansz, de a vacsorát már én főzöm, mert „nálam nem koplalsz”. Aki elfogadja kabátom, ha felkínálom a hidegben, aki nyakasan görcsöl a szélben macacsul, ridegen. Aki vállamra borul sírva, ha a vizsga rosszul ment, aki elszánt szemmel trappol ki innen, minél messzebb.

Aki megveregeti vállam biztatva, ha látja, hogy szenvedek, aki érti, amit írtam, fáradtan, éjjelen...

-latyak-
lzbarth@yahoo.com

SZUBJEKTÍV

Hétköznapok

Lehet, sokszor gondolod úgy, annyira a magad ura vagy, hogy talán saját királyságot is alapítasz. Mi persze mind tudjuk, hogy nem vagy „hétköznapi” ember – ahogy senki sem az –, de magunk példáján okulva mégsem leszünk hűséges alattvalóid.

Nehezebbek a szavak, és a lélek is kihűl akkor, amikor a világ szennyét odakinn az eső órákig mossa. Jól kifacsarod a kabátot, amivel védted magad, talán a bakancsból is kiöntöd a vizet. Abból, amivel mindenkit eltapostál ma. És nemcsak ma, hanem minden adandó alkalommal... Feltűnően sokszor pillantasz az órára, mintha azt várnád, hogy most majd csoda történik, megáll minden, és majd csak te magad tudsz megmozdulni, és akkor majd mindent elrendezel, ami elmaradt. Elmaradtak szavak, érintések, és talán elmarad egyszer az is, amiért taposni kellett. De ez sem újdonság.

Ugyan mi lephetne meg téged, mai embert, ha nem saját magad felfedezései, melyekért kimondva-kimondatlanul örök hajszában élsz, és akkor is felveszed a kesztyűt, amikor tudod: ez a küzdelem lesz a legvéresebb, és fájni fog, ha sebeket lesózzák, és minsdezt a szenvedést még egyfajta vigyor is kíséri. Olyan, amilyenből számosat láttál már, és azzal büszkélkedsz, hogy téged ez ellen már születésed napján

beoltottak, és magad is cinkos vagy. Mindez csak csábítás, mert ahogy az örömnak, úgy a fájdalomnak is van helye benned, mindkettőből rengetegnek.

Dé a mai este valahogy máshogy telik. Ha könyv van a kezdedben, lapjainak illata megcsap, szavait pedig ugyanúgy iszod, mint az elsőket, melyeket meghallottál. Hirtelen úrrá lesz rajtad az a kényelem, amelyet titokban mindenben keresel. Ott van minden lépésedben, minden álmodban, és azért vagy irigy talán másokra is. „De kizárt. Nem, nem lehet így élni” – szólal meg ilyenkor egy hang, mely rögtön szurkál, ha megtaláltad a nyugalmad. Hogy miért hallgat mindenki erre a hangra, arra talán csak később kapjuk meg a választ. Meglehet, ez a hang maga az élet, és hív, hogy újra és újra megtaláljuk a nyugalmát. Talán...

És mi van akkor, ha magad bölcsnek és tapasztaltnak hiszed, és ennek jogán másoknak is hangokat suttoatsz? Tényleg olyan könnyű? Valóban úgy gondoljuk, hogy – saját megérzésekre hagyatkozva – minden embernek megtaláltuk a külön helyét a magunk világában? Olyan egyszerű lenne! Ahogy mindennek megvan a helye egy polcon... És, bár minden használatkor kicsit odébb kerül, azért még ellepi néha a por. Jó kérdés, hogy jó helyen van-e az, ami csak porosodik, és eddig vajon te magad milyen helyet kaptál? És ekkor fogalmazod meg a nevelésesebbnél nevelésesebb válaszok sorát, mert a célod valahogy mindig úgy látni, ahogy mások nem tudnak, és ezzel büszkéledni.

És persze most semmi sem helyes, tehát ma a legjobb nyugton maradni, mindent kipihegni, és aztán holnap újult erővel folytatni ugyanazt, mert, ugyan holnapra sem valószínű, hogy bármi is változik, de másmilyennek tűnhet majd. Szükségszerű egy idő után, hogy minden nap így teljen, és ki tudja, ki kívánja így, de ez legyen a helyes.

Előjön egy újabb gondolat, mert ugye a gondolatok formak, szépen egymás mellett, fedett üvegben, s eddig mind lassú tüzet kaptak. Ám most valaki megkavarta a paraszat. És nem tisztelnek ők már senkit. Sem állatot, sem embert. Nem hallgatnak a szép szóra, és a legjobbakról derül ki, hogy a legostobábbak. Eligazodni nehéz közöttük, kínzó fejfájásként törnek elő, kifárasztanak, mint a halat a horgász, ugyanúgy cibálnak, miközben szilárd meggyőződésed, hogy egy szabad tengerben úszol.

Azért más a mai este, mert kiderül, hogy ember vagy. Most vagy csak igazán büszke rá, (mert mi más is lehetnél). Akkor, amikor a világ megtisztulni látszik a tavaszi esőtől, talán te leszel az első, akinek engedik, hogy higgye, a legszerencsésebb a világon.

De még mindig ott lóg a kabát azon a szögön, és lassan felszárad minden, amit eddig eltaszítottál. Vajon hányszor győz meg a szilárd gondolat a józan kételkedés felett?

-hoarpi-

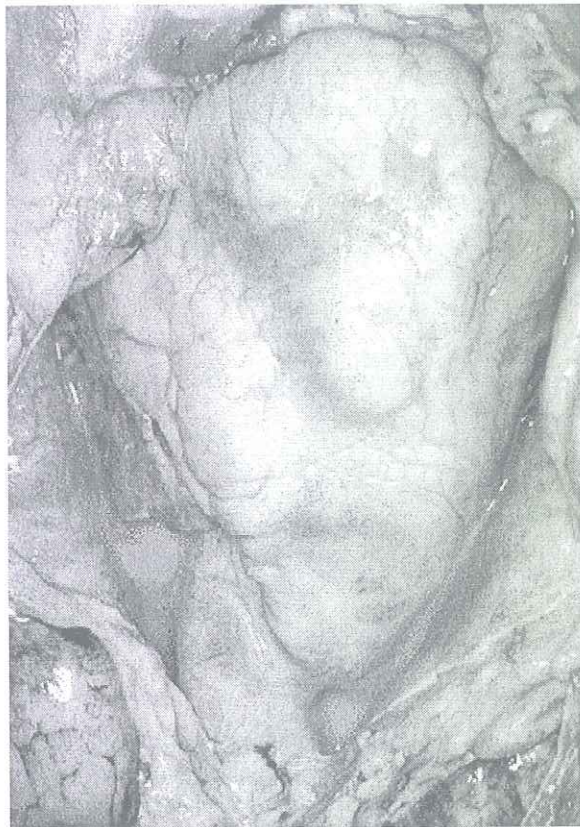
Carditis purulenta

„But I, being poor, have only my dreams;
I have spread my dreams under your feet;
Tread softly because you tread on my dreams.”
(W. B. Yeats)

A szerelem egy gennyedés. Generalizált, súlyos állapot, magas lázzal, pszichiátriai tünetekkel. A kórokozó, az *emberi érzelem*, sajnos rezisztens az összes ismert terápiára. Szerencsés esetben a folyamat letokolódik, ilyenkor egyedüli megoldás a radikális műtéti eltávolítás. Igen gyakoriak azonban a késői szövődmények, mint az állandó sebszétnyílás és belőle a folyamatos gennycsorgás.

Bizarrul hangzik, ugye? És nem is túl szép. Hisz mihez vagyunk szokva, ha szerelemről írunk? Ódák, szonettek, rózsák és angyalok; rosszabb esetben elbocsátó szép üzenetek. A szerelmi szenvedéseknek csakugyan vannak költőibb megjelenítési formái, mint a szépsziszhez hasonlítás. A költőiséget azonban meghagyom a széptelkeknek és a művészeknek, az a kevés, ami belém szorult, csak keserűes fájdalmakat okozott, amit lassan megtanultam szinte élvezni is...

A valóság kegyetlenebb a rímeknél és metaforáknál. Az állandó sajgó fájdalom, a tehetetlen vergődés, düh, kétségbeesés és remény közt, dacolás a józan ész és élettapasztalat minden többtonnás érve ellen, végül a kegyetlen felismerés, hogy a kór kírthatatlan. Ugyan hamvában holt vállalkozás, de bár a szerelmet és a gyűlöletet csak egy hajsza választja el egymástól, nekem nem sikerült megtennem ezt a kis lépést. Pedig próbálkoztam mélyre vágni, hogy félelmetes űrt hagyjak, melyben kitenyészhet az erőt adó, önigazoló gyűlölet. Túl szeretlek ahhoz, hogysem sikerült volna meggyűlölnöm Téged – mondtam, és belementem a játékba: azóta játszom reménytelenül, hogy csak annyira szeretlek, amennyire Te igényled, legyen az bármely kevés is. Mert sajnos szükségünk van egymásra. Mennyire és miért,

azt most nem tudom megmondani, talán majd egyszer. És akkor majd megint csak azt fogom érezni bordáim közt, amit már oly sokszor: Isten oltó kését.

Most már talán nem áltatom magam. Igyekszem betartani az aszepszis-antiszepszis szabályait önös módon, de azért próbálok közben nyitott szemmel járni, hogy egyszer majd újra higgyem, mit régen: *pus bonum et laudabile*.

-Metil-

Fotó: Pathológiai Intézet

A szegény vidéki lelkész hazamegy, és látja, hogy a felesége egy szép új ruhát próbálgat a tükör előtt. Meglátva az árcédulát, rémülten felkiált:

- Hogy tudad ezt megvenni? Tudod, hogy nem engedhetjük meg magunknak!

- Jaj, drágám, - feleli az asszony - megláttam a kirakatban, és szinte magához vonzott. A következő pillanatban már a próbafülkében találtam magam, és - csakis az Ördög műve lehetett - valaki azt súgta, hogy: "Fantasztikusan nézel ki ebben a ruhában!"

- De, jól tudod, hogy ha az Ördög megkísért, hátat kell neki fordítanod!

- Igen, de azt mondta, hogy hátulról is jól nézek ki benne!

Kinyílik a rendelő ajtaja, kilép az orvos, és látja, hogy a váróban egy fiatal pár üldögél. A nő feláll, és elindul befelé.

- Jöjjön maga is! - mosolyog az orvos barátságosan a férfira. Az orvos a rendelőben felszólítja a nőt, hogy vetközzön le, majd tetőtől talpig megvizsgálja.

Végül a férfihoz fordul és megkérdezi:

- Mindig ilyen zavartan viselkedik a hölgy?

- Gőzöm sincs róla - feleli a férfi - Most látom először életemben. De azért háromszáz forintot megért!

A férfiak 25 %-a int búcsút a feleségének, amikor elhagyja a házat. A férfiak 90 %-a int búcsút a házának, amikor elhagyja a felesége.

Változ(z)unk...

Az egyik legkedvesebb költőm sorai felett merengek, a negyedik dimenzió megszűnik épp, és olyan messze vezetnek képzelgéseim, hogy beleborzongok. Megint többen találók az egyszerű versben, mint hittem, megint újat adott, pedig már kívülről tudom - mint annyi másikat -, de olvasom:

Csend

*Pislákol csupán a tűz,
szememben elégett vágyak
hamuját hordja a szél.
Lelkemben alázat.
A félelem lúdbőrébe
bújva bajlódom,
míg szám összekapart,
üres szavakat dadog.
Aknákat rejt a csend.
Az utolsó lépésre várok.*

/Radics Z./

Gyakran figyelem az embereket, az arcokat, ahogy beszélnek hozzám, amikor belefeledkeznek a nevetésbe, az ölelésbe, a szomorúságba vagy a reménybe. Folyton változunk, és vonásaink beisszák azt a rengeteg érzést, melyek színesítik napjainkat. Egyre mélyülnek a barázdák a

homlokokon, az ajkak peremén, de kiülnek szemünk szegleteibe is, ha igazán őszinték. Van egy titkos műterem, amelyben arcunk feszített vásznai formálódnak az életünk ujjlenyomatainak érintése alatt, és van valaki, aki ráálmodja a kacskaringós vonalakat, melyek elárulják kik vagyunk, és ez a valaki egyre alakítja és terelgeti ezeket az íveket, hogy mindig hűek legyenek hozzánk. Ezt a játékot figyelem olykor, és elgondolkozom a változáson.

Amikor elkezdődött az egyetem, még vad tüzek lobogtak kiolthatatlanul a szemekben, erős akarat tombolt a tekintetekben, és fáradhatatlanul harcolt mindenki a napok mulandósága ellen, telezsúfoltuk napjainkat élményekkel, és telhetetlen mohósággal rohantunk élni. Mintha a magunk képmásai lennének a fiatalabbak, régi tükörképeink mosolyognak ránk a falak között, és néhány pillanatra átélem forrongó és lendületes egyéniségüket, azután elmosolyodva képzelem el majdani megszeliült lényüket. Mert elkezdődik egy hosszú folyamat, amint beköszönt az első szemeszter vége felé, és könnyörtelenül szelektálja, hajlítja, és megtöri a vándorokat. Magam sem tudom mikor ér véget mindez, hisz csak szemlélődöm...

Amit látok, hogy a lángok meleget adó tűzzé szelídülnék, az akarat a tudás iránti alázatá alakul, és az elszántság helyébe hit kerül.

Összezavarodva tekintünk sokszor az Ég felé, és menekülnénk, de már nem lehet, túl sok lépést tettünk már meg, és bizonytalan minden abban az ürességet sugárzó világban, ahol nincs egyetem. Ragaszkodásunk akár egy gyermeké, aki az édesanyja karjaiba menekül akkor is, ha épp ő bántotta, mert ő vezeti az élet felé.

A zavartság csillapodik, ahogy haladunk előre, ahogy becsempésszük a régi érzelmeket új szerepekbe, hogy biztonságban legyünk ismét. Ehhez is kellene a vizsgaidőszakok, amikor szilánksá török minden, majd valami nemesebbé változik a végére, de legtöbbször észrevétlen ez a metamorfózis.

Persze új védekező-mechanizmusok alakulnak ki, amelyek olykor mást láttatnak, hogy könnyed legyen látni a betegség és halál sötét árnyait. Egyre materializálódnak, és elhatárolódnak a sebző helyzetek, és ezzel óvnak a kiégéstől, amíg működik. Furcsa, és paradox, ahogy a humor új területekre merészkedik észrevétlenül, és bevésődik egy menekülési úttá, amely a valóságból olyasmit kerekít, ami nemcsak elviselhető, de vonzó is. Ennek talaján születik meg ismét a biztosság, az élıhetőség, amely egy újfajta önbizalmat ad, s bár kissé lekezelő és fölényes, de szükségszerű. A betegeknek is kell, hogy ne remegő kézzel, és sápadt, halk hangon érintkezzünk velük, nekünk pedig azért kell, hogy álcázzunk egy olyan mögöttes bizonytalanságot, ami veszélybe sodorhatná az egót. Kell valami kapaszkodó, ami elfedi, és helyettesíti a félelmeinket és gyengeségeinket. Talán maguknak sem ismerik be sokan, hogy mi mivé alakul

az évek során, nem tudják honnan származik a hirtelen könnyebbség, a fölényesség, a bátorság.

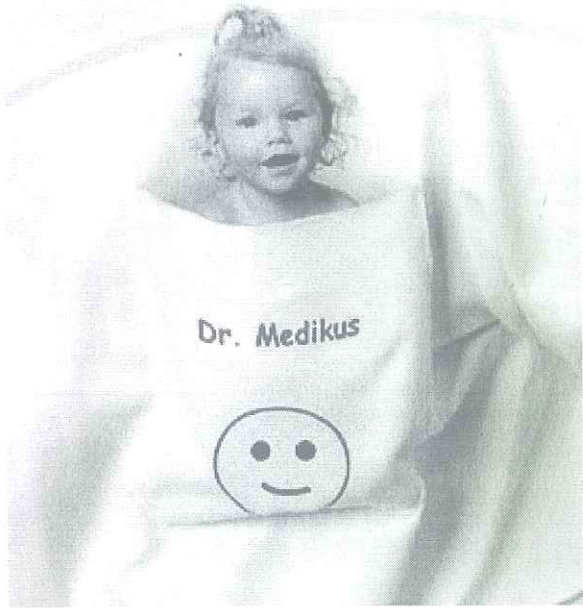
Annyi könyv megírta már, és annyiszor préseltük be az efféle információkat a fejünkbe a különböző vizsgákra, de sose mélyedtünk el benne igazán, hisz folyton menni kell tovább, de észrevettem a mesélő arcokat, és megálltam egy percre, és megértettem talán.

Szerencsére rengeteg lehetőség kínálkozik megélni az elfojtott hétköznapiakat, és kell is szüneteket tartani, hogy újra fel tudjuk venni a palástot, mely eltakarja a sérülékeny oldalunk, és harcol a nappalokkal és átvirrasztott éjjelekkel.

Végtelen, ismétlődő folyamatok, talán tényleg csiszolnak, és nem megsemmisítenek. Talán kinyílik egyszer a szem, és megpillantja a miérteket a válaszókkal, és úgy lesz gömbölyű létünk, hogy megél, és nem túlél.

Csillogó szempárok vesznek körül, és melegséget adnak már, tisztelet van bennük sokszor, nem égetnek, talán sose homályosodnak el, és tisztán látnak. Talán a futószalag-rutin helyett magukat is orvosló, értő alkotók születnek.

-Alphy-

TÍZ SZENTENCIA

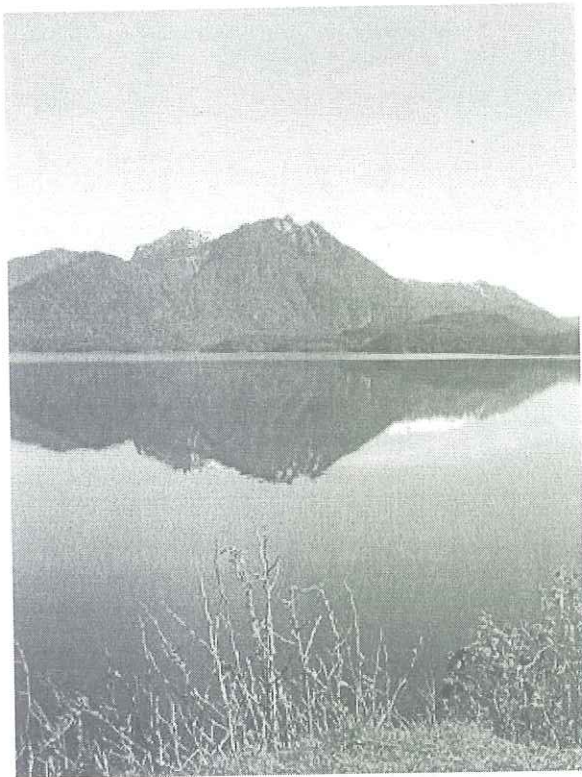
Milan Kundera gondolatai A lét elviselhetetlen könnyűsége című könyvéből

1. „Akit együttérzésből szeretünk, azt nem szeretjük igazán.”
2. „Az álom nemcsak közlés (esetleg rejtjelezett közlés), hanem esztétikai aktivitás is, a képzelet játéka, ami magában is érték. Az álom bizonyítéka annak, hogy a fantáziálás, az álmódás arról, mai nem történt meg, az ember legegységesebb szükségleteihez tartozik.”
3. „Aki idegenben él, üres térben lépeget magasan a föld fölött, és nincs alatta védőháló, amit az embernek a saját hazája nyújt, ahol rokonai, kollégái, barátai vannak, s ahol játszva megérteti magát a nyelven, amit gyermekkorától ismer.”
4. „Ezért alakult ki benne az érzés, hogy minden erények legszebbike a hűség; a hűség teremti meg az egységet az életünkben, mely különben ezernyi szilánkra, ezernyi futó benyomásra hullana szét.”
5. „Csakhogy épp a gyenge tudjon erős lenni és elmenni, ha az erős túlságosan gyenge ahhoz, hogy a gyengének fájdalmat okozzon.”
6. „Az első ámulás helyrehozhatatlan. További ámulások láncreakcióját indítja el, melyek mindegyike egyre messzebb sodor bennünket az eredeti ámulás helyétől.”
7. „A szélsőségek határt vonnak, melyen túl véget ér az élet, az extrémizmus szenvedélye mind a művészetben, mind a politikában nem más, mint rejtett halálvágy.”
8. „Különös, az emberek reggeltől estig mosdatlanul beszélnek, de ha egy általuk tisztelt, ismerős embert hallanak a rádióban, amint minden mondat végén a francba küld valakit, valahogy csalódottak.”
9. „Mi a kacérság? Mondjuk talán azt, hogy a kacérság olyan magatartás, mely éreztetni hivatott a másikkal, hogy a szexuális közeledés lehetséges, miközben ez a lehetőség sosem tűnhet bizonyosságnak.”
10. „Mennyire védtelen az ember a hízelgés ellen!”

-vj-

FILMLEVÉL

Friss levegő

Az elérhető álmok megvalósítása, a reális problémák felismerése és az önmagunkhoz való közelebb kerülés a fő témái a „Friss levegő” című filmnek. Létezik egy pár film, ami hasonló mondanivalóval rendelkezik... Azért ezt választottam, mert hiteles tükörképet mutat sok ember hétköznapijairól, nem kínálja tálcán a néző számára a megnyugtató beteljesülést, és mert magyar.

A történet két főszereplője a magányos, ám nagyon csinos Viola és varrónőnek tanuló, kamaszkorú lánya, Angéla. Az anya egy metróállomás végcsésnénjeként dolgozik: egy büdös, néhány m²-es odúban tölti munkaidejét, amit lánya rettenetesen szégyell. Bár egy lakásban élnek, egymás világáról szinte semmit nem tudnak. Viola egy tévésorozat főszerepébe illő társról álmodozik, Angéla pedig római divattervezői karrieréről. Olyan álmokat kergetnek, amelyek túlmutatnak önmagukon és társadalmi korlátaikon, így a kitérés soha nem következik be. A cél érdekében tesznek ugyan lépéseket, de törekvéseik szálnalmat keltően megghiúsulnak. Emiatt végletes érzelmeket élnek át, amiket azonban rendszeresen elfojtanak. Pontosan maguk sem tudják, mit is szeretnének, így elégedetlenek mindennel,

legfőképp önmagukkal. Az örökös elégedetlenség, az irreális álmok miatt képtelenek normális kapcsolatokat létesíteni, és az áhított boldogság sosem kerül elérhető közelségbe. A történet látszólag úgy fejeződik be, mint ahogy kezdődött: változás nélkül, pedig Angéla elindul azon az úton, hogy elfogadja anyját, önmagát és azokat a dolgokat, amiken nem tud változtatni - anélkül, hogy álmait feladná.

Gyakran hallok mindenféle reklámfogásokban, hogy valósítsuk meg önmagunkat, legyünk önmagunk! Ez mintha már egyfajta divatirányzat lenne, de nem tudom, hogy ha megkérdezném az embereket, hogy szerintük mit jelent önmagunknak lenni, vagy ismerik-e egyáltalán önmagukat, tudnának-e válaszolni. Az a gyanúm, hogy a legtöbb embertől azt a feleletet kapnám, hogy ő már úgy ismeri magát, mint a saját tenyerét. Pedig ez lehetetlenség. Robotszerűségnek nevezném, nem tudatosságnak. Az ember legtöbb gondolata, érzése, cselekedete mechanikus: nem belőle fakad, hanem a neveltetésből, barátaitól, médiából származik. Sokszor úgy rángatják ezek az erők az embert, mint egy bábót, mindaddig, amíg tudatosan fel nem ismeri őket. Pl. képzeljük el az egyetemi büfét, ahol rengeteg féle, csillogó-villogó mignont árulnak. A mignon jelképezte a média által ránk akasztott hatások összességét. Mivel nagyon szépek és kívánatosak, rengeteg ember áll értük sorba, így nem csoda, hogy az is elcsábul, akinek addig eszébe sem jutott mignont venni. Gyorsan felfalja, aztán rövidesen émelyegni kezd tőle, és nem tudja, mi a baja. Kipróbál egy másik mignont, mivel az szebbnek tűnik. Nem akar kilógni a sorból, hisz mindenkinek a kezében mignon van, pedig lehet, hogy ő épp csülköt enne. De hát hogy nézne ki a mázas mignon majszolók között egy nagy zsíros csülökkel? Nem lenne túl népszerű, így hamar el is fojtja ezt a vágyát. Valójában ki szerint nem „menő” a csülök? Az aktuális értékrendszer szerint, amit a pillanatnyi kor sugall és semmiképp sem a belső énje. Ezért inkább átveri és eladja magát, hogy beilleszkedjen mások elvárásaiba...

Múltkor olvastam egy idevágó, tanulságos kis történetet Anthony de Mello egyik könyvében... „A kómában fekvő asszony haldoklott. Hirtelen az volt az érzése, hogy felvitték az égbe és ott állt a bírói szék előtt. –Ki vagy te? –kérdezte egy hang. –A polgármester felesége - válaszolta. –Nem azt kérdeztem, kinek a felesége vagy, hanem azt, hogy ki vagy. –Négy gyermek anyja. –Nem azt kérdeztem, kinek az anyja vagy, hanem azt, hogy ki vagy. –Tanítónő vagyok. –Nem a foglalkozásod kérdeztem, hanem azt, hogy ki vagy. Ez így ment tovább. Bármit is válaszolt, nem a megfelelő választ adta arra a kérdésre, hogy ki is ő valójában. A vizsgán megbukott, így visszaküldték a földre. Amikor felgyógyult, elhatározta, hogy utánajár, ki is ő...”

Egy kedves barátom szerint az önmegismerés nem más, mint egy csapda, amibe érdemes beleesni. Csapda, mert a teljes megismerés sosem lehetséges, erre csak törekedni lehet. Járnai is megtanultunk, mégis hányszor megbotlunk vagy hasra esünk...

Úgy érzem, hogy az „önmegvalósítás” fogalma tartalmaz némi félreérthetőséget is. Fontos, hogy az önmagunkhoz vezető úton felismerjük azokat a dolgokat, amiken módunkban áll változtatni és azokat, amiken nem. Pl. ha veszek a „ZÁRKÁD”-ban egy tévét, kicserélhetem utólag egy még jobb minőségűre, de a sugárzott műsort nem tudom jobbra cserélni.

A filmbéli Viola beszűkült korlátain belül nem lakott más, csak közöny és boldogtalanság. Csak rajta múlt volna, hogy kinyisson egy kaput és friss levegőhöz jusson vagy felgyújtsa saját börtönének falait és meglássa a korlátlan, hatalmas eget. A nagy önmegvalósításban és végtelen szabadságban azonban el is veszhetünk, akár csak a tékozló fiú... Úgy vélem,

hogy e két, végletez közeli állapot között az ember sok mindent megláthat és megtapasztalhat, akár a börtöne felett lévő hatalmas ég szépségét és az igazi, friss levegő illatát is.

Eszembe jutott egy idézet, ami lehet, hogy már közhellyé vált, de ha kitehetnék egy üdvözlő táblát a két véglet közötti út kezdetére, ez állna rajta:

„Istenem, adj higgadságot, hogy belenyugodjak abba, amin nem tudok változtatni, bátorságot, hogy változtassak azon, amin tudok, és

bölcsességet, hogy különbséget tudjak tenni a kettő között!”

-norberry-
portside_31@yahoo.com

GASTRO OLDAL

Rizses csokoládé

Kedves Édesszájú Sorstársam!

Egy igazi kalóriabomba receptjét osztom most meg Veled! Remélem, nem tartasz szigorú fogyókúrás napokat, mert akkor nemhogy elkészíteni, de még elolvasni sem fogod az írásom, megóvva Magad a bűnbeesés kockázatától. Ha így állunk, akkor kössünk kompromisszumot! Ígérd meg, hogy elteszed ezt a Confabot! Na nem a szemetes alá jára gondoltam, hanem sokkal inkább a polcodra. Hogy miért? Emlékszel, hogy az elmúlt vizsgaidőszak(ok)ban mennyi finomságot ettél? Persze, tudom, kellett az energia. Hidd el, a következő vizsgaidőszakban, amikor valami édesen laktatóra leszel kiéhezve, eszedbe fogok jutni! Cserébe megígérem Neked, hogy a legközelebbi receptem valami könnyű és egészséges lesz! Áll az alku?

Szóval akkor rizses csoki.

Hozzávalók:

- 25 dkg margarin (én a Rámát preferálom)
- 28 dkg porcukor
- 3 zacskó vaníliás cukor
- 2 púpos evőkanál kakaó
- 1/2 csapott evőkanál zselatin
- 1 dl víz (kb. 1 kávéspohárnyinak felel meg)
- 20 dkg zsíros tejpor
- 5 dkg puffasztott rizs (ált. 1 zacskó felel meg ennyinek)

Mielőtt elkezdem a készítés fortélyait taglalni, egy kicsit kitérek. Az egyik hozzávalóval szemben - nevezetesen a zselatinról van szó - erősen szkeptikus vagyok. Én nem eszem meg. Aki vegetáriánus, vagy nem szereti, két alternatíva közül választhat. Vagy bioboltban vásárol (kevésbé

pénztárcakímélő áron) növényi eredetűt, vagy nemes egyszerűséggel kihagyja a zselatint. Utóbbi esetben annyi nehézséggel kell számolni, hogy kanállal lesz csak fogyasztható a csokink.

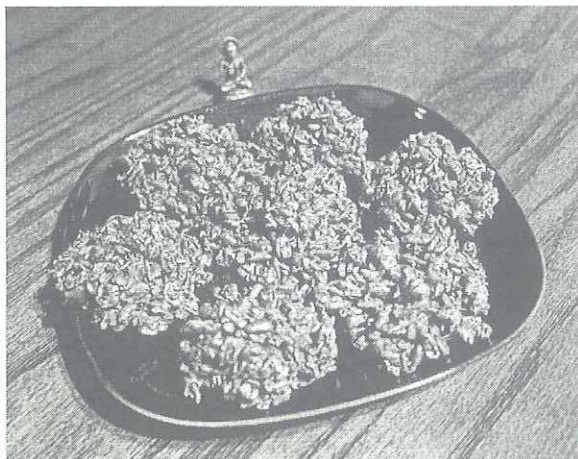
Na, akkor most már jöhet az érdemi rész!

A margarint, por- és vaníliás cukrot, kakaót, zselatint(?) és a vizet kicsit összeemelegítjük. Amikor langyos, hozzáadjuk a tejport és a puffasztott rizst. Az egészet egy zsírpapírral előre kibélelt özgerinc formába (vagy bármilyen Neked tetsző tálkába) merjük, dermedésig hűtőben tároljuk. Ha kellőképp megszilárdult, ujjnyi vastag szeletekre szeljük.

Kevésbé édes ebéd vagy vacsora után desszertként ajánlom!

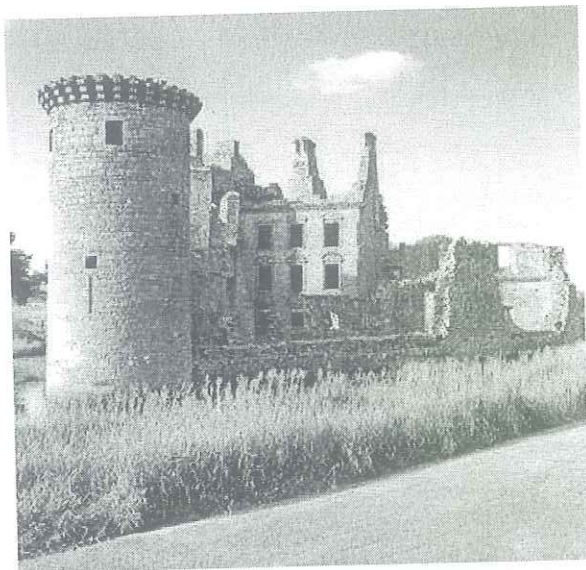
Fogyasszátok egészséggel!

-Sipos Eszter-

KÖNYVAJÁNLÓ

A Pendragon legenda

Amikor kiderült, hogy nekem kell megírnom ebben a hónapban a könyvajánlót, eléggé megijedtem, mert mostanában semmi értelmeset nem sikerült elolvasnom, és a Parfüm című –számomra „fantasztikus”- műalkotással inkább nem akartam fárasztani senkit. Végül kénytelen voltam átzarándokolni kedves magyar szakos lakótársamhoz, hogy adjon már valami érdekeset. Hát így jutottam hozzá életem első „Szerb Antaljához”. Már régen kíváncsi voltam rá, hogy milyen, mert az „Utas és Holdvilágot” mindenki agyondicséri, de nekem sajnos középiskolai tanulmányaimból teljesen kimaradt ez a rész, úgyhogy végül belevágtam.

Meg kell mondjam, régen nem szórakoztam ilyen jól, ha a stílust kellene behatárolnom, valahol egy jó öreg Agatha Christie és Rejtő Jenő keverékbe van némi Dan Brown beolva.

1934-ben jelent meg először a könyv, és mindmáig egyik fő művének tartják. Előzménye a történetnek, hogy az író maga is eltöltött egy évet Angliában ösztöndíjjal, és valószínűleg ott fertőzték meg a rózsakeresztesek iránti érdeklődéssel. Dióhéjban csak annyit árulok el, amennyit bármelyik füljegyzetből meg lehet tudni:

Bátly János Angliában élő magyar szakos bölcsészként a XVII. századi misztikusok után kutat igazi könyvtármolyként, amikor is egy unalmas estélyen összeismertetik Earl of Gwynedd-del, aki nem kisebb ember, mint a Pendragon család feje, és igen sok titok tudója. Rögtön élve a lehetőséggel meghívhatja magát az earl otthonában, ahol egy különleges könyvgyűjtemény segítségével egészítheti ki tudását. A bonyodalmak akkor kezdődnek, amikor különös telefonhívást

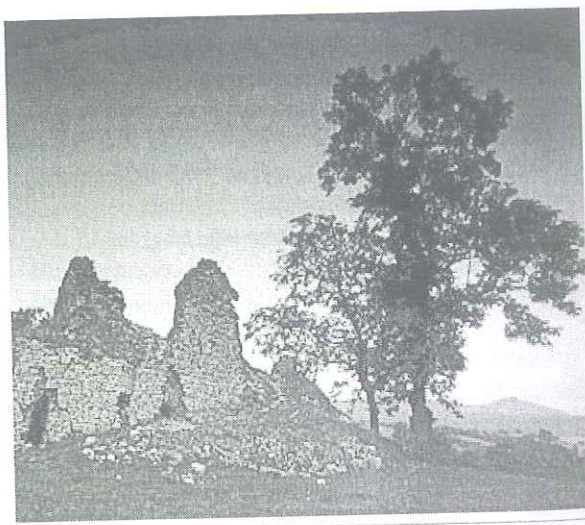
kap és megfenyegetik, hogy inkább maradjon ki a kutatásból. Majd, nem egészen véletlenül összeismerkedik Maloney-val, aki a connemaraiai büszkesége, de később kiderül, hogy lehet nem is olyan megbízható útítárs, miután néhány gyanús esemény után az earl otthonából elmenekül.

A kaland csak akkor kezdődik igazán, amikor leérnek Llanvyanba, ahol Osborne és Cynthia személyében remek segítőtársakat kap a rejtélyek felderítésében.

Már az első héten valaki meg akarja ölni az earl-t, és a környéken olyan hírek terjengnek, hogy az earl szörnyűséges állatokat boncol és kelt életre, nem beszélve arról, hogy valaki beköltözött az ősi Pendragon várba (ami egyébként valóságos helyszín), ami rengeteg titkot rejt. A másik súlyos probléma, hogy a Roscoe család mindenképpen meg akarja kaparintani a Pendragon örökséget, mert szerintük azok egy különös gyilkosság árán jutottak hozzá. És akkor még ott van a rengeteg fura figura, akik éjszakánként középkori öltözetben rohagnak a kastélyban, és a faluban is kezd mindenki megbolondulni, a paptól kezdve a Habakuk prófétáig, majd a rózsakeresztesek titkait is feltörik egy éjszakai túra során. Hogy végül hogy végződik a történet nem árulom el, mert tényleg érdemes végigvigyorgogni vele egy délutánt.

Szerencsétlen Bátly-t az író önparódiájaként tartják számon, de mindenesetre tényleg nagyon művelt és jó humorú fiatal ember. Remekül leírja a wales-i tájakat, az ott élő emberek furcsa nyelvezetét, babonáit és észjárását. Miközben mulatságos detektívregény segítségével tanít és elgondolkodtat, hogy minden az-e, aminek látszik. A végre lecsengeni látszó Da Vinci kód- és szabadkőműves-örület után is kissé megdöbbenve tapasztaltam, hogy milyen régóta foglalkoztatja az embereket az örök élet titka és a Bölcsök kövének megtalálása. Míg a spirituálisan igazán bölcs tudja, hogy az anyagi lét véges, csak a lélek halhatatlan, és a valódi arany bennünk van.

-Mesi-

Vena Literatura

Szerelmi ciklus 1927-28-ból
14.

Szakítottunk.
Te véresre csókoltad a számat
és lihegve kértél, hogy maradjak.
Nem maradok.
Menj be szépen, én meg elindulok
a mérföldkövek között a sárban.
Mit nézel?
A hófehér éjek után ugy-e
könnyező, foltos olvadás szakadt.
Hallod?
A vézna fákban a nyarat
siratják most korhadt, téli
szentek.
Ne sírj!
A könnytől csúnya lesz a szemed
és nem bírom folytatni, ha
könnyezel
Hallod-e?
Szél szánkázik zúgva a dombokon
és itt te előtted fodros a sár.
Megértettél?
Sár. Sár és gyűlölet van az alján
minden csillogó, nagy szerelemnek.
Most menj.
Érzem, hogy imádlak és gyűlöllek
és ezért most itt hagylak az úton
Kedvesem.
Nagyon, nagyon szerettelek és
hogya
Találkozunk, talán újra kezdem.
Menj már.

Radnóti Miklós

/Radnóti átirat/

Találkoztunk.
Te véresre akartad harapni a számat
És zihálva kértél, hogy csókoljalak
Nem csókolok.
Ülj le szépen, én meg viháncolok
Tovább az újszagú ágyban.
Mit nézel?
A gyönyörű napok után ugye
Csak bűzlő vágy maradt.
Hallod?
A tisztáson vágató vad
Már hörögve véreben hempereg.
Nem sírok.
A könnytől vörös lesz a szemem
És nem bírom folytatni, ha
könnyezem.
Látod-e?
Mezítláb futok át a homokon
S a por a te talpadról hullik már.
Megértettél?
Benned minden hazug bűvölet tán,
Mi engem fojtó porként betemet.
Megyek.
Tudod, hogy imádlak és gyűlöllek
Ezért itt hagylak, ábrándozz a
múlton!
Édesem.
Iszonyatosan szerettelek, hogyha
Szép volt, mondd, mért kellett
tönkretenned?
Úgy fáj.

-Sakura-

HAVINOVELLA

Ismerős idegen

Épp szállt fel a buszra az az ismerős idegen, mikor lüktetni kezdett az agyam, mintha dobot püfölnének a koponyámban. Megrezzentem – téged ismerlek valahonnan.

Közben egyre szorította az a satu a fejemet. Legszívesebben üvöltöttem volna – találkoztunk már valahol? A biztonság kedvéért köszöntem neki, hátha...

Éjjel végtagokról, szerelemről és hamburgerről álmodtam. Visszaköszönt - mintha hallottam volna már ezt a hangot. Felszálltam én is.

Összeharapdáltam a számat a hazaúton. Azt hiszem vézgett is. Éreztem a vörös ízt a nyelvem alatt. Legalább nem kellett tovább a déli reszelt máj bűdösét elviselnem... savanyúsággal.

Leszálltam. Ő előttem. Sietett. Nagyon. Most már tudom, hogy előlem. Nem nézett hátra, gyorsan szedte a lábait. - Ismerem ezt a járást.

Talán nem is akartam jobban megnézni az arcát. Duzzogóra fogtam. - Menj csak! Fuss el, és soha többé ne gyere vissza!

Éreztem ahogy a szívem kiszorítja a tüdőmet a mellkasomból. Aztán mikor menekülőre fogta, rájöttem, hogy utána kell mennem. Egyszer és utoljára meg kell néznom magamnak azt az alakot. Hogy tudjam végre, hogy melyik fiókba való az életemben. Rohantam, a kockás fületlapok potyogtak a kezemből, és fújta őket a szél az eldobott csoki papírokkal meg a száraz levelekkel. Közben elképzelttem, ahogy lihegve utolérem, kigáncsolom, lehuppan a járdára, rávetem magam és kinyomom a szemét. Mindkettőt. Mert igen, dühös lettem. Felszívtam magam gyűlölettel. De ki ez az ember, akinek ekkora hatalma van az én mellkasom felett? Tessék leszállni rólam! Nem kapok levegőt. És különben is miért rohanok még mindig ilyen kétségbeesetten? Az elszört

jegyzeteim közben már a szomszéd utcából figyelték az ámokfutásomat. Megteltek a kapualjak is. Fejcsóválva nézték az otthonkás, pörköltzsaftos nénik az örületet. Holnap útjukra indítják a történeteiket. Ki-ki a magáét. És estére a falu szája előadja a mítoszt: „A Kovácsék gyerekét mögharapta egy veszett kan disznó, ezek utána szegény lány habzó szájjal elkezdte kergetni a fertelmes disznaját, de közben hatott a veszedelemkeltő, amit a malac a méregfogaival beléerisztt, így a lány rátámadt a szomszéd Pálék nászasszonyának unokájára. Tudjátok? A Ferire. Letepepte a földre, és megmarta a nyakát nekije. Szörnyűség.” - Na ilyesmik fognak majd füstölögni a házak kéményeiből.

Én meg csak futottam tovább. Már nem is láttam azt a disznót. De nem állhattam meg. - Csókolom Julis néni. - Már céltalan volt az egész, de hajtott valami meghatározhatatlan erő ott bent. Ütötte a ritmust a fejemben. Tátott szájjal kapkodom a levegőt. Megakadt egy bogár a torkomon. Fuldokolva lassítottam, ki akartam köhögni a kis dögöt. Véletlenül lenyeltem. Az ízét nem éreztem.

Jumanji újra dobogni kezdett. Mennem kell tovább. Már nem kerestem az alakot a házak között, nem vártam, hogy felbukkanjon egy kapu mögül, egy kukából, egy kő alól vagy mit tudom is én. Az izzadt, kócos hajam csapdosta a hátam. Lihegve értem ki a szántóföldekre a falu határába. Megtorpantam, s körül néztem. Először a messzi, kopasz fákat, a varjakat és a földes utat vettem észre. Aztán a hideg sarat, ami a térdemig felfröccsent. Akkor már mindegy volt. Elterültem a zölden csírázó búzamezőn, és hallgattam a madarakat, a bogarak neszeit, ahogy kinyílik a szőrös pipacsbimbó a fejem mellett. - Tessék, hát itt vagyok. Meztelen a lelkem.

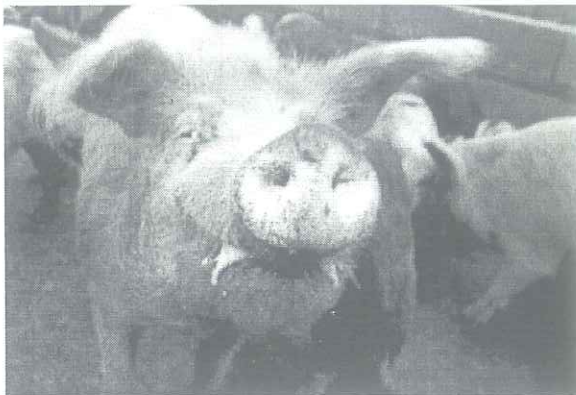
Tudtátok, hogy mielőtt a búza barnára keményedik, és kiküzdí magából azt a sok magot, aminek vájat van a közepén, szóval ő is zsengén, védtelenül kezdi? Olyan, mint a fű a réten, a kertben vagy épp az egyetem mögötti parkban. Aztán szép lassan felnő, elvégzi az evolúció által rárótt feladatát: a fajfenntartást; megöregszik, tövestől kitérik s lehullik a földre. Ennyi. Semmi szerelem, meg munka, meg mit vegyek fel ma este... Kész. És pontosan megvan a helye, ideje és értelme annak az egyetlen búzaszálnak. A maga módján. Vajon ő vágyik néha emberi létre? Mert én olykor szívesen lennék akár búza vagy fűzfa, vagy egy nagy kövér veréb egy faágon. Csak bámulnám a nagy kékséget a fejem felett.

Már nem is tudom, mikor néztem fel utoljára az égre úgy igazán. Mint régen. Mentem a városban, és csak úgy felemeltem a fejem, mert látni akartam azt a csodát, ami még a szabályokkal és mocsokkal teli mindennapokba is belopja magát. Akkor vettem észre, hogy milyen szép homlokzatok vannak a Munkácsy utcában. Pedig éveken át minden nap arra jártam, és sosem vettem a fáradságot, hogy kinyissam a szemem.

Hát most kinyitottam. Látom az utolsó ebihalat is az úti menti tócsában. És tudom, hogy nem kell többé kergetnem a múltam ahhoz, hogy végre betoljam azt a súlyos fiókot. És ha egyszer arról lenne szó:

„...a kisasszony csak kihúzza a fiókot, pontosan azt a fiókot, és előveszi, tessék kérem, EGY SZÉP NAP EMLÉKÉRE, a nap porát.”

-Sakura-

MŰVIROVAT

Marc Chagall

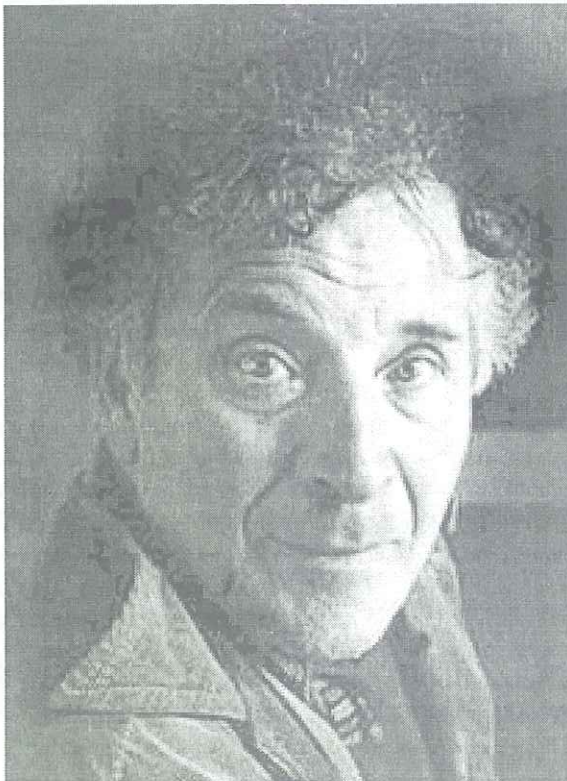
Maradjunk még egy kicsit a franciáknál... Mivel 25-ei dátummal ért véget a pécsi Frankofon hét, szeretném azt hinni, hogy velem együtt még mindenki a hatása alatt van a franciáknak, és hogy minél többen elmentetek minél több olyan programra, ami közelebb hoz, megismertet, betekintést ad, gyönyörködtet, elvarázsol óáltauk. Egyszóval, mért hagyánk ezt annyiban?

„A franciák gazdagabbá tették a világot a camembert-el, Debussyvel, a Tour de France-szal, a Tour Eiffel-lel és még számtalan dologgal.”

A számtalan dolog közül egy, amiről ugyan most nem esett szó, bemutató, kiállítás, de mit tegyek, ha képei borítják a szoba falát és az ajtót, mert elragadó... és ha tudom, hogy egy újabb zseniről van szó, akinek halála évfordulója közeleg.

Marc Chagall vézna, kis növésű, kissé dadogó zsidógyerek volt, kedvenc színe a kék - szerinte a szeretet színe.

“Mindenkinek tudja, hogy ha valaki jó ember, attól még lehet rossz művész. De soha nem lesz valaki igazi művész, ha hiányzik belőle az emberi nagyság és jóság... talán a művészetem egy örült agy

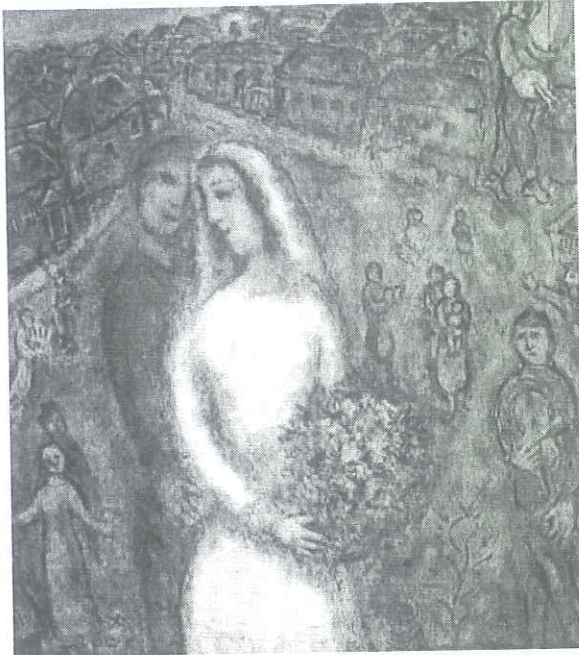
szüleménye... csak csillogó higany, s kék lélek ömlik el vásznaimon...”

1887. július 7-én született Marc Chagall Vityebszkben (Belorusszia) egy kilencgyermekes zsidó család első sarjaként. 1906-ben kezdett festészetet tanulni Yehuda Penn, egy helybeli művész keze alatt, majd 1907-ben Szentpétervárra költözött és különböző iskolákban festészetet tanult. 1909-ben többször is hazalátogatott Vityebszkbe, ahol megismerkedett Bella Rosenfelddel, egy ékszerész lányával, akit később feleségül is vett.

1910-ben egy művészpártoló anyagi támogatásával Párizsba utazott. Első önálló kiállítása Walden berlini galériájában 1914-ben került megrendezésre, ezt követően azonnal ismert festővé vált. 1915-ben vette feleségül

menyasszonyát, Bellát, akitől 1916-ban lánya született, Ida. 1918-ban visszatért Vityebszkbe, ahol művészeti kormánybiztossá nevezték ki, itt több kiállítást is szervezett, majd 1922-ben örökre elhagyta Oroszországot. Párizsba utazott, ahova felesége és lánya is követte. Cassier műkereskedő számára “Életem” címmel rézkarc-sorozatot készített. Gogol Holt lelkek című művét illusztrálta, 1924-ben első retrospektív tárlata nyílt meg Párizsban. La Fontain meséit is illusztrálta. 1927-ben pedig első önálló kiállítása nyílt meg New Yorkban, majd felkérést kapott a Biblia illusztrálására. 1931-ban megjelent “Életem” című önéletrajza Bella fordításában. 1937-ben kapta meg a francia állampolgárságot.

1944. szeptember 2-án felesége, Bella vírusfertőzésben meghalt, ezután hónapokon át képtelen volt dolgozni. 1946-ban a háború után először Párizsba látogatott, ahol az Ezeregyéjszakához színes litográfiákat készített. 1951-ben készítette el első kerámiáit és szobrait, majd 1952 júliusában feleségül vette Juli Valentina (Vava) Brodskijt. Még ebben az évben Cirkusz című litográfia-sorozatot készített, 1964-ben pedig az ENSZ Palotába készített üvegablakot, és befejezte a Párizsi Operaház mennyezet-festményét. 1965-től faliképeket készített, és még ebben az évben a Becsületrend lovagjává ütötték.

Saint-Paul-de-Vince-be költözését követően 1974-ben a Reims-i Notre Dame katedrális üvegablakainak egy részét is elkészítette. Ezek talán a legjobb üvegablakai. 1978-ban a francia elnöktől átvette a Becsületrend Nagy Keresztjét. 1985. március 28-án hunyt el Saint-Paul-de-Vince-ben.

Művészetét tekintve Chagall nem sorolható be a századeleji avantgarde egyik irányzatába sem. Ugyanakkor hatása kétségtelenül nagy volt mind a szürrealistákra, mind az expresszionistákra. Ami leginkább jellemző Chagallra, hogy emlékképeket, bensőjén átszűrve meszeszerű fantáziavilágot és nem a látható valóságot ábrázolta. A műveiben szereplő emberek, állatok, tárgyak szimbolikus értelműek. Életműve elsősorban ifjúsága emlékeiből táplálkozik, Vityebszk zsidónegyedének rituális életéből, a szegénység vidám, szomorú költészetéből.

Művészetét általában három szakaszra bontják. Az első az 1907–10 közötti korszak, amelyben tematikáját sötét színekkel, hagyományos eszközökkel jeleníti meg. 1911-től a kubista térarchitektúra és a modern színelmélet szabályai szerint ábrázolt. Az 1930-as évektől pedig jelképei (szárnyas óra, kecske, gyertyatartó, szerelmespár, kecske, hal...) minden formai kötöttség nélküli szabadsággal, ugyanakkor lelki viharokkal telve kerültek a képre.

Sajnos képeit már nem láthatjuk Pécsen (2005. végén volt kiállítás litográfiáiból), mégis, aki helyileg akar kicsit betekinteni a francia világba, csak ajánlani tudom Juhász Balázs Paris Fleneur című kiállítását a 'Frankofon' kereteiben. A tárlat ingyenesen megtekinthető az IH-ban, április 5-ig.

És ne feledjétek: „Paris est á tout le monde!”
(Párizs mindenkié!)

-tori-

NOBEL-DÍJASOK KLUBJA

Barry J. Marshall 2005

(Tanulmányaink során gyakran összefutunk teljesen nyilvánvaló és mára már természetesnek számító tényekkel, melyek mögött több évtizedes kutatások állnak. Sokszor a megfeszített munka háttérében eltűnik az Ember, és csak a száraz megtanulnivaló marad. Hagományteremtő írásomban most B. J. Marshall-t mutatom be, aki a Helicobacter pylori felfedezésért J. R. Warren-nel megosztva 2005-ben kapott Nobel-díjat)

Ez az úr 1951-ben született Kalgoorlieban, Nyugat-Ausztráliában. Szüleivel elég gyakran költöztek a jobb megélhetés reményében. Iskolás éveiről maga úgy

nyilatkozik, hogy gyakran volt osztályelső, de sohasem volt elég szorgalmas ahhoz, hogy az is maradjon. Hogy lehet mégis egy nem kitaró emberből Nobel-díjas tudós? Első „orvosis” emléke 12 éves korában volt, amikor a másfél éves húgát kellett újraéleszteni egy kerozinmérgezésből. Kedvenc szórakozása a fivéreivel az volt, hogy a Newne's Children's-ben megjelent kísérleteket próbálták megvalósítani, így az idő előrehaladtával komoly kémiai ismeretekre tett szert, és igazi kis bombaszakértővé vált. A Newman Főiskolán főleg a természettudományok és a matematika érdekelt, de hamar felismerte, hogy nem elég jó ahhoz, hogy mérnök váljék belőle. Végül bekerült az orvosira, ahol megismerte későbbi feleségét Adrienne-t. 1975-ben végzett és belgyógyászként kezdett dolgozni. Akkoriban minden érdekelt, ami összeegyeztethető volt a kutatással, a gyakorlati klinikummal

és az akadémiai karrierrel. Saját megfogalmazása szerint ezek az évek nagyon sűrűek voltak, hiszen figyelmét és idejét lekötötte négy gyermeke születése, és a ház körüli teendők is. 1981-ben találkozott Robin Warrennel, amikor is érdeklődése a gastroenterológia felé irányult. Ekkortájt vették észre, hogy több gyomorfekélyes beteg gyomorbiopsziájában addig ismeretlen csavart baktériumok vannak. Korábban már saját páciensei körében is észrevette, hogy az anti-depresszáns kezelések ellenére a tünetek nem javulnak. (Akkoriban a stresszt tették egyedül felelőssé a gyomorfekélyek kialakulásáért). Gyakran a kutatás hasznára vált, hogy Marshall-nak szokatlan ötletei voltak, mivel szinte „nulla előképzettséggel” csöppent erre a szakterületre a hűgútás kutatási projektjéből. Ugyanebben az időben fedezték fel a *Campylobacter jejuni* is, ami kísértetiesen hasonlított a későbbi *H. pylori*hoz. 1984-ben egy kis megtorpanás következett az állatkísérletek terén, viszont a betegek remekül reagáltak az antibiotikumos-bizmutos kezelésekre. Áttörés néhány évvel később volt, amikor Warrennel összefogva már valódi eredményeket értek el, miközben Marshall szándékosan megfertőzte magát a baktériummal, hogy pontosan megfigyelhesse kutatása sikerességét. Tíz évet töltött Virginiában, a Proctor & Gamble támogatásával, ahol kiterjesztette a kutatását a terápiára és diagnosztikára is. Az az igazság, hogy hely hiányában nem tudom teljességgel bemutatni azt a 20 éves heroikus küzdelmet, ami végül azokhoz az ismeretekhez vezetett, amit ma már minden patológia könyvben megtalálunk. Berry rengeteg emberrel ismerkedett meg, és a családjá részéről is sok támogatást kapott, így történt, hogy szakítva a hagyományokkal, nem alapkutatásért, hanem közvetlenül a gyógyászatban használható felfedezésért zsebelhette be a Nobel-díjat.

És akkor most lássuk a tényeket: A *H. pylori* rendelkezik egy enzimmel, az ureázzal, mely a karbamidot hidrogénkarbonátra és ammóniára bontja. A karbamid mindenféle táplálékban bőségesen előfordul, így alapanyaga mindig van, a reakció termékei pedig erősen lúgosak. Ez teszi lehetővé, hogy eljusson a savas közegen át a nyálkahártyához, amiben csavart alakja és 1-7 ostroma is segíti. A fertőzés az esetek döntő többségében nem okoz gyomorfekélyt, sem tüneteket. Nem tudjuk pontosan, miként jut a baktérium az emberekbe, és hogyan váltja ki a betegséget, de az tény, hogy jelenleg a Föld lakosainak durván 50%-a fertőzött. A fekély kezelése előtt több úton is bizonyítandó, hogy a baktérium-e

a ludas, kimutatható a vérből a baktérium ellen termelt ellenanyag, vagy biopsziával közvetlenül is tetten érhető. A legötletesebb módszer azonban az ureáz enzimet használja fel a lebuktatásra, amit természetesen maga Marshall dolgozott ki. A vizsgált személynek olyan karbamidot adnak be, ami kis mennyiségben radioaktív C14-et tartalmaz. Ezt a baktérium lebontja, és az a hidrogénkarbonát, mely a véráramba kerül és szén-dioxiddá alakul, a tüdőből kimutatható a kilélegzett levegőben lévő radioaktív szén alapján. Mivel gyorsan dolgozik, már 6 órával a karbamid elfogyasztása után megjelenik az izotóp. A baktérium két hét alatt jó eséllyel eradikálható a szervezetből az úgynevezett hármastherápiával. Ebben kétféle antibiotikumot és protonpumpa-gátlókat adnak a betegnek. Az utóbbiak leállítják a savtermelést a gyomorban, ami többek között az antibiotikumok működésének kedvez. Más terápiákban bizmut tartalmú gyógyszereket adnak az antibiotikum mellé, melyek erősítik a nyálkaréteget és gyilkolják a baktériumokat. Mindezeknek köszönhetően a gyomor- és nyombélfekély mára gyógyítható betegséggé vált.

-Mesi-

Gyerek az apjának:

-Apu, veszel nekem egy hightech, 3G-s, usb-s, bluetooth-os, 12 megás hard disc-kel és integrált fotókamerával felszerelt mobiltelefont, amivel mp3-at, pdf-et és java utilities-t lehet letölteni?

-Édes fiam, nem tudnál te is csak drogozni, mint a többiek?

Pistike kérdezi az apukájától:

-Apu, megnyomhatom ezt a piros gombot?

-Persze, kisfiam!

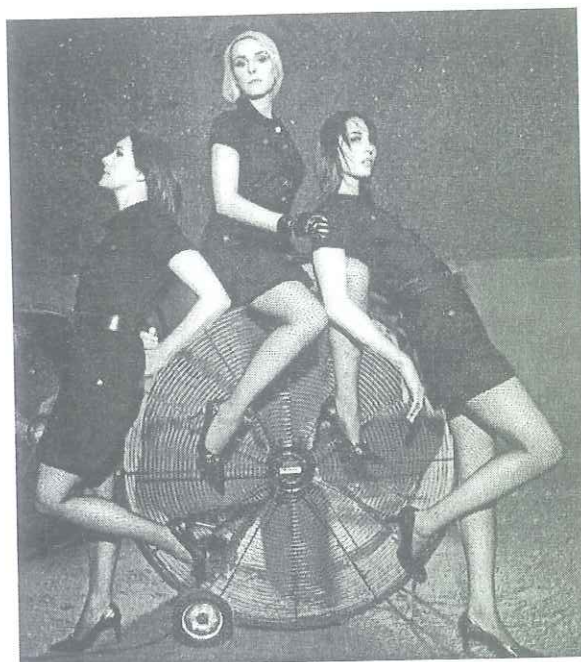
Pistike megnyomja a piros gombot és felkiált:

-Apu, ez megharapott!

-Persze, kisfiam, a nyulak már csak ilyenek!

FÜLHÖZ SZÓLÓ AJÁNLATOK

Client

Szerencsésnek mondhatom magam, mert a kezdetek óta ismerem ezt a lánytriót. Már 2003-ban is azt gondoltam, hogy sokra fogják vinni, ami így is lett, hiszen mára a legnevesebb electroclash előadók közé küzdötték fel magukat.

A csapat két alapító tagja Kate Holmes (Client A) és Sarah Blackwood (Client B) már régóta tevékenykednek a zene világában. A kezdet elég érdekesre sikerült ugyanis pont egy Depeche Mode turnéra volt meghívva Kate régi csapata a Technique, azonban 3 nappal az első koncert előtt az énekesnő kilépett. Hogy mentse a menthetőt Kate Sarah-val kezdett együtt dolgozni.

Mivel Depeche rajongók előtt zenéltek ezért stílusukon is változtattak. Nem akartak kis csini ruhában lévő lányokként kinézni. Ekkor született meg a máig névjegyükké vált öltözködési stílus. „Zenélő szexi bankalkalmazottaként akartunk kinézni, egy kicsit szovjetesen egyfajta elfojtott szexualitást mutatva.” Meg kell mondani jól sikerült, hiszen megjelenésük teljesen egyedi az electro szcénában. Az elegáns egyenruhaszerű öltözet, az obligát túsarkú cipő elég érdekes színpadi megjelenést kölcsönöz nekik.

Az eredetileg tervezett két közös németországi fellépésből később 15 állomásos kelet európai turné lett. Majd ezt követően Andy Fletcher (Depeche Mode) demójukat

meghallgatva, rögtön meg akarta jelentetni. A lányok nem vonakodtak sokáig, hiszen Daniel Miller a híres Mute kiadó főnöke szerződést ajánlott nekik, és így 2003-ban megjelent Client című albumuk. A Rock'n'Roll-Machine", "Price Of Love" és a „Here and now” nagy sikert ért el, és több rádió és zenetévé is játszotta. Ebben az évben először a híres Ladytronnal koncerteztek. Majd később önálló turné követte amiben Andy Support Dj-ként vett részt. Ezt követően 2004-ben kihozzák a City című albumukat. Itt már több híres énekesssel is együtt dolgoztak, többek között Andy közbenjárására Martin L. Gore-ral (szintén Depeche) „Down To The Underground”, illetve Pete Doherty „Down To The Underground” és Carl Barat „Pornography” a The Libertines tagjaival.

2 évvel később kiegészül a csapat a brit tévéműsor „Make Me A Supermodel” révén ismertté vált Emily Mann-al (Client E) és ő lesz a csapat basszusgitárosa.

The Rotherham Sessions címmel feltettek a honlapjukra egy ingyenesen letölthető albumot is. 2006-ban egy Németországi turné után Mexikóba utaznak, mivel Latin Amerikában is kiadták lemezeiket.

Ezt követően visszavonulnak a stúdióba, és 2007. március 23-án megjelenik legújabb albumuk Heartland címmel. Ez alkalommal is a legjobb emberekkel dolgoztak együtt, Youth (a Killing Joke és a Primal Scream producere), illetve Stephen Hague (a Pet Shop Boys és a New Order producere). Az album sikerét mutatja az is, hogy az amazon.com-on az electro kategóriában már a megjelenés napján vezette az eladási listát. Remélhetőleg egyszer ide kis hazánkba is eljut az album. Addig is nézzétek a klipeket a Youtube-on, illetve a myspace-es honlapjukat, ahol pár számot meg is tudtok hallgatni.

<http://www.client-online.net>
<http://www.myspace.com/client>

-Sanya-

Vena Literatura

Eltöprengőn ernyedten vagy lázasan és betegen és kihűlten és mereven vagy glóriával kékesen fényesen vagy édesen véresen részegen tétlenségben kódósen görcsösen ökölben hörögve pörögve üstökösként száguldva vagy csecsemőként amulva kékszemekkel árulva könnyeket lelkeket pupillányi helyeket és aggastyánként száraz derűvel bölcsen járva szívet zárva mint minden árva mélyen benn a homlokvárba megnyugodva parancsszóra mosolyogva halált várni majd vele hálni szállni vagy álmódózva vágyakozva virrasztva átkozódva átizzva és átizzadva lelkes harsány áhítatba vagy darabokba cafrangokba kicsi kéklő cafatokba esve tépve marcangolva szilánkok közt barangolva rejtettenkék havasokba fülíg fagyva acélfagyba csontszíveken át taposva haladva kinban nyögve elgyötörve vagy elbújva a harangszóba és zengeni mint kongó óda bong benn s dobban minden apró utazóban vagy lehelleként szétterülve elvegyülni éji ködbe szétterülni napsugártól menekülni koporsóba lefeküdni És elszunnyadni csendesesen.

-odoaker-

TECHNOKRATA OLDAL

InterNem? avagy „Always look on the MMORPG side of life”?

Mert mi is az az MMORPG? Maga a rövidítés a Massively Multiplayer Online Roleplaying Game szavakat takarja, ami hevenyészett fordításban a Több főre kihegyezett internetes szerepjátékot jelent.

Rendben, rendben -kérdzhetné a Kedves Olvasó-, de mire is jó ez a játék, illetve ugyan miben jelentene forradalmasítást? Ennek megválaszolására kiemelném a 'több főre kihegyezett' szóösszetételt. Az újdonság abban rejlik, hogy több ember kommunikál/mozog/tevékenykedik egy-egy virtuális játéktérben az interneten keresztül. Ez egyrészt azt jelenti, hogy nem csupán előre megírt programok által vezérelt statikus karakterekkel találkozunk kalandozásaink során, hanem vérmérséklettől függően reagáló igazi játékosokkal is. Ergo bizonyos alapvető társadalmi normák betartása mindenképpen ajánlott. (ennyiben eltér a hagyományos chat-től, ahol bizony válogatott „trágár trógerekkel” kerülhet szembe az ember...) Másrészt pedig, mivel interneten keresztül csatlakozunk a „virtuális mókához”, abszolút idegenekkel fogunk nagy valószínűséggel találkozni, nem pedig Gáborral a 3. emeletről.

Egy-egy ilyen MMO tehát mondhatni saját kis univerzumot képez. Hiszen ha belegondolunk, hogy ha az „avatar” (a játékos által irányított karakter) képes mozogni a térben, beszélgetni másokkal -akik ennek fényében reagálnak-, kereskedni virtuális (s néha nagyon is valóságos) javakkal, különféle ingatlanokat és/vagy ingóságokat birtokolni, akkor lényegében kijelenthetjük, hogy itt bizony a valóságnak egyfajta leképezése ment végbe.

Na jó, de ez akkor se valóság, mi értelme van, ha ott bent én vagyok a Jani? – kérdezhetné jogosan az egyszeri ember. Nos, a számok magukért beszélnek.

Jelenleg a leghíresebb/hírhedtebb MMO a World of Warcraft. Hivatalosan 8.5 millió előfizetővel büszkélkedik, ami önmagában is egy elég szép szám, ám a nem hivatalos becslések szerint a tényleges játékosok száma meghaladta a 10 milliót. (Köszönhetően az illegális szervereknek, a játék családon, illetve baráti körön belül való megosztásának is.) Ezek a jelenlegi számok, ám a rohamos növekedésnek senki sem tudja, mi szabhat határt. Persze azt hozzá kell tenni, a számok mögött rejlő emberek nem mindegyike fanatikus játékos, jó páran csak kipróbálják a programot, mások épp „leszokóban vannak”, ám ekkora mennyiségű előfizetőnél joggal gyanakodhatunk, hogy bizony van egy (nagyon) keménymag, akik gyakorlatilag mindennel szemben előtérbe helyezik ezt az „Online csodát”. Ezt a gyanút erősíti meg az aggódó szülők és szociológusok tömege, illetve maga Frei Tamás is. (A Frei Dosszié című műsorában láthattátok.) Mint ahogy az efféle ifjúság-siratásnak, nemzethalálnak, etc. általában valóban van alapja, az átlagember felé már úgy jut el a virtuális társadalom fogalma, mintha bizony az egyenesen a pokolból érkezett volna, hogy megrontsa az ártatlan lelkeket. A valóság az, hogy ez is olyan, mint a csoki – csak okosan.

Pro

Jó móka. Ne is titkoljuk, ez az elsődleges ok, ami miatt játszanak az emberek, meg úgy alapvetően, ha valakit megkérdeznénk, hogy valójában miért is szeret részegen kukákra ugrálni, akkor is valami hasonló választ kapnánk... Az emberi természet ilyen, ezt fogadjuk el így magában.

Interaktivitás. Egy MMO-t játszó egyén miért tölt ennyi időt egy játékkal? Az esetek jelentős részében azt fogja mondani, hogy ez nem egy egyszerű játék, ez egy Online játék, tehát ő most is éppen szociális életet él, csak nem mint Gábor a 3. emeletről, hanem mint Grogg a rettenthetetlen harcos. Lényegében ez is igaz, ha egy merőben és némelyek számára felfoghatatlan szinten is, de mindenképpen rettentő hasonló ez ahhoz, mikor az ember kiül a parkba a barátjaival. Csak a barátok alkalomadtán a Föld különböző pontjain vannak, és Gábor fizikálisan otthon gubbaszt. „Na és??? A hangulata ugyanaz...”

Nyelvtanulás. Bármily hihetetlen, de valóban lehet tanulni a segítségével. Nincs annál ösztönzőbb, minthogy megértesse magát az ember, ha árván álldogál a virtuális forgatagban, mert senki sem magyarázta el neki, hogy mi, hogyan működik. Minthogy a magyar még nem világnyelv, leginkább angolul

kapalózik az ember fia/lánya kézzel-lábbal- idővel mint több és több sikerrel. Na és persze mindez a gyors nyelvtanulás záloga is lehet (még emlékszünk- „hasznáható nyelvtudás 14nap alatt” - talán ez túlzás...), de ne feledjük, hogy a konstans billentyűhasználat a gépelés sebességének megnövekedéséhez vezet. (Nesze neked gyorsíró tanfolyam.)

Beilleszkedés. Érdekes kezdeményezés, de mindenképpen megéri, hogy foglalkozzanak vele, sőt! Amennyiben nem derült volna ki korábban, a játékos által alakított karakter tökéletes. Tökéletes abban az értelemben, hogy az előfizető dönti el, hogyan is nézzen ki, tehát: szép, sportos testalkattal rendelkezik, nem kopaszodik, ép a fogsora, nem pattanásos, hacsak az alkotója másképp nem rendelkezik. Tehát bátran létesít kapcsolatot a többi karakterrel, hiszen olyan ő is, mint a többiek. Ekképp az egyébként gátlásos emberek is szociális kapcsolatokat képesek kiépíteni, anélkül, hogy feszélyezve éreznék magukat. Tovább lépve az is elképzelhető, hogy a valamilyen balesetben sérültek vagy testi/szellemi fogyatékkal élők újra nyissanak a társadalom felé, kikerülve az akadályokat, melyet a valódi élet gördítene eléjük (mozgásban korlátolt, esztétikailag sérült, etc.) És senki ne higgye, hogy ezek csak amolyan az „igazit pótló, látszattmegoldások”! Egy-egy neten kötetett barátság túlnő a virtuális kereteken, a felek gyakran találkoznak, sőt, akár össze is házasodhatnak.

Kontra

Rengeteg idő/energia. Természetesen, mint minden hobbi, csakhogy itt megemlíteném az a különbség, hogy mivel ez egy valóság-a valóságban jellegű találmány, ezért az ember hajlamos belefeledkezni a „belső” világba. Mivel akár a való életben, ott is különböző célok hajtják a játékos, az egyén hajlamos elkalandozni a külső világ rovására. Képzeltük csak el, mikor „idekint” az egyszerű ember még gyorsan leugrik a zöldségeshez, de előtte kidobja a szemetet, aztán felhívja Juditot egy találkozás-kávéműhelyében, majd másnapra leszervez egy mozi a Kedvessel. Persze szép is lenne, ha az élet tényleg ilyen gondtalan lenne... Nos, valami ilyesmi lehet az MMO-ban rekedés oka is. A való életben jelentkező valóságos problémák elől hajlamos az ember egy „álomvilágba menekülni”, ahol még meg kell szerezni ennyi és ennyi pénzt, még beszélni kell Jeromossal, még akkor elmenni erre a Hegyre, majd abba a Völgybe, még ennie kell a karakternek, még egy kicsit továbbfejlődnie. S egyszerűen csak arra ébred a kedves játékos, hogy hajnali 3-kor üveges szemmel nézi a képeműt, s bár az „avatar”-ja csillog-villog, jól lakott, ő maga aznap még egy falatot sem evett. Rosszabb esetben nem is fürdött. (Belegondolva, kicsit hasonlít a Tamagochi örülethez.)

A családját minden bizonnyal elhanyagolja, a barátairól nem is beszélve, akik nem értik, hogy miért szereti jobban a

gépet a „kényszeres játékos”, mint azokat, akik körülveszik. A játékos pedig azt nem érti, hogy a többiek mit nem értenek... Ördögi kör.

További rengeteg idő/energia. Ha el is jut a felhasználó odáig, hogy kikapcsolja napi 17 óra játék után a gépet, akkor sincs minden megoldva. (Bizony itt is könnyen függővé lehet válni.) Gyakori, hogy az alanyt még munkában/iskolában stb. is kísérti a játék, végig gondolja eddigi fejlődéstörténetét, a további célokat, számszerűen kalkulálja, hogy miként lehetne még jobb. El-elkalandozhat, és ilyenkor a virtuális valóságban van újra, hogy tovább éljen „avatar”-jaként. Releváns honlapokat keres fel, chatel a hasonló érdeklődésű emberekkel, miközben barátai, ismerősei semmit sem fognak érteni a „szakzsargonból”, ha velük próbál beszélni az időtöltéséről. A keményvonalas játékosoknál ez törvényszerű elidegenedéshez vezet.

Menedék. Az eddigi negatívumok a kapcsolatok leépüléséről szólnak. Ennél még rosszabb eset, mikor már a játékon kívül semmije sem maradt a net-polgárnak. Mikor már a családtól eltávolodott, elvesztette barátait és a régi életét úgyszintén. Szélsőségesebb esetekben a munkahelyi koncentráció hiánya elbocsátáshoz is vezethet. Olyankor nem marad más csak és kizárólag a játék. Az alany csak és kizárólag abban nyer megnyugvást, az ad örömet. A játék a minden, azon túl nincsen semmi, legalábbis amire boldogsággal gondolna elalvás előtt. Valósággal az árnyéka lesz régi önmagának.

Ezek persze szélsőséges esetek, de ha jobban belegondolunk, nem elképzelhetetlenek, sőt... Talán tényleg megéri jobban belegondolni, mit nyerhetünk vagy inkább veszíthetünk egy ilyen online-élettel.

-Heidy-

VILÁGPOLGÁR

Világpolgár – Élmények egy kétarcú országból II. rész Gasztrománc

Haytham Édes- és az én drága pótanyám...

Egy hegyek ölelte völgy volt a világgal az utolsó kapcsolódási pont, meg a lebukó nap utolsó sugarai, a grillen sült bárány mennyei illata, az evés utáni zenés mulatozás és természetesen az elmaradhatatlan vízpipa... És a tény, hogy sajnos ez a nap is véget ért, így indulnunk kellett vissza a falu(nk)ba. Persze, ott még koránt sem ért véget az élet, mert a nap végeztével az emberek egy-egy háznál összegyűltek, hogy beszélgetéssel elússák az időt; no nem, mintha nem volna minden háztartásban tespedésre, bezárkózásra csábító televízió, számítógép, az emberek mégis a hagyományos, közösségi értékeket követik, a fiatalok pedig nem instant üzenetküldőkön (msn) társalognak egymással, idegesítő szmájlikat bökdösve minden sor után, hogy tudja a másik is, hogy ez most egy poén volt, amin illik nevetgélni...

Nekünk, fiataloknak egy vízpipás kávézó/teázó volt minden este az utolsó gyülekezési pont. Itt, Haytham barátai szolgálták fel, így a személyzet is a társaságból került ki, ami csak tovább oldotta a hangulatot. Személy szerint a mentás

teát preferáltam, melyben egy valódi mentaágából oldódott ki a frissítő aroma. A vízpipákból pedig illatos füstkarikákat grundoltunk...

Most azért eloszlatnék egy tévképzetet; azok fejében, akik nem kellően tájékozottak a vízpipázás terén: Ez egy régi, Egyiptomból származó eszköz, és szemben az európai hiedelmekkel, nem drogot, hanem különféle gyümölcsös dohányokat szívnak belőle. A mi társaságunkban a kétfajta almás, ezüstalma, meggyes-mentolos, epres keverékeket preferáljuk; illetve most készülök összehozni egy fahéjas-almás keveréket, az illatok alapján komoly reményeket táplálva... Amúgy a keverék gyümölcsből, mézből és némi dohányból áll, az illata és íze gyümölcsös, nem hagy maga után kiábrándító, csak mosással eltávolítható cigarettabűzt! Igazából, eddig akárhol vízpipázásba kezdünk, csak örültek a különösen kellemes illatfelhőnek. Nehéz volna pusztán szavakkal elmagyarázni, hogy miként működik a pipa. A lényeg, hogy speciális szén szükségeltetik hozzá, a füst átbuggyan a vízen, ami megszüri és lehűti. Egy vízpipa – ha megfelelően van gardírozva – másfél-két óráig is elfüstölög, amely idő alatt szertartásosan „maga köré gyűjti a társaságot”, legyen az egy kiváló étkezés után, vagy csak egy egyszerű teázás/filmnézés (nem mozira gondolok) alkalmából. Mostanság hazánkban is nagy divatja van a vízpipázásnak, így aki teheti, próbálja ki, vagy keressen meg engem bátran, ha némi segítségre szorul, esetleg nem tudja, merre induljon... Egyébként kis gyakorlással kiváló karikákat lehet eregetni, ami mosolyra gömbölyíti a társaságot is; magam már kiváló hajókat is képes vagyok megformálni, csak ezt nem szoktam reklámozni, ugyanis aggódom, hogy ellesik, illetve ellopják a licenctet...

Mivel a temérdek látnivalón túl, a temérdek ebéd és vacsora volt osztályrészünk, ezért úgy gondoltam, feltétlen írok az arabok gasztronómiai szokásairól... A reggeliknek nem kerekítenek túl nagy feneket: némi tea, kávé, illetve finomabbnál-finomabb sütemények, amelyekben ők nagyon jók! Persze számomra a reggeli az mindig tíz-tizenegy óra körül volt esedékes, hiszen mindennap hajnalig beszélgettünk a kávézóban. Ezeket a reggeliket Haythamék teraszán fogyasztottam el, és általában ilyenkor mélyedtem el egy-két magyarul írott sorban, hogy az anyanyelvem szépségét egyetlen nap se nélkülözze... A reggelin túl általában két főétkezésben részesültünk, és a népes rokonságnak, meg a leküzdhetetlen megvendéglési vágyunk köszönhetően, ezt általában mindig másutt fogyasztottuk; feltéve, hogy nem mi láttunk vendégül valakit...

Annak ellenére, hogy Izraelt nyugaton tenger határolja, az arabok nem fogyasztanak túl sok tengeri herkentyűt. Igazából kétszer ettem tengeri halat, és ebből az egyik akkor történt, amikor egy halászzattal foglalkozó nagybácsinál tettük kötelező tiszteletünket; és akkor sem pörögték túl a dolgot, mert egyszerűen csak kisütötték a boldogtalan halacszkákat.

Viszont az arab ember számára az sem baj, ha két szelet

hús közé kerül egy harmadik... Ebből sejthető, hogy hús nélkül nem nagyon múlik étkezés, amit különféle módon, jobbnál-jobb fűszerekkel készítenek. Nagyon népszerű a bárány, a marha és a pulyka, a sertés pedig köztudottan tiltott listán van, s ha másban nem is, ebben zöngétlenül egyetértenek az ország másik nációjával. Az elkészítési módok közül preferált a grillezés, amiből nem csinálnak nagy ügyet: amíg valaki előkészíti a húsokat, addig a másik izítja a faszenet, egy harmadik pedig elkészít minimum háromfajta salátát. Szénhidrát gyanánt pedig friss pitát fogyasztanak. Csóválhatná a fejét az olvasó, hiszen a sok hús – a jelen kutatási eredmények szerint – nem biztos, hogy annyira egészséges. Viszont egy arab étkezés elképzelhetetlen többfajta saláta nélkül, melyek harsanók, színesek és egészségesek; nem is véletlen, hogy gasztrointesztinum tekintetében jobban állnak a kollégák, mint mifelénk... Hozzám legközelebb a rusztikus vöröskáposzta saláta, a frissen facsart citrommal bőségesen meglocsolt zöldségsaláta és a saját ültetvényről származó olajbogyó állt. Ezen túl a grillhúsok mellé felszolgálnak szeszámzószt, mely első ránézésre folyékony tengerparti homokra hasonlít (Nővérem nevezte el „homokszószt”-nak), viszont páratlanul finom! Péppé zúzott szeszámagból és olívaolajból áll, amit frissen facsart citrommal és sóval vagy citromos sóval ízesítenek. Meg kell kóstolni; idehaza is sok helyütt árúsítják, nagy szerencsénkre, mert mostanra a családi grillpartik elengedhetetlen kelléke... Leveseket viszont nem gyakran esznek. Viszont meglátogattunk egy családot, ahol a feleség magyar származású, és az anyanyelven történő önfeledt beszélgetésen túl, gulyásleves került az asztalra, aminek nagyon örültem! A kedves Hölgy becsületére legyen mondva, hogy gyermekei kiválóan beszélnek magyarul, és ez egyik fiúval, Tomival, azóta már Magyarországon is volt alkalmam találkozni... Ez is egy meghatározó pontja volt nyaralásomnak.

A desszertekben a gyümölcs dominál, amelyek egész évben beszerezhetők. Szerencsére éppen az egyik fő szezonban voltam ott, így sokféle, nálunk kurióznak számító gyümölcscsel tömhettem degeszre a bendőmet... Talán a legkülönösebb a kaktusz tüskés gyümölcse volt, melyet óvatos mozdulatokkal kellett meghámozni, ami így is csak kisebb-nagyobb sikerrel járt. A tüskés borítás alatt sok mag és lédús, ízletes gyümölcs hálálta meg a kitarást. Izraelben a licsi olyan gyümölcsnek számít, amit ajándékba adnak, ha sokat vásárolunk a zöldségestől, ellenkező esetben fillérékért lehet hozzá jutni. Olykor elég volt, hogy Haytham egy ismerősének azt mondta, hogy itt egy fiú Európából, aki szereti ezt a gyümölcsöt, és máris vagy fél szatyor licsi boldog tulajdonosává avanszáltam. Egy ízben Haythamék teraszán beszélgettünk, mélyen az estében, amikor előkerült egy nagy adag licsi, amire azonnal rá is vettem magam. Azt vettem észre, hogy a vendégek, meg a családtagok egyre nagyobb mosolyokkal tesznek rám nyilvánvaló megjegyzéseket. Végül, amikor Haytham Édesanyját is megkínáltam, nagy

határozásba törtek ki... Ekkor derült ki, hogy a licsit az arabok afrodiákumként tartják számon. Haytam Édesapja tréfásan megfeddett, és felhívta fia figyelmét, hogy jó lesz velem vigyáznia az éjszaka, lévén, hogy egy szobában aludtunk. Mondanom sem kell, hogy a história futótűzként körbejárta a családot, és a nyaralás hátralévő idejében különös figyelmet fordítottak arra, hogy licsivel feltétlenül megkínáljanak. Még útravalóul vagy hat marékkal...

Ha valahová vendégek érkeznek, akkor elsőként megkínálják az emberfiát némi üdítővel, hiszen az alkohol a vallásos muszlinoknál abszolút tilos! Eztán következik a zaccos, török mintára készített kávé, amit aprócska csészékben, szinte cukor nélkül szolgálnak fel; ebből volt, hogy megettünk naponta vagy ötöt. Ráadásul a kávé egy, Izrael hegyein termő növényvel ízesítik, aminek köszönhetően utánozhatatlanul különös, finom aromát kap. A kávé után pedig a gyümölcsös kosár kerül az asztalra, melyben négy-öt fajta gyümölcs mindig megtalálható. Bevallom, a kávé után mindig kifejezetten jól esett a friss, gyümölcsíz, ami –lévén, hogy nagy gyümölcsrajongó vagyok–, különös örömmel töltött el... Ritkábban esett meg, hogy süteményt szolgáltak fel, amiben az arabok meglehetősen formagazdagok, és roppantul édesszájúak. Bevallom, volt olyan süti, ami rajtam kifogott, a cimborák meg széles vigyorral tölték be a fülük mögé. Viszont

Mennyei finomságok tárháza...

volt néhány fajta, amire rá gondolva a mai napig beindul a kefalikus fázis...

Sok és sokféle vacsorán részt vettem, mégis akad olyan, ami valami miatt emlékezetes: ilyen a szőlőlevélbe göngyölt rizs, amihez omlósan puhára főtt, mámorítóan fűszeres húsokat szolgáltak fel, többek között ekkor megtanultam végre nemet mondani a jóllakottság első lépcsőfokán, aztán a különféle grilllek, amelyek valahogy mindig különböztek egy kicsit, hiszen a családok valahányszor hozzátették a saját egyéniségüket, meg az utánozhatatlan gyros, melyet a környék legjobb, erre specializálódott éttermében ettünk; ezen a helyen naponta kétszázötven kilogramm fogy ebből a mennyei ételből, szombaton (ünneppal) viszont ennek a kétszerese, és, ha azt is hozzáteszem, hogy van egyéb, hasonló étterem is a közelben, akkor a mondat arról is tanúskodik, hogy ez nem lehet véletlen! Ewel ellentétben a hazai kínálat maximum a softpornó kategóriát súrolja, hiszen az izraeli

segítettem a háziaknak a teríték elpakolásában, illetve egy esetben a mellettem ülő, tányéromba lelkesen húsokat rakosgató fiatal barátom „fegyverét” ellene fordítottam, aképpén, hogy a húsokat nemes egyszerűséggel át pakoltam az Ő tányéjába; az első pillanatban lefagyott arcáról a mosoly, ami után be kellett látnia, hogy maga sem boldogul az étellel, és ezt követően be is fejezte végérvényesen a szünni nem akaró traktálást...

Mondanom sem kell, hogy a jókedvű ebédek, vacsorák közelebb hoztak bennünket. Sok nevetés, véget nem érő történetek cseréltek gazdát, lerontva a kultúrák közötti látszólagos falakat. Makram (Haytam nagybátyja), minden este friss pitát hozott a pékségből, ahol dolgozott, és aminek utánozhatatlan lágysága a frissen sült kenyérével kelt versenyre. Az étkezések után a kávé fűszeres illata, a vízipipa könnyű füstje bölcsője volt a szeretetnek, a barátságoknak. Ugyanakkor a tomyosuló élmények, a temérek kulináris

A hely, ahol naponként tetten ért bennünket a hajnal: a vízipipázós kávézó...

gyros esetében a pitába egyéb sem kerül a fűszeres, incsiklandozó húson kívül, mert az arra hivatott, hogy annak a nadrágja legyen, ezt követően a vendég odafárad a salátás pulthoz, és a húsz féle zöldségkompozícióból kiválasztja azt, amely a legközelebb áll hozzá, és fogyaszt belőle annyit, amennyi jól esik. És emlékezetes volt a már említett gulyás, mely a hazámat idézte fel az izlelőbimbóimon is, meg a csicseriborsó fasírozott, és a tengeri hal, melyhez az udvarban álló fáról szakítottuk a hatalmas, ragyogóan sárga citromot, sorolhatnám soká...

Mint említettem, nem volt könnyű nemet mondani. Ez eleinte úgy zajlott, hogy a kérdésre ráztam a fejem, megköszöntem a finomságokat, aztán báméskodásba kezdtem, de amint oldalra fordítottam a fejem, nyomban egy újabb kéttenyényi hal, három saslik vagy egyéb finomság került a tányéromba. Ennek az lett a vége, hogy végül minden étkezés után kóma-közeli állapotba kerültem, és alig bírtam járni. Végül azt a módszert választottam, hogy evés után gyorsan megszabadultam a tányéromtól, és készségesen

élvezet dacára szaporodott bennem a honvágy keserősége, a hazám, a Családom, az itthon hagyott Kedves iránt, mely át és átjárta a legfűszeresebb hús és a legédesebb sütemény ízét is. Valahányszor a hajnal derengésében klaviatúra fölé hajoltam, hogy elküldjem haza elektronikus leveletem, szívem darabkáit, legfrissebb élményeimet, kicsit mindig nehezült a szívem. Ilyenkor szólalt meg a közeli mecset tornyában az imám szentélybe hívó ének, és tudtam, hogy öt óra van, amikor is kezdetét veszi egy újabb, perzselő nap, melynek minden másodpercében ott fénylik egy rejtőző, hétköznapi csoda felfedezésének lehetősége... És tudtam azt is, hogy közelebb kerültem ahhoz a pillanathoz, amikor majd elemelkedik a gép futóműve az aszfalttól, és elrepít arra a helyre, ahol egyedül a világon otthon lehetek...

Folytatás következik...

- vj -

j_vancsodi@yahoo.com

COME AND JOIN US!

Would you like to be the member of one of the best and the most creative hungarian groups of the UNI?

Are you interested in WRITING, in Journalism, literature?

Or maybe have you ever writed stories, articles, reports, poems... etc. for a school-paper before?

We are looking for students of the English Program to the editorial staff of the Confabula Uni-paper.

**Write me an e-mail!
Viktoria:holdraforgo@yahoo.de**

MACH MIT!

Hättest Du Lust, Mitglied einer kreativen, lustigen ungarischen Gruppe der Universtität zu sein?

Oder hattest Du schon früher einige Erfahrungen mit Schulzeitungen, mit Artikeln, Reportagen, Gedichte, Literatur...usw.?

Schreibst Du gerne?

Wir suchen deutschsprachige Redakteuren zu unserer Studentenzeitung Confabula.

**Melde Dich bei mir!
Viktoria: holdraforgo@yahoo.de**

ENGLISH PAGES

The Battle of Thermopylae 480 B. C.

With the recent release of the Hollywood movie "300" based on Frank Miller's Comic we the Greek community of Pecs find it needed to write an article about the Historical Facts upon which the Movie is based. We shall take you the reader on a Historical Journey into the past to the battle of Thermopylae where King Leonidas and his 300 Spartans made their last stand. All the facts below are based upon the writings of the Ancient Greek Historian Herodotus of Halikarnassos also known as 'The Father of History'. Who is the only credible source of an accurate account of the battle.

A short description of Sparta and the Spartans

Sparta is located in the southern Peloponnese in the region of Lakedaemonia. It had no walls or fortifications simply because it needed none.

Its boundaries were guarded by the spear tips held by the Spartans and its wall were the shields of the Hoplite Phalanxes. Sparta was a military state above all and emphasis on military fitness began at birth. All physically unfit children male or female were thrown off Mount Taigetos. This practice was needed to maintain a high level of fitness in their population. Spartan males were trained from childhood to become the most feared and powerful warriors in the world. The ultimate honor for them was to die in battle. Fear did not exist in their vocabulary. In the History of Mankind there has never been a military force more feared and powerful than the Spartan Hoplite Phalanx composed of highly trained and fearless men willing to fight to the death and never retreat.

Invasion of Greece by Persia

Persia at that time was the "superpower" of the day and saw it fit to attempt to conquer Greece. The first attack on Greece was led by King Darius around 490 B. C. it failed. His son Xerxes mounted a second attack in 480 B. C. to attempt to succeed where his father had failed. Xerxes and his army passed the Hellespont with an enormous army. Herodotus gives us a detailed account:

- 1,900,000 infantry
- 80,000 cavalry
- 20,000 Arabs and Libyans
- 324,000 other troops
- Total : 2,641,610

After Xerxes had begun the expedition he sent envoys to all Greek cities asking for "earth and water" as proof of their submission. However the Athenians threw their envoys into a

pit and the Spartans threw theirs into a well taunting them with the phrase "Dig it out for yourselves". A Greek congress met at Corinth to decide on the military strategy the Greeks would follow. It was decided that the pass of Thermopylae would be the site at which the Greeks would stall the Persians to gain more time to prepare in order to defeat them later. So King Leonidas and his 300 Spartans together with a few more Greeks headed for Thermopylae.

Arrival of the Persians

The Persians entered the pass of Thermopylae and sent a scout for reconnaissance. The Greeks allowed him to come up to the camp, observe them, and depart. The scout reported the size of the Greek force and that the Spartans were performing calisthenics and combing their long hair, Xerxes laughed at the reports. Seeking the counsel of an exiled Spartan in his employ, Demaratus, Xerxes was told that the Spartans were preparing for the battle and it was their custom to comb their hair beforehand, Demaratus also told Xerxes that these were the bravest men in Greece and they intended to dispute the pass of Thermopylae. Xerxes remained unconvinced. He sent emissaries to the Greek forces. At first he asked King Leonidas to join him offering the kingship of Greece. Leonidas answered "If you knew what is good in life, you would abstain from wishing for foreign things. For me it is better to die for Greece than be monarch over my compatriots." Then Xerxes sent another envoy this time asking more forcefully for them to surrender their arms. To this King Leonidas gave his famous answer:

"*Ἔδ' ἔτι ἔἴαί' ἑ*" which means "come take them"

Despite that they were extremely and hopelessly outnumbered, Greek morale was high. Herodotus writes that when Dienekes, a Spartan soldier was informed that the Persian arrows would be so numerous as "to blot out the sun",

he remarked with characteristic laconic prose: "So much the better, we shall fight in the shade". Xerxes waited for four days for the Greek forces to disperse. On the fifth day he ordered the Medes and the Cissians, units of the Persian army, to capture the Greeks and bring them before him.

First day of the Battle

Xerxes sent in the Medes who soon found themselves in a frontal assault. According to Ctesias, an ancient Greek historian, the first waves numbered 10,000 soldiers and were commanded by Artapanus. They were "cut to pieces" with only two or three Spartans dead. The Greeks had rebuilt the Phocian wall, guarded it, and used it as a reference line for battle, but they fought in front of it.

Herodotus says that the Greeks deployed in a phalanx, a wall of overlapping shields and layered spear points, spanning the entire width of the pass. The Persians, armed with arrows and short spears, could not break through the long spears of the Greek Phalanx, nor were their lightly armored men a match for the superior armor, weaponry, and discipline of the Greek Hoplites.

The Greeks also used feint tactics to draw the Medes in, pretending to retreat in disorder only to turn suddenly and attack the pursuing Medes. In this way they killed so many Medes that Xerxes is said to have jumped from his seat three times during the battle.

According to Herodotus, Xerxes having taken the measure of the enemy ordered the best troops he had into a second assault. These were the "Immortals", an elite corps of 10,000 men named so because it was said for every man killed there was an immediate replacement available so as their numbers never declined below 10,000. The Immortals fared no better than the Medes. Xerxes had to withdraw them as well. This concluded the first day of the battle.

Second day of the battle

Xerxes sent another 50,000 troops to assault the pass. Again they failed. The account of the slain gives some indication why: The mountain of dead bodies must have broken up the Persian lines and detracted from their morale. Climbing over the corpses they could see that they had stepped into a killing machine, but the officers behind them prevented them from retreating by whipping them. Xerxes at last stopped the assault and withdrew to his camp, totally perplexed. By now he concluded that a head on confrontation against Spartan-led troops in a narrow place was the wrong approach.

The Betrayal

Late on the second day of battle as Xerxes was pondering what to do next a Greek traitor named Ephialtes informed him of a path around Thermopylae, and offered to guide the Persian army through the pass. Ephialtes was motivated by the desire of a reward. For his act of betrayal the name Ephialtes received a lasting stigma, it means "nightmare" and is synonymous with traitor in Greek. Xerxes sent General Hydarnes with about 40,000 troops composed of Immortals and others through the pass.

Final stand of the Spartans

Before first light, King Leonidas learned that the Persians were approaching from the rear. He called a council at which it was decided that the majority of the Greek forces were to withdraw leaving only 300 Spartans including King Leonidas, and 700 thespians led by General Demophilus, who refused to leave. At dawn of the third day Xerxes made libations and after gave the order for the Persians to advance. The Greeks this time rallied forth from the wall to meet the Persians in the wider part of the pass in an attempt to slaughter as many Persians as they could. They fought with spears until every spear was shattered and then switched to xipoi (short swords). In this struggle, Herodotus tells us that two brothers of Xerxes fell: Abrocomes and Hyperanthes. Leonidas also died in the assault. Receiving intelligence that Ephialtes and the Immortals were advancing toward the rear, the Greeks withdrew and took a stand on a small hill behind the wall. While some of the remaining Greeks fought with their xiphoi, some were left with only their hands and teeth.

To avoid the loss of any more of his men to the Spartans Xerxes ordered the last of the Greeks to be killed by a shower of arrows. Modern archaeologists have found evidence of the final arrow shower. When the body of Leonidas was recovered by the Persians, Xerxes, in a rage at the loss of so many of his soldiers, ordered that the head be cut off and the body crucified. This was very uncommon for the Persians; they had the habit of treating enemies that fought bravely against them with great honor. However, Xerxes was known for his rage, as when he had the Hellespont whipped because it would not obey him.

After the Battle

The Spartans sacrifice was not in vein. It gave the rest of the Greek forces enough time to prepare for finishing the Persian army. The Greeks defeated the Persians at the naval Battle of Salamis, which led to the rapid retreat of Xerxes. The remaining Persian Empire army, left under the charge of Mardonius, was defeated in the Battle of Plataea by a combined Greek army again led by the Spartans, under the regent Pausanias. This ended the Persian invasion. After the departure and defeat of the Persians, the Greeks collected their dead and buried them on the hill. A stone lion was erected to commemorate Leonidas. Forty years after the battle, Leonidas' body was returned to Sparta where he was buried again with full honors and funeral games were held every year in his memory.

The Persian army even though it outnumbered the Greek forces by millions was eventually defeated. For the lives of 300 Spartans thousands of Persians were killed. Today we might ask ourselves how is it possible that so few men inflicted so much damage to such a vast army? Sir Winston Churchill once said "It is not Greeks that fight like heroes, rather heroes fight like Greeks!"

Epigram of Simonides

Simonides, an ancient Greek Lyric poet composed a well-known epigram, which was engraved as an epitaph on a commemorative stone placed on top of the burial mound of the Spartans at Thermopylae. It is also the hill on which the last of them died. Spyridon Marinatos, a modern Greek archeologist discovered large numbers of Persian arrowheads there.

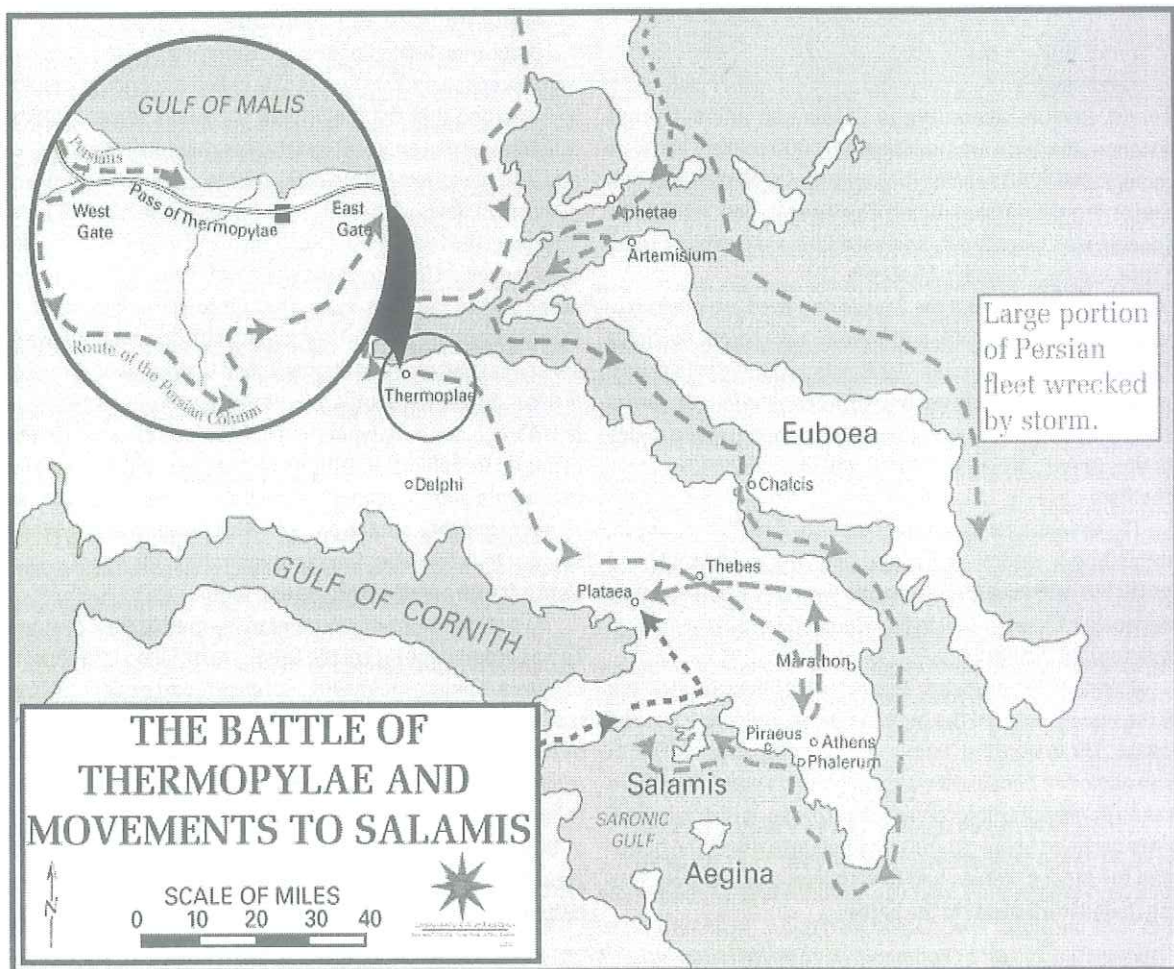
It reads in ancient Greek :

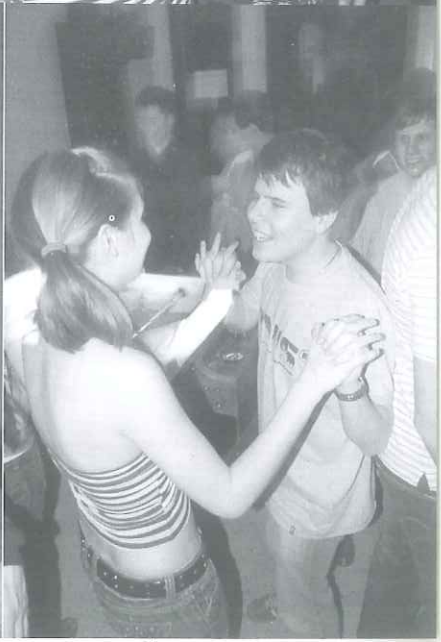
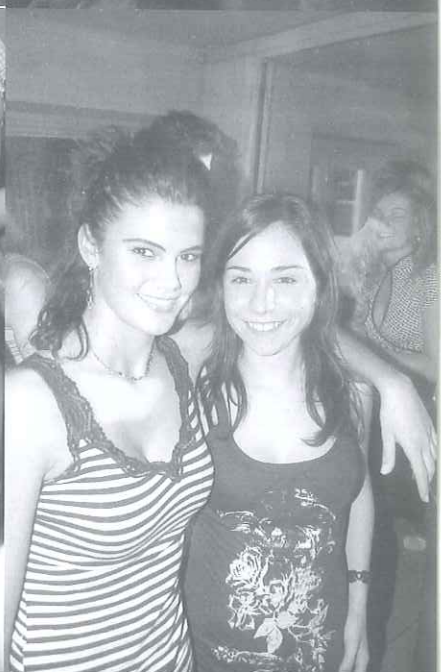
Ἰξεῖν', ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίους ὅτι τῆδε
 κείμεθα, τοῖς κείνων ρήμασι πειθόμενοι.

In English its translation is:

Go tell the Spartans, stranger passing by,
 that here, obedient to their laws, we lie.

-Ioannis Hatzipetros-

EFEN

EGÉSZSÉGÜGYI FELSŐOKTATÁSI NAPOK

2007. április 16-21.

16.

HÉTFŐ

Grafológiai tanácsadás hétfőtől csütörtökig
Katasztrófa bemutató
Pókerverseny az A kollégiumban
EFeN buli az A klubban

17.

KEDD

Paintball - Légó pince Komló
Véradás a Szigeti úti tömbben
Bortúra Villányba

18.

SZERDA

Paintball 2. - Légó pince Komló
EFeN focikupa a Mozgástan Intézet sportcsarnokában
EFeN Főzőverseny
Egészségügyi Szakmai Fórum
Humorest - Bödöcs Tibor és Dr. Litkai Gergely

19.

CSÜTÖRTÖK

Streetball bajnokság
Hírek mögött a világ - beszélgetés Alföldi Zoltánnal (RTL-KLUB)
Kanül együttes fellépése a B kollégiumban
Showsonka és Csocsobajnokság a B kollégiumban
Jamie Winchester - Hrutka Róbert koncert
Giccsparty a B kollégiumban

20.

PÉNTEK

Horgászverseny - Abaligeten
Mozi Maraton (Lora - Felforgató könyv -A téglá)

21.

SZOMBAT

Medikus bál

